

ראמ"ה - הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך

משרד החינוך | Ministry of Education | وزارة التربية والتعليم

עמדות הורים כלפי מערכת החינוך בבתי ספר לחינוך מיוחד שנה"ל תשע"ו

סיון תשע"ח | יוני 2018

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

בית אבגד, ז'בוטינסקי 5, רמת גן, 5252006, טלפון: 03-5205555, פקס: 03-5205509

דוא"ל: rama@education.gov.il, אתר: <http://rama.education.gov.il>

תוכן העניינים

8.....	פתח דבר
9.....	הקדמה
9.....	השתתפות ושיעורי השבה
11.....	ניתוח הנתונים.....
13.....	ממצאים עיקריים
20.....	ממצאים
21.....	1. אקלים וסביבה פדגוגית בבית הספר לפי דיווחי ההורים.....
22.....	1.1 שביעות רצון כללית מבית הספר
25.....	1.2 שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפולי
29.....	1.3 יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד
32.....	1.4 תפיסת ההוראה כמעניינת וכברורה
35.....	1.5 הסביבה הפיזית בבית הספר.....
38.....	1.6 שותפות הורים בבית הספר.....
43.....	2. מוגנות ואלימות
43.....	2.1 אלימות בין תלמידים.....
46.....	2.2 אלימות כלפי התלמידים מצד המורים.....
49.....	2.3 מאמצים למניעת אלימות
55.....	3. הנחלת ערכים במערכת החינוך
77.....	4. ועדות השמה.....
77.....	4.1 מעבר ועדת השמה
79.....	4.2 מעורבות הורים בדיון בועדת ההשמה
82.....	4.3 שביעות רצון מהחלטת הוועדה
84.....	4.4 התאמת השיבוץ לצורכי הילד
89.....	4.5 זמן קבלת תשובת השיבוץ של הוועדה
93.....	5. הסתייעות בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום
97.....	6. פעילות בית הספר במהלך חופשה.....
101.....	7. הסעות לבתי הספר
101.....	7.1 קיום הסעות לבתי הספר
104.....	7.2 משך זמן הנסיעה.....
106.....	7.3 שביעות רצון מההסעה.....

רשימת לוחות

לוח 1: מספר המשיבים על שאלוני עמדות הורים לילדים בחינוך המיוחד ושיעורם לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו.....	10
לוח 2: דיווחי ההורים על שביעות רצון כללית מבית הספר: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	111
לוח 3: דיווחי ההורים על שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפולי: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	111
לוח 4: דיווחי ההורים על יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	112
לוח 5: דיווחי ההורים על הוראה מעניינת וברורה: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	112
לוח 6: דיווחי ההורים על סביבה פיזית מטופחת ונקייה בבית הספר: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	113
לוח 7: דיווחי ההורים על שותפות הורים בבית הספר: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	113
לוח 8: דיווחי ההורים על אלימות פיזית בין תלמידים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	114
לוח 9: דיווחי ההורים על אלימות חברתית בין תלמידים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	114
לוח 10: דיווחי ההורים על אלימות דיגטלית בין תלמידים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	115
לוח 11: דיווחי ההורים על אלימות מילולית כלפי התלמידים מצד המורים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	116
לוח 12: דיווחי ההורים על אלימות פיזית כלפי התלמידים מצד המורים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	116
לוח 13: דיווחי ההורים על מאמצים למניעת אלימות: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	117
לוח 14: דיווחי ההורים על כך שבית הספר מיידע על מקרי אלימות: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	117
לוח 15: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "מימוש עצמי": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	118
לוח 16: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "מימוש עצמי" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	118

לוח 17: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "סובלנות וכבוד": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	119
לוח 18: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "סובלנות וכבוד" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	119
לוח 19: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "הישגיות": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	120
לוח 20: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "הישגיות" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	120
לוח 21: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	121
לוח 22: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	121
לוח 23: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "כישורים בין-אישיים וחברתיים": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	122
לוח 24: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "כישורים בין-אישיים וחברתיים" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	122
לוח 25: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "אורח חיים בריא: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	123
לוח 26: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "אורח חיים בריא" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	123
לוח 27: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "המסורת והמורשת התרבותית: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	124
לוח 28: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "המסורת והמורשת התרבותית" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	124
לוח 29: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "השתלבות בקהילה ובחברה": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	125
לוח 30: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "השתלבות בקהילה ובחברה" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	125
לוח 31: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "תרומה לקהילה ולחברה": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	126
לוח 32: דיווחי ההורים על המידה שבית הספר מדגיש את הערך "תרומה לקהילה ולחברה" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....	126

- לוח 33: דיווחי ההורים כי ילדם עבר ועדת השמה במהלך השנתיים האחרונות: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....127
- לוח 34: דיווחי ההורים על מידת מעורבות בדיון בועדות ההשמה: שיעורי המדווחים על השפעה רבה או רבה מאוד לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות).....128
- לוח 35: דיווחי ההורים על מידת מעורבותם בדיון בועדות ההשמה: שיעורי המדווחים על כך שלא נכחו בוועדה לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות).....128
- לוח 36: דיווחי ההורים על שביעות רצון מהחלטת הוועדה: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות).....129
- לוח 37: דיווחי ההורים על שיבוץ הילד בבית ספר בהתאם לצרכיו: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....130
- לוח 38: דיווחי ההורים על זמן קבלת תשובת השיבוץ על מנת שיוכלו להיערך לתחילת הלימודים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....131
- לוח 40: דיווחי ההורים על הסתייעות בשיעורים פרטיים או טיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....133
- לוח 41: דיווחי ההורים על פעילות בית הספר במהלך חופשות השנתיות: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....135
- לוח 42: דיווחי ההורים כי לילדם יש הסעה לבית הספר: שיעורי המשיבים בחיוב לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות.....137
- לוח 43: דיווחי ההורים על נסיעה של 30 דקות ומעלה לבית הספר: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה לבית הספר).....137
- לוח 44: דיווחי ההורים על שביעות רצון מההסעה של ילדם: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה לבית הספר).....138

רשימת תרשימים

- תרשים 1: דיווחי ההורים על שביעות רצון כללית מבית הספר: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 23
- תרשים 2: דיווחי ההורים על שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפול: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 26
- תרשים 3: דיווחי ההורים על יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 30
- תרשים 4: דיווחי ההורים על הוראה מעניינת וברורה: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 33
- תרשים 5: דיווחי ההורים על סביבה פיזית מטופחת ונקייה בבית הספר: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 36
- תרשים 6: דיווחי ההורים על שותפות הורים בבית הספר: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 39
- תרשים 7: דיווחי ההורים על אלימות בין תלמידים: שיעורי המדווחים על אלימות – לפי סוג האלימות, מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 44
- תרשים 8: דיווחי ההורים על אלימות כלפי התלמידים מצד המורים: שיעורי המדווחים על אלימות – לפי סוג האלימות, מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 47
- תרשים 9: דיווחי ההורים על מאמצים למניעת אלימות: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 50
- תרשים 10: דיווחי ההורים על כך שבית הספר מיידע על מקרי אלימות: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 52
- תרשים 11: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "מימוש עצמי" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 57
- תרשים 12: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "סובלנות וכבוד" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 59
- תרשים 13: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "הישגיות" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 61
- תרשים 14: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו..... 62

תרשים 15:	דיווחי ההורים על חשיבות הערך "כישורים בין-אישיים וחברתיים" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	64.....
תרשים 16:	דיווחי ההורים על חשיבות הערך "אורח חיים בריא" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	66.....
תרשים 17:	דיווחי ההורים על חשיבות הערך "המסורת והמורשת התרבותית" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	67.....
תרשים 18:	דיווחי ההורים על חשיבות הערך "השתלבות בקהילה ובחברה" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	69.....
תרשים 19:	דיווחי ההורים על חשיבות הערך "תרומה לקהילה ולחברה" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	71.....
תרשים 20:	דיווחי ההורים על חשיבות הערך "זהות דתית-לאומית" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים בשנה"ל תשע"ו לפי קבוצת גיל בקרב הורים לילדים בבתי ספר דוברי עברית שצינו שהם דתיים, מסורתיים או חרדים	73.....
תרשים 21:	דיווחי ההורים כי ילדם עבר ועדת השמה במהלך השנתיים האחרונות: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	78.....
תרשים 22:	דיווחי ההורים על מידת מעורבותם בוועדות שקבעו אם ילדם ילמד בחינוך המיוחד: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות)	80.....
תרשים 23:	דיווחי ההורים על שביעות רצון מהחלטת הוועדה: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות)	83.....
תרשים 24:	דיווחי ההורים על שיבוץ הילד בבית ספר בהתאם לצרכיו: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	85.....
תרשים 25:	דיווחי ההורים על זמן קבלת תשובת השיבוץ על מנת שיוכלו להיערך לתחילת הלימודים: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	90.....
תרשים 26:	דיווחי ההורים על הסתייעות בשיעורים פרטיים או טיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	94.....
תרשים 27:	דיווחי ההורים על פעילות בית הספר במהלך החופשות השנתיות: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	98.....
תרשים 28:	דיווחי ההורים כי לילדם יש הסעה לבית הספר: שיעורי המשיבים בחיוב לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו	102.....
תרשים 29:	דיווחי ההורים על משך זמן הנסיעה לבית הספר: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו (בקרב הורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה לבית הספר)	105.....

תרשים 30: דיווחי ההורים על שביעות רצון מההסעה של ילדם: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת
גיל בשנה"ל תשע"ו (בקרב הורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה לבית הספר)107

עמדות הורים כלפי מערכת החינוך בבתי ספר לחינוך מיוחד

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) מתכבדת לפרסם לראשונה את נתוני סקר עמדות הורים כלפי מערכת החינוך בבתי ספר בחינוך המיוחד לשנת הלימודים תשע"ו.

בשנים האחרונות מתחדדת התפיסה שלפיה הצלחה של בתי ספר ושל מערכות חינוך בכלל תלויה לא רק בגורמים המעורבים ישירות במעשה החינוכי (תלמידים ואנשי צוות) אלא גם בבעלי עניין נוספים – בראשם הורי התלמידים ועימם הקהילה והחברה בכללותה. אין עוררין על החשיבות הרבה שיש להכרה ולהבנה של עמדות ההורים: ניטור עמדות ההורים מאפשר לשתפם בתהליכי קבלת החלטות ברמת המערכת. כמו כן עמדות ההורים אינן נמצאות בהכרח בהלימה עם עמדות ילדיהם ועם עמדות צוות בית הספר ולפיכך תמונת המצב חסרה ללא ניטור עמדותיהם. ולבסוף, ניטור עמדות ההורים עשוי לעודד את שיתוף הפעולה בין בית הספר להורים, אשר הכרחי להשגת המטרות החינוכיות.

בשנת תשע"ו, לאחר ביצוע פיילוט בשנה הקודמת, החל ניטור של עמדות הורי התלמידים **בבתי הספר בחינוך המיוחד**. סקר זה הועבר למדגם מייצג של הורים לילדים בבתי ספר כוללניים של החינוך המיוחד ועסק בנושאים מגוונים הקשורים למערכת החינוך בכלל כגון אקלים וסביבה פדגוגית ולהיבטים שונים הייחודיים למערכת החינוך המיוחד כגון המענה והטיפול הניתן לילד, ועדות ההשמה וכד'.

הדוח הנוכחי נועד לספק תמונת מצב מייצגת ובת השוואה בנוגע להיבטים שונים של האקלים החברתי והתהליכים הפדגוגיים בבתי הספר לחינוך המיוחד, כפי שהם נתפסים בעיני מדגם ארצי מייצג של הורים. תמונת מצב זו תוכל לסייע בקבלת החלטות במערכת החינוך לצורך שיפורה המתמיד.

דוח זה הוא פרי עבודה מקצועית, מאומצת וקפדנית של צוות ראמ"ה ועימו שותפים רבים: הגורמים המוסמכים במשרד החינוך; חברות זכייניות – המרכז הארצי לבחינות ולהערכה (עיבוד הנתונים), טלדור (תפעול הסקרים) ויועצים ממאגר המומחים של ראמ"ה. תודה מיוחדת לאגף א' חינוך מיוחד על העבודה המשותפת בהכנת שאלון הסקר. תודתנו והערכתנו העמוקות לכל השותפים.

ראמ"ה פועלת להטמעת תרבות של "מדידה בשירות הלמידה" – מדידה המיועדת לתמוך בשיפור מתמיד של הלמידה ושל הסביבה שבה היא מתנהלת, בהלימה ליעדים הלימודיים ולחזון החינוכי. התפיסה המובילה את ראמ"ה היא שהמדידה אינה מטרה כשלעצמה אלא כלי בשירות הלמידה.

אנו מקווים שהתובנות שעולות מדוח זה יסייעו לקדם את מערכת החינוך על היבטיה השונים.

ב ב ר כ ה,

חגית גליקמן

ד"ר חגית גליקמן

מנכ"לית ראמ"ה

הקדמה

בשנה"ל תשע"ו ערכה ראמ"ה סקר להורים לתלמידים בבתי ספר כוללניים בחינוך המיוחד בכיתות א'–י"ב, שלומדים בהם תלמידים בני 6–21. הסקר הועבר טלפונית בחודשים אפריל–יולי 2016 והועבר בשש שפות (עברית, ערבית, רוסית, אמרית, צרפתית ואנגלית). כל מרואיין בחר את שפת הריאיון המתאימה לו והובטחה לו שמירה על חסיון הנתונים. בשנת תשע"ה הועבר פיילוט מצומצם לסקר זה ובתשע"ו הסקר הועבר לראשונה בהיקף רחב. הכוונה היא לקיים את הסקר אחת למספר שנים כך שיתאפשר מעקב לאורך זמן אחר מגמות של השתנות.

הסקר ביקש לבחון את עמדות ההורים כלפי בתי הספר בחינוך המיוחד בנושאים שונים: שביעות רצון כללית מבית הספר, שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפולי, יחסים חיוביים בין המורים לתלמידים, תפיסת ההוראה בכיתות כמעניינת וברורה, הסביבה הפיזית בבית הספר, שותפות הורים בבית הספר, מוגנות ואלימות בבית הספר, הנחלת ערכים במערכת החינוך, ועדות השמה, הסתייעות בשיעורים פרטיים או בטיפולים באמצעות מטפלים ממקצועות הבריאות, פעילות בית הספר במהלך חופשה, הסעות ועוד. בשאלון היו כ-90 שאלות והוא ארך כ-20 דקות בממוצע. עבור רוב השאלות, התבקש ההורה להשיב בנוגע לבית הספר שבו לומד ילדו, אשר נדגם אקראית, ולא לענות באופן כללי בדבר מערכת החינוך. רק במיעוט השאלות התבקשו ההורים להשיב בנוגע למערכת בכללותה.

האוכלוסייה הנחקרת היא אוכלוסיית ההורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית ודוברי ערבית לחינוך מיוחד (ללא מוסדות במזרח ירושלים וללא מוסדות במחוז החרדי). לא נכללו הורים לילדים במרכזים חינוכיים בבתי חולים והורים לילדים בשילוב. כמו כן לא נכללו הורים לילדים בכיתות חינוך מיוחד במוסדות החינוך הרגיל.

בתחילת השאלון הודגש להורה שעליו להשיב בנוגע לילד שעליו נשאל בשאלון ועל בית הספר שלו, ולא בנוגע לכלל ילדיו, גם אם יש להורה ילדים נוספים הלומדים באותו בית הספר. כמו כן, ההורה התבקש להשיב בנוגע לבית הספר הספציפי ולא באופן כללי בנוגע למערכת החינוך (פרט לשאלות בודדות שהדבר נאמר בהן במפורש).

השתתפות ושיעורי השבה

המדגם נבנה כך שייצג את השונות במשתנים הרלוונטיים למוסדות החינוך המיוחד: **סוג כיתה** המגדיר את המוגבלות, **מגזר שפה** (דוברי עברית ודוברי ערבית), **שלב גיל¹ ומגדר**. יחידת הדגימה הוגדרה כילד, ובכל משפחה נדגם אקראית ילד אחד בלבד.²

¹ שלבי הגיל הוגדרו לפי שנת הלידה של התלמידים: יסודי – תלמיד שנולד החל משנת 2004 (כולל); חט"ב – תלמיד שנולד בין השנים 2001–2003 (כולל); חט"ע – תלמיד שנולד לפני שנת 2000 (כולל).

בסך הכול נסקרו בשנת הלימודים תשע"ו 1,843 הורים (61% השבה). מתוכם 139 הורים לתלמידים בקבוצת גיל 8-6 (72% השבה), 455 הורים לתלמידים בקבוצת גיל 12-9 (64% השבה), 557 הורים לתלמידים בקבוצת גיל 15-13 (63% השבה) ו-692 הורים לתלמידים בקבוצת גיל 16 ומעלה (57% השבה).

המדגם כלל 3,000 תלמידים (אשר הוריהם נסקרו) ו-1,500 מחליפים בעלי מאפייני רקע דומים שנסקרו במקרים שבהם לא ניתן היה להשיג את ההורים השייכים למדגם המקורי.

מתוך כלל ההורים שהשיבו לסקר, 1,520 הם הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית (64% השבה) ו-323 הם הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית (53% השבה). מתוך ההורים לתלמידים בבתי הספר דוברי העברית 1,309 הם הורים לתלמידים בבתי ספר בפיקוח ממלכתי (64% השבה) ו-211 הם הורים לתלמידים בבתי ספר בפיקוח ממלכתי-דתי (63% השבה).

בלוח 1 מרוכזים נתוני ההשתתפות ושיעורי ההשבה בסקר ההורים לילדים בחינוך המיוחד:

לוח 1: מספר המשיבים על שאלוני עמדות הורים לילדים בחינוך המיוחד ושיעורם לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

קבוצת גיל		דוברי עברית	דוברי ערבית	כלל ההורים
8-6	נסקרו	117	22	139
	שיעורי השבה	79%	49%	72%
12-9	נסקרו	370	85	455
	שיעורי השבה	67%	54%	64%
15-13	נסקרו	456	101	557
	שיעורי השבה	65%	58%	63%
+16	נסקרו	577	115	692
	שיעורי השבה	59%	49%	57%
כלל ההורים	נסקרו	1,520	323	1,843
	שיעורי השבה	64%	53%	61%

יצוין כי מתוך כלל המשיבים על השאלון (1,843 הורים), כרבע (443 הורים) שייכים למדגם המחליפים.

² משפחה הוגדרה על פי האם (כל הילדים של אותה אם הוגדרו כמשפחה אחת). כאשר זהות האם לא הייתה ידועה המשפחה הוגדרה לפי האב, ובמקרים שבהם לא הייתה ידועה זהות שני ההורים כל ילד הוגדר כמשפחה.

ניתוח הנתונים

לצורך הצגת תוצאות הסקר קובצו חלק מהשאלות למקבצים הנקראים "מדדים". בכל מדד יש כמה היגדים הנוגעים להיבט מסוים של החינוך המיוחד: שביעות רצון כללית מבית הספר, שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפול, יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד, תפיסת ההוראה כמעניינת וכברורה, הסביבה הפיזית בבית הספר ושותפות הורים בבית הספר. סולם התשובות על ההיגדים היה בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" (5) ועד "במידה מועטה מאוד" (1). לצורכי הדיווח על הממצאים סווגו המשיבים שצינו את שני הערכים הגבוהים ביותר בסולם (במידה רבה או רבה מאוד) כמסכימים עם ההיגד וחושב שיעורם (באחוזים). המדדים הם ממוצע מעבר להיגדים של אחוז ההורים המסכימים או מסכימים מאוד עם ההיגדים המרכיבים את הממד. אחוז גבוה יותר מצביע על תפיסה חיובית יותר של ההורים כלפי מערכת החינוך בהקשר של אותו מדד. לצורך הדיווח חולקו התלמידים לארבע קבוצות גיל: 8-9, 12-13, 15-16 ומעלה.³

בדוח מוצגים תחילה נתונים של כמה קבוצות: א. כלל ההורים; ב. הורים לילדים בבתי ספר דוברי עברית ו-ג. הורים לילדים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל קבוצה נעשתה חלוקה נוספת לארבע קבוצות גיל. בנוסף, המופיע בסוף הדוח, מוצגים הנתונים גם בחלוקה לפי סוג המוגבלות. ההורים נשאלו מה סוג המוגבלות העיקרית שבו מאופיין ילדם והתבקשו לבחור מתוך קטגוריות קבועות מראש:⁴

- מוגבלות שכלית התפתחותית קלה
- מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה
- הפרעות התנהגותיות/ רגשיות
- אוטיזם/ P.D.D /A.S.D
- הפרעות נפשיות
- לקות למידה ADD /ADHD
- שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה

הנתונים לפי סוג המוגבלות מוצגים בחלוקה לשלוש קבוצות גיל (בשל המספרים הקטנים, קבוצות הגיל 8-9 ו-12-13 אוחדו לקבוצת גיל אחת: 6-12) וכוללים את שיעורי הדיווח (P) ואת מספר המדווחים (N) על הנושא שנבדק. שיעור הדיווח אינו מוצג כאשר מספר המדווחים קטן מ-25.

חלק מתשובות ההורים על שאלות הסקר מדווחות ללא מדד מסכם בשל הרצון להציג התפלגות עבור כל שאלה בנפרד ולשקף כך את עמדות ההורים באופן מפורט יותר. בנוסף היו בשאלון גם כמה שאלות

³ יש לציין שחלוקה זו שונה מהחלוקה לשלבי הגיל בשלב הדגימה.

⁴ להורים הוצגו גם המוגבלויות "חירשות/ כבדות שמיעה" ו"עיוורון/ לקות ראייה" אך בשל מיעוט מקרים רלוונטיים לא מוצגים בדוח נתוני קבוצות אלה. נתוני הורים שצינו כי לילדם יש "תסמונת דאון" אוחדו עם נתוני "מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית." נתוני מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית, קשה ועמוקה אוחדו יחדיו.

פתוחות שעליהן יכלו ההורים להשיב כרצונם. במקרים אלו בוצע ניתוח תוכן (content analysis) לתשובות ההורים, והנושאים המרכזיים שעלו מהן סוכמו בדוח זה.

הנתונים חושבו תוך שימוש במשקלות המתאימים את התפלגות המדגם להתפלגות האוכלוסייה.

בנתונים המוצגים לא נכללו שיעורי ההורים שלא השיבו על שאלה מסוימת או שלא הביעו את דעתם בסוגיה שנבחנה בה. כלומר, אם עשרה הורים מתוך מאה לא ענו על השאלה או אמרו שאינם יודעים, שיעור המסכימים באותה שאלה יחושב מתוך תשעים ולא מתוך מאה. במרבית המקרים נרשמו שיעורי אי-השבה נמוכים (עד 5%); בשאלות שנמצאו בהן שיעורי אי-השבה גבוהים באופן חריג (מעל 10%) תופיע הערה מתאימה.

ממצאים עיקריים

שביעות רצון כללית מבית הספר ומהמענה הלימודי והטיפולי: כ-85% מההורים דיווחו על שביעות רצון כללית מבית הספר (בקבוצות הגיל 9-12 ו-16 ומעלה שיעורי הדיווח גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית, ובקבוצות הגיל 6-8 ו-13-15 נרשמה תמונה הפוכה). כמו כן, מעל 80% מההורים הביעו שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפולי. הורים לילדים עם הפרעות נפשיות הביעו מעט פחות שביעות רצון (הן באופן כללי והן מהמענה הלימודי והטיפולי) משאר ההורים.

יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד: כ-90% מההורים דיווחו על יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד. נוסף על כך בשני מגזרי השפה נרשמו שיעורי דיווח נמוכים מעט יותר (כ-80%) על היכרות של המחקר או המורה עם ילדם מחוץ ללימודים.

תפיסת ההוראה כמעניינת וכברורה: כ-85% מההורים דיווחו על הוראה מעניינת וברורה. בקבוצות הגיל 6-12 ו-16 ומעלה שיעורי הדיווח גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית, והפערים בולטים במיוחד בשני היבטים הנוגעים לפעילויות בית הספר: פעילויות מגוונות בתכנית הלימודים ופעילויות מותאמות לילד. בקרב הורים דוברי עברית לא נרשמו פערים גדולים בין ארבע קבוצות הגיל, ואילו בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח של הורים לילדים בקבוצת הגיל 6-8 נמוכים יותר בהשוואה ליתר קבוצות הגיל (72% לעומת כ-80% בקבוצות הגיל 9-12 ו-16 ומעלה ולעומת 87% בקבוצת הגיל 13-15). גם בנושא זה הורים לילדים עם הפרעות נפשיות דיווחו מעט פחות על הוראה מעניינת וברורה משאר ההורים.

הסביבה הפיזית בבית הספר: כ-90% מההורים דיווחו על סביבה פיזית מטופחת ונקייה בבית הספר.

שותפות הורים בבית הספר: כ-80% מההורים דיווחו על שותפות הורים בבית הספר. שיעורי הדיווח הגבוהים ביותר נרשמו על כך שההורים יכולים להעלות בעיות ובקשות הנוגעות לילדם (כ-95%) ובנוגע לכך שההורים בקשר עם המחקר ומתעדכנים במצבו (90%). והנמוכים ביותר על כך שהם מרגישים שותפים בקידום בית הספר (כ-60%). במרבית ההיגדים שיעורי הדיווח בקרב הורים דוברי עברית בקבוצות הגיל 6-12 ו-16 ומעלה גבוהים יותר מאשר בקרב הורים דוברי ערבית.

מוגנות ואלימות: רוב ניכר של ההורים (מעל 90%) דיווחו כי בית הספר עושה מאמצים למנוע אלימות, ומרביתם (כ-90%) ציינו שהם חושבים שבית הספר מיידע על מקרי אלימות או יודעים זאת. בהתאם, מרבית ההורים דיווחו כי ילדם לא חווה אלימות דיגיטלית (כ-95%) או אלימות חברתית (כ-85%) מצד תלמידים אחרים בבית הספר. עם זאת חשוב לשים לב כי רק כ-70% מההורים דיווחו שילדם לא חווה אלימות פיזית (61% בקבוצת הגיל 9-12, 69% בקבוצת הגיל 13-15 וכ-75% בקבוצות הגיל 6-8 ו-16 ומעלה). כ-25% נוספים דיווחו שקרה מעט שילדם חווה אלימות פיזית (כ-20% בקבוצות הגיל 6-8, 25% בקבוצת הגיל 13-15 ו-33% בקבוצת הגיל 9-12) וכ-5% דיווחו על אלימות זו בהיקף חמור.

שיעורי הדיווח על כל אחד מסוגי האלימות גבוהים יותר בבתי ספר דוברי עברית בהשוואה לבתי ספר דוברי ערבית. כמו כן, על-פי רוב, הורים לילדים עם הפרעות התנהגותיות/רגשיות, עם הפרעות נפשיות

ועם לקות למידה דיווחו יותר על אלימות בהשוואה לשאר ההורים (באלימות פיזית דיווחו בשיעורים גבוהים גם הורים לילדים עם אוטיזם).

בכל הנוגע לאלימות מורים כלפי תלמידים נמצא כי עד 5% מכלל ההורים דיווחו על אלימות פיזית או על אלימות מילולית כלפי התלמידים **מצד המורים** (הן מקרים מעטים והן אלימות בהיקף חמור). שיעורי הדיווח על אלימות פיזית גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בקבוצות הגיל 6-8 ו-16 ומעלה. בקבוצת הגיל 16 ומעלה גם שיעורי הדיווח על אלימות מילולית מצד מורים גבוהים יותר בקרב דוברי הערבית. ביתר קבוצות הגיל נרשמו שיעורי דיווח דומים בשני מגזרי השפה.

הנחלת ערכים במערכת החינוך – בין הרצוי למצוי: ההורים התבקשו לחוות דעתם על מגוון ערכים שמערכת החינוך מנחילה, כגון מימוש עצמי, סובלנות, כבוד לאחר ולשונה, הישגיות, כישורים בין-אישיים, אורח חיים בריא ועוד. עבור כל אחד מהערכים נשאלו ההורים על החשיבות שיש בעיניהם לקידום הערך במערכת החינוך ועל הדגשתו בפועל. ככלל, נרשמו פערים גדולים בין חשיבות קידום הערך להדגשתו בפועל (שיעורי הדיווח עומדים על 72% עד 98% בנוגע לחשיבות לעומת 59% עד 87% בנוגע להדגשה בפועל). שיעורי הדיווח על החשיבות של מרבית הערכים ועל הדגשתם בפועל גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית. על-פי רוב הפערים בין חשיבות הערך להדגשתו בפועל גדולים יותר בקרב הורים דוברי עברית.

להלן יוצגו הפערים הבולטים בין חשיבות הערך (רצוי) לבין הדגשתו בפועל (מצוי):

- פערים גדולים של כ-20% בין הרצוי למצוי נרשמו בנוגע לערך "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי". אחת מהמטרות של בתי הספר לחינוך מיוחד היא לפתח את כישורי החיים של התלמידים ולקדם מיומנויות שיסייעו להם להיות בוגרים עצמאיים בסיום תקופת הלימודים, ולכן חשוב לתת את הדעת לפער זה ולבחון כיצד ניתן להביא לצמצומו.
- גם בנוגע לערך "השתלבות בקהילה ובחברה" נרשמו פערים גדולים של 20% ומעלה בין הרצוי למצוי בקרב כלל ההורים, והם גדולים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית (ההבדל בין הורים דוברי עברית לדוברי ערבית היה בולט יותר בדיווחים אודות המצוי ופחות אודות הרצוי).
- הורים דוברי עברית דיווחו בשיעורים נמוכים יחסית על הדגשת הערך "אורח חיים בריא" בפועל (60% עד 68%) וגם בנושא זה נרשמו פערים גדולים של כ-20% בין חשיבות הערך והדגשתו בפועל. כיוון שילדים עם צרכים מיוחדים חשופים לעיתים יותר מילדים אחרים לבעיות בריאותיות וסכנות בריאותיות, קידום ערך זה הוא יעד חשוב ומרכזי בבתי ספר לחינוך מיוחד (פער בין המצוי לרצוי בתחום זה היה נמוך יותר בדיווחי הורים לילדים בבתי ספר דוברי ערבית).
- כמו כן, הורים דוברי עברית בלבד שהגדירו עצמם מסורתיים, דתיים או חרדים דיווחו בשיעורים הנמוכים ביותר על יישום הערך "זהות דתית-לאומית" (47% עד 59%) לעומת 75% עד 89% מההורים שדיווחו כי לדעתם חשוב שמערכת החינוך תקדם ותתמקד בערך זה.

הן בנוגע לחשיבות הערכים והן בנוגע להדגשתם נרשמו בקרב דוברי עברית שיעורי דיווח דומים יחסית בין קבוצות הגיל ובקרב הורים דוברי ערבית נרשמו בכמחצית מהערכים שיעורי דיווח גבוהים יותר בקבוצת הגיל 13-15 ונמוכים יותר בקבוצת הגיל 16 ומעלה.

מהשוואה בין סוגי המוגבלות השונים עולה כי בערכים שההורים דיווחו על חשיבותם בשיעורים הגבוהים ביותר ("מימוש עצמי", "סובלנות וכבוד", "כישורי חיים" ו"כישורים בין-אישיים וחברתיים") נרשמו פערים של עד כ-10% בין סוגי המוגבלות הן בנוגע לחשיבותם והן בנוגע להדגשתם בפועל. בערכים אחרים נרשמו פערים גדולים יותר בין סוגי המוגבלויות בנוגע לחשיבות או להדגשה בפועל. שיעורי הדיווח על חשיבות הערכים המוזכרים ועל הדגשתם בפועל בקרב הורים לילדים עם הפרעות התנהגותיות או רגשיות היו גבוהים יחסית לשיעורי הדיווח בקרב הורים לילדים עם סוגי מוגבלות אחרים ולעיתים דומים לשיעורי הדיווח בקרב הורים לילדים עם מוגבלות שכלית התפתחותית (קלה, בינונית-קשה ותסמונת דאון), בעיקר בנושא ההדגשה בפועל. לעומת זאת, בקרב הורים לילדים עם הפרעות נפשיות נרשמו שיעורי דיווח נמוכים במיוחד על החשיבות ועל ההדגשה של הערכים "המסורת והמורשת התרבותית", "השתלבות בחברה ובקהילה" ו"אורח חיים בריא". נוסף על כך, שיעורי דיווח נמוכים על הדגשת הערכים בפועל נרשמו גם בקרב הורים לילדים עם אוטיזם בנוגע לערכים "המסורת והמורשת התרבותית" ו"השתלבות בחברה ובקהילה", בקרב הורים לילדים עם לקות למידה בשני ערכים אלו ובערך "אורח חיים בריא" ובקרב הורים לילדים עם שיתוק מוחין בערך "הישגיות".

השוואה בין קבוצות הגיל בנושא זה מלמדת כי על-פי רוב שיעורי הדיווח הנמוכים ביותר על הדגשת הערכים בקרב הורים לילדים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית-קשה נרשמו בקבוצת הגיל 16 ומעלה. בארבעה מהערכים נרשם פער גדול יחסית בין שיעורי הדיווח בקבוצת גיל זו לשיעורי הדיווח בקבוצות הגיל האחרות. בקרב הורים לילדים עם אוטיזם נרשמו בכמחצית מהערכים שיעורי הדיווח הנמוכים בקבוצת הגיל 13-15, אך מדובר בפערים של עד 10% בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות.

ועדות השמה: מרבית ההורים (כ-80% מההורים לילדים בקבוצת הגיל 6-8, כ-75% בשתי קבוצות הגיל 9-12 ו-13-15 וכ-65% בקבוצת הגיל 16 ומעלה) דיווחו שילדם עבר ועדת השמה במהלך השנתיים האחרונות, וכ-85% מהם הביעו שביעות רצון מהחלטת הוועדה ודיווחו על שיבוץ הילד בבית ספר בהתאם לצרכיו. בהקשר זה ההורים שצינו כי בית הספר מתאים לצורכי הילד הסבירו שהם מרוצים הן מאיכות הצוות והן מהטיפוליים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) שניתנים לילדם. כמו כן ציינו ההורים שבית הספר מקדם את הילד לפי יכולותיו, מתאים לו מבחינה פיזית ומאפשר למידה בכיתות קטנות. מנגד, ההורים שצינו כי בית הספר אינו מתאים לילדם הסבירו שאין בבית הספר מענה לבעיה הספציפית של הילד, שרמת הילדים האחרים שונה מהרמה של ילדם ושלא נמצא לו בית ספר אחר מתאים.

באשר לזמן קבלת תשובת השיבוץ, כ-80% מההורים דיווחו על קבלת תשובת השיבוץ בזמן סביר לפני תחילת הלימודים או זמן רב לפני תחילתם. כ-20% עד 40% מההורים דיווחו כי חשו שלא הייתה להם כלל השפעה או שהייתה להם השפעה מועטה על הדיון בוועדה אשר קבעה אם ילדם ילמד בחינוך

המיוחד או בחינוך הרגיל. כמו כן היו הורים שדיווחו שלא נכחו בוועדה כלל: 6% מההורים לילדים בקבוצת הגיל 6-8, כ-10% מההורים בקבוצות הגיל 9-12 ו-13-15 ו-17% מההורים בקבוצת הגיל 16 ומעלה.

בהשוואה בין סוגי המוגבלות השונים נרשמה שונות גדולה בדיווחי ההורים על השפעה על דיוני הוועדה. לדוגמה, הורים לילדים עם שיתוק מוחין דיווחו על השפעה על הוועדה בשיעורים נמוכים (31%) מהורים לילדים עם סוגי מוגבלות אחרים ובשיעורים גבוהים מהם על כך שלא נכחו בוועדה (30%). בקרב הורים לילדים עם הפרעות התנהגותיות או רגשיות נרשמו שיעורי דיווח גבוהים על השפעה על דיוני הוועדה (60%) לצד שיעורי דיווח נמוכים על כך שהם לא נכחו בוועדה (4%).

הסתייעות בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום: כ-20% מההורים דיווחו שילדיהם מסתייעים בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) באופן קבוע בתשלום. ככלל, שיעורי הדיווח גבוהים יותר ככל שקבוצת הגיל נמוכה יותר וכן בקרב הורים דוברי עברית (15% עד 28%) בהשוואה להורים דוברי ערבית (3% עד 20%). הורים שילדם נעזר בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום הסבירו שהילד נזקק לעזרה בעקבות מחסור במענה מספק בבית הספר. אחרים ציינו שהשיעורים הפרטיים והטיפולים הנוספים נועדו להעשרה של הילד ולקידומו.

עוד נמצא כי לפי דיווחי הורים לתלמידים עם אוטיזם/P.D.D/A.S.D ושיתוק מוחין/נכות פיזית קשה ילדיהם מסתייעים באופן קבוע בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) יותר מילדים עם מוגבלויות אחרות.

פעילות בית הספר בחופשות: כמחצית מההורים דוברי העברית דיווחו שבית הספר פועל בחופשות באופן חלקי ביחס לשגרה וכ-30% מההורים דיווחו על פעילות בדיוק כמו בשגרה. עם זאת, כחמישית מההורים דיווחו כי בית הספר לא פועל כלל בחופשות. ההורים שדיווחו על פעילות חלקית או על כך שבית הספר אינו פועל כלל ציינו כמה תחומים שניכרים בהם הבדלים בפעילות בית הספר בחופשות לעומת השגרה: לא מתקיימים לימודים במתכונת רגילה אלא מתקיימות פעילויות חווייתיות וחברתיות או פעילויות חלופיות שאינן מתאימות לצורכי הילד, לא מתקיימים טיפולים פרטניים ורפואיים, ניכר צמצום בימי הפעילות ובשעות הפעילות בכל יום ונזכחות הצוות אינה מלאה. ככלל, הורים דוברי ערבית דיווחו על היקף פעילות גדול יותר בחופשות וכמחציתם בקבוצות הגיל 6-8, 13-15 ו-16 ומעלה דיווחו שבית הספר פועל בחופשה בדיוק כמו בשגרה.

עוד נמצא כי הורים לתלמידים עם מוגבלות שכלית והתפתחותית בינונית/קשה/עמוקה דיווחו שבית הספר פועל בחופשות כמו בשגרה יותר מהורים לתלמידים עם מוגבלויות אחרות. הורים לילדים עם לקויות למידה דיווחו בשיעורים גבוהים יותר שבית הספר לא פועל בזמן חופשות.

הסעות לבית הספר: רוב ניכר של ההורים (כ-90%) דיווחו על קיומן של הסעות לבית הספר, אך רק כ-65% מהם הביעו שביעות רצון מההסעות (שיעורי דיווח אלו נמוכים ממרבית הדיווחים של ההורים על ההיבטים האחרים שנבחנו בסקר). הורים שצינו כי הם אינם שבעי רצון מההסעות הצביעו על איחורים

ואי עמידה בזמנים, איסוף והורדה רחוקים מהבית, היעדר מלווה או חוסר הכשרה של המלווה לתפקיד, התנהגות לא ראויה של התלמידים ושל הנהגים במהלך הנסיעה, בעיות ארגוניות, תנאים פיזיים לקויים בהסעה ועוד. כמו כן כ-60% מההורים דיווחו שזמן הנסיעה לבית הספר עומד על למעלה מחצי שעה (כשליש מההורים דיווחו על נסיעה של 30-40 דקות וכרבע מההורים דיווחו על נסיעה של למעלה מ-45 דקות). ככלל שיעורי הדיווח על קיומן של הסעות גבוה יותר בקרב הורים דוברי עברית, אך בהיבטים האחרים הנוגעים להסעות נרשמו תפיסות חיוביות יותר בקרב הורים דוברי ערבית. בין קבוצות הגיל לא נרשמה מגמה אחידה של פערים.

בהשוואה בין סוגי המוגבלות בנושא זה נמצא כי הורים לתלמידים עם הפרעות התנהגותיות/ רגשיות מדווחים פחות כי לילדיהם יש הסעה.

לסיכום:

ככלל, רוב ההורים מחזיקים בתפיסות חיוביות בנוגע להיבטי האקלים והסביבה הפדגוגית שנבחנו, ובהם היבטים שיש להם חשיבות רבה למערכת החינוך המיוחד בפרט: שביעות רצון כללית מבית הספר, שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפול, יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד ושותפות הורים בבית הספר. ההורים דיווחו בשיעורים גבוהים גם על מאמצי בית הספר למניעת אלימות והביעו אמון בכך שבית הספר מיידע אותם על מקרי אלימות.

בנושא האלימות והמוגנות מצטיירת תמונה מורכבת – לצד התפיסות החיוביות באשר למאמצי בית הספר למניעת אלימות ההורים דיווחו שילדיהם סבלו מאלימות מצד תלמידים אחרים במידה לא מבוטלת, בעיקר מאלימות פיזית (20% עד 30% מההורים דיווחו על מקרים מעטים של אלימות פיזית וכ-5% דיווחו על אלימות פיזית בהיקף חמור).

מדיווחי ההורים עלו היבטים נוספים המייחדים את בתי הספר בחינוך המיוחד וראויים לשיפור: בנושא מעורבות ההורים בוועדות ההשמה כעשירית מההורים שילדם עבר ועדת השמה דיווחו שהם לא נכחו בוועדה, עוד עולה מדיווחי ההורים שילדם יש הסעה לבית הספר כי לרוב זמן הנסיעה עומד על למעלה מחצי שעה (כשליש מההורים דיווחו על נסיעה של 30-40 דקות וכרבע מההורים דיווחו על נסיעה של למעלה מ-45 דקות). כמו כן כ-15% עד כ-20% מההורים דיווחו שבית הספר אינו פועל בחופשות.

ההורים נשאלו גם על החשיבות שיש בעיניהם להנחלת ערכים שונים במערכת החינוך וכן על המידה שבה בית הספר מדגיש כל אחד מהערכים הללו בפועל. למרבית ההורים חשוב שבית הספר ידגיש את כל הערכים שהוצגו להם, ובעיקר את הערכים "מימוש עצמי", "סובלנות וכבוד" ו"כישורים בין-אישיים וחברתיים". לעומת זאת פחות הורים דיווחו שבתי הספר אכן מדגישים את הערכים השונים בפועל.

הפער בין הרצוי למצוי בלט במיוחד בערכים "כישורי חיים", עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי, "השתלבות בקהילה ובחברה" ו"אורח חיים בריא". פער גדול אף יותר נרשם בשיעורי הדיווח על הערך "זהות דתית-לאומית" בקרב הורים דוברי עברית שהגדירו עצמם מסורתיים, דתיים או חרדים.

השוואה בין בתי ספר דוברי עברית לבתי ספר דוברי ערבית

מדיווחי ההורים לא עולה תמונה חד-משמעית המשקפת תפיסות חיוביות יותר בקרב מגזר שפה אחד לעומת השני. כמו כן במרבית המקרים כאשר נרשמו פערים הם לא היו גבוהים. להן פירוט הנושאים שנרשמו בהם הבדלים:

- הורים דוברי עברית מחזיקים בתפיסות חיוביות יותר בהשוואה להורים דוברי ערבית במרבית קבוצות הגיל בעיקר בנושאים שותפות הורים בבית הספר ומעורבות הורים בדיון בועדות ההשמה.
- פערים גדולים יותר בין מגזרי השפה המשקפים מגמה חיובית יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית בולטים בעיקר בנושאים הנוגעים להנחלת ערכים במערכת החינוך. ככלל, הורים דוברי ערבית דיווחו בשיעורים גבוהים יותר הן על חשיבות הערכים השונים שנבדקו והן על הדגשתם בפועל, ובעיקר בנושאים הישגיות, אורח חיים בריא והמסורת והמורשת התרבותית. בהתאם, הפערים בין חשיבותם של הערכים לבין הדגשתם בפועל קטנים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית ומשקפים מצב חיובי יותר בקרב הורים דוברי הערבית.
- בנושא המוגנות והאלימות נרשמה תמונה מורכבת בהשוואה בין שני מגזרי השפה: מצד אחד, שיעורי הדיווח על אלימות **בין תלמידים** גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית. ממצא זה נרשם בשלושת סוגי האלימות שנבדקו (פיזית, חברתית ודיגיטלית). מנגד, שיעורי הדיווח על כלפי התלמידים **מצד המורים** גבוהים מעט יותר בקרב הורים דוברי ערבית: שיעורי הדיווח על אלימות פיזית בקבוצות הגיל 8-6 ו-16 ומעלה ושיעורי הדיווח על אלימות מילולית בקבוצת הגיל 16 ומעלה. במרבית המקרים הורים דוברי ערבית דיווחו יותר על כך שבית הספר מידע אותם על מקרי אלימות.

השוואה בין קבוצות הגיל

מהתבוננות בדיווחי כלל ההורים עולה כי במרבית הנושאים שיעורי הדיווח דומים יחסית בין ארבע קבוצות הגיל. עם זאת, בהתבוננות על כל מגזר שפה לחוד אפשר לזהות פערים שיטתיים:

- ככלל, **בקרב הורים דוברי עברית** נשמרת המגמה הכללית ושיעורי הדיווח דומים יחסית בכל אחד מקבוצות הגיל. בנושאים שנרשמו בהם פערים אפשר לזהות מגמה של שיעורי דיווח שמשקפים תפיסות חיוביות מעט יותר בקבוצת הגיל 8-6 בהשוואה ליתר קבוצות הגיל. ממצא זה בולט בנושאים: אלימות בין תלמידים, הנחלת הערכים "המסורת והמורשת התרבותית", "תרומה לקהילה ולחברה" ו"זהות דתית-לאומית" (הן לגבי חשיבות הערכים והן לגבי הדגשתם בפועל) וקיום ועדות השמה.
- **בקרב הורים דוברי ערבית** נרשמו פערים בין ארבע קבוצות הגיל במרבית המקרים, והם גדולים בעיקר בנושא הנחלת ערכים – שיעורי דיווח המשקפים תפיסות חיוביות יותר נרשמו בקבוצת הגיל 13-15, ואילו בקבוצת הגיל 16 ומעלה ההורים החזיקו בתפיסות חיוביות פחות. ברבים מנושאי האקלים והסביבה הפדגוגית ומנושאי המוגנות והאלימות נרשמו בקבוצת הגיל 16 ומעלה תפיסות חיוביות פחות בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות, והתפיסות היו חיוביות יחסית בקבוצת הגיל 8-6. בקבוצת הגיל 16 ומעלה נרשמו שיעורי דיווח נמוכים גם בנוגע לוועדות השמה בהשוואה ליתר

קבוצות הגיל, ובעיקר בהשוואה לקבוצת הגיל 6-8 שבה שיעורי הדיווח היו הגבוהים ביותר בנושא זה.

השוואה בין מוגבלויות

פערים גדולים בין סוגי המוגבלות נרשמו בנושאי האלימות – אלימות בין תלמידים (פיזית, חברתית ודיגיטלית) ואלימות פיזית מצד מורים. שיעורי הדיווח על אלימות חברתית ועל אלימות דיגיטלית בין תלמידים משקפים מצב שלילי יחסית נרשמו בקרב הורים לילדים עם הפרעות התנהגותיות או רגשיות. שיעורי הדיווח על אלימות פיזית אומנם גבוהים בסוג מוגבלות זה, אך באלימות פיזית בין תלמידים הם בולטים גם בקרב הורים לילדים עם אוטיזם, לקות למידה והפרעות נפשיות, ובאלימות פיזית מצד מורים בולטים יותר בקרב הורים לילדים עם הפרעות נפשיות. גם בשיעורי הדיווח בנושא מעורבות ההורים בוועדת ההשמה נרשמו פערים גדולים, ועולה כי הורים לילדים עם שיתוק מוחין מעורבים פחות בוועדות, ואילו הורים לילדים עם הפרעות התנהגותיות או רגשיות מעורבים בהן יותר.

ממצאים

להלן יוצגו ממצאי הסקר. הפרק הראשון עוסק בדיווחי ההורים על נושאים מגוונים הנוגעים לאקלים הבית ספרי ולסביבה הפדגוגית: שביעות רצון כללית מבית הספר, שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפול, יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד, תפיסת ההוראה כמעניינת וכברורה, הסביבה הפיזית בבית הספר ושותפות הורים בבית הספר. הפרק השני דן בנושא המוגנות והאלימות בבית הספר. בפרק מוצגות תפיסות ההורים בכל הנוגע לאלימות בין התלמידים, לאלימות כלפי התלמידים מצד המורים ולמאמצי בית הספר למניעת אלימות. הפרק השלישי עוסק בנושא הערכים שאליהם נחשפים הילדים בבית הספר. בפרק זה מוצגות עמדות ההורים באשר לחשיבות הערכים הללו ותפיסתם את המידה שבה מדגיש בית הספר את הערכים במסגרת הלימודים. הפרק הרביעי עוסק בוועדות ההשמה אשר דנות בזכאותו של תלמיד עם צרכים מיוחדים להשמה במסגרת ההולמת את צרכיו. בפרק זה מוצגים דיווחי ההורים על כך שילדם עבר ועדת השמה, על מעורבותם בדיונים, על שביעות רצונם מהחלטת הוועדה, על מידת ההתאמה של בית הספר שבו שיבצה הוועדה את הילד לצרכיו ועל זמן קבלת תשובת השיבוץ של הוועדה. בפרק החמישי מוצגים דיווחי ההורים על ההסתייעות של ילדיהם בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום. הפרק השישי עוסק בלמידה בבתי הספר של החינוך המיוחד במהלך חופשות השנה. לבסוף, הפרק השביעי והאחרון עוסק בקיומן של הסעות לבתי הספר של החינוך המיוחד.

כאמור, בכל פרק מוצגים בדוח נתוני הקבוצות: א. כלל ההורים; ב. הורים לילדים בבתי ספר דוברי עברית; ו-ג. הורים לילדים בבתי ספר דוברי ערבית – בחלוקה לארבע קבוצות גיל של הילד: 6-8, 9-12, 13-15, 16 ומעלה. בנספחים מוצגים הנתונים בחלוקה לפי סוג המוגבלות העיקרית של הילד, כפי שעולה מדיווחי הורים.

1. אקלים וסביבה פדגוגית בבית הספר לפי דיווחי ההורים

בפרק זה מוצגים דיווחי ההורים בנושאי האקלים הבית ספרי והסביבה הפדגוגית. ההורים נשאלו על נושאים הנוגעים לשביעות רצונם מבית הספר ומהמענה הלימודי והטיפולי הניתן לילדם, ליחסים של ילדם עם מוריו, לתפיסת ההוראה כמעניינת וכברורה, לסביבה הפיזית בבית הספר ולשותפות שלהם בנעשה בבית הספר.

ההורים התבקשו לדרג את מידת הסכמתם עם היגדים בנושאי אקלים בית ספרי וסביבה פדגוגית על סולם בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" עד "במידה מועטה מאוד". לצורך הדיווח על הממצאים סווגו המשיבים אשר ציינו את אחד משני הערכים "במידה רבה מאוד" או "במידה רבה" כמסכימים עם ההיגד.

נוסף על הדיווח על מידת ההסכמה עם ההיגדים, מוצגים עבור כל קבוצת היגדים הקשורים זה לזה נתוני המדד המסכם המאגד אותם – ממוצע שיעור המסכימים עם ההיגדים הכלולים במדד.

אלה המדדים המסכמים המדווחים בפרק זה:

- שביעות רצון כללית מבית הספר
- שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפולי
- יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד
- תפיסת ההוראה כמעניינת וכברורה
- הסביבה הפיזית בבית הספר
- שותפות הורים בבית הספר

1.1 שביעות רצון כללית מבית הספר

תת-פרק זה עוסק בסוגיה הבסיסית של תחושת שביעות הרצון של הילד, כפי שהיא משתקפת מדיווחי הוריו, ושל תחושת שביעות הרצון של ההורה מבית הספר: האם טוב לילד בבית הספר והאם ההורה מרוצה מבית הספר וחש כי הוא מפקיד אותו בידיים טובות?

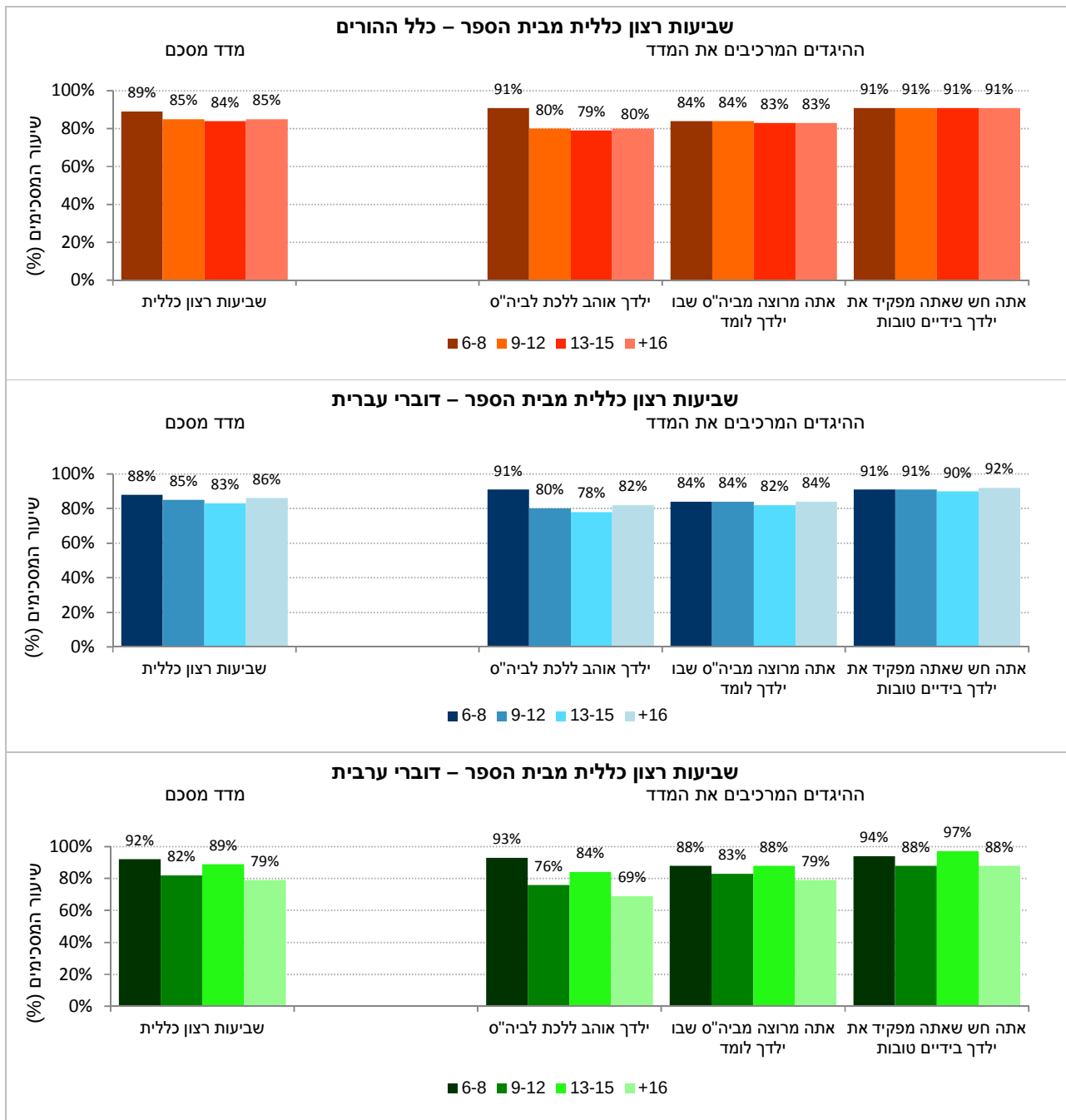
להלן פירוט ההיגדים המרכיבים את המדד, כפי שהם מוצגים בשאלון:

מדד מסכם: שביעות רצון כללית מבית הספר
א. "ילדך אוהב ללכת לבית הספר".
ב. "אתה מרוצה מבית הספר שבו ילדך לומד".
ג. "בסך הכול אתה חש שכשאתה שולח את ילדך לבית הספר, אתה מפקיד אותו בידיים טובות".

סולם התשובות על ההיגדים היה בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" ועד "במידה מועטה מאוד". לצורך הדיווח על הממצאים, סווגו המשיבים אשר ציינו את אחד משני הערכים "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" כמסכימים עם הנאמר בהיגד, וחושב שיעורם (באחוזים). המדד המסכם הוא הממוצע של אחוזי המסכימים עם הנאמר בהיגדים המרכיבים את המדד. בהתאמה, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

בתרשים הבא מוצגים נתוני המדד המסכם "שביעות רצון כללית מבית הספר" וההיגדים המרכיבים אותו בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של נתוני המדד המסכם לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 1: דיווחי ההורים על שביעות רצון כללית מבית הספר: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

הערה: בהיגד "ילדך אוהב ללכת לבית הספר" נרשם שיעור אי-השבה גבוה (12%) בקרב הורים לילדים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 6-8.

מעיון בתרשים עולה כי כ-85% מההורים הביעו שביעות רצון מבית הספר. בתוך כך, ההורים דיווחו בשכיחות הגבוהה ביותר על כך שהם חשים שהם מפקידים את ילדיהם בידיים טובות (91% מכלל ההורים). שיעורי ההורים שדיווחו שהם מרוצים מבית הספר שבו לומד ילדם היו נמוכים מעט יותר (כ-85% מכלל ההורים), וההורים לילדים בקבוצות הגיל 9 ומעלה דיווחו בשכיחות נמוכה יותר על כך שילדם אוהב ללכת לבית הספר (כ-80% בשלוש קבוצות הגיל הגבוהות).

מהשוואה בין מגזרי השפה עולה כי הורים דוברי עברית בקבוצות הגיל 9-12 ו-16 ומעלה הביעו שביעות רצון גבוהה יותר בהשוואה להורים דוברי ערבית באותן קבוצות הגיל. בקבוצות הגיל 6-8 ו-13-15, לעומת זאת, דפוס ההבדלים בין מגזרי השפה הפוך.

ככלל, בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח דומים בין ארבע קבוצות הגיל. לעומת זאת, בקרב דוברי הערבית הורים לילדים בקבוצות הגיל 6-8 ו-13-15 דיווחו בשיעורים גבוהים יותר על שביעות רצון בהשוואה להורים לילדים בקבוצות הגיל 9-12 ו-16 ומעלה.

1.2 שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפול

בבתי הספר של החינוך המיוחד ניתן מענה ייחודי המותאם לצרכיו המיוחדים של הילד כדי לסייע לשפר את תפקודו ולאפשר לו להפיק מעצמו את המרב. תת-פרק זה בוחן את המענה הלימודי והטיפולי הניתן לילד במסגרת בתי הספר של החינוך המיוחד, כפי שהוא משתקף מדיווחי ההורים על השאלות: האם המענה הלימודי והטיפולי שניתן לילד מקיף ומותאם לצרכיו ולגילו, האם הוא אכן משפר את תפקודו ומאפשר לו לממש את יכולותיו והאם בנתינת המענה נשמרת פרטיותו וצניעותו של הילד.

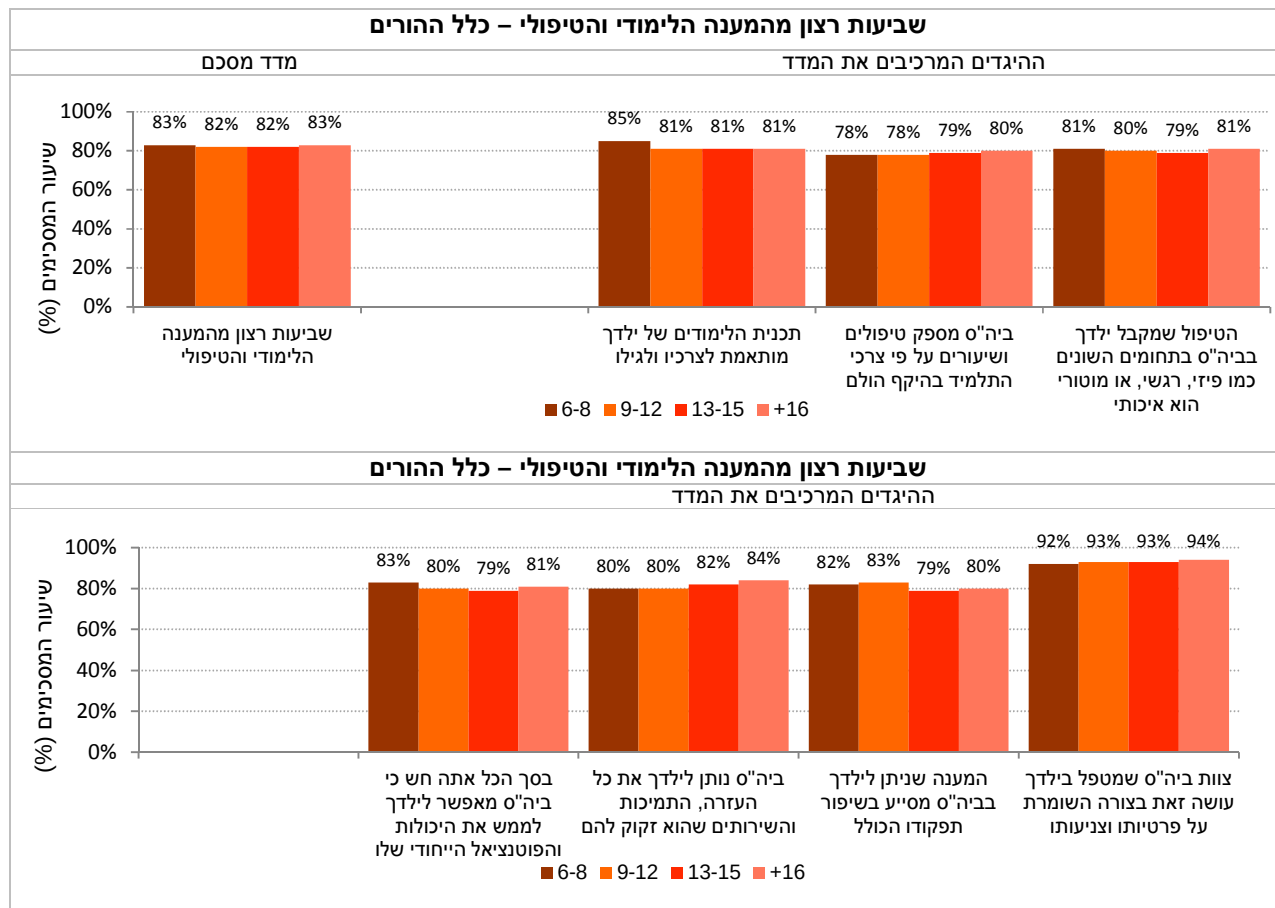
להלן פירוט ההיגדים המרכיבים את המדד, כפי שהם מוצגים בשאלון:

מדד מסכם: שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפולי
א. "תכנית הלימודים של ילדך מותאמת לצרכיו ולגילו".
ב. "בית הספר מספק טיפולים ושיעורים על פי צרכי התלמיד בהיקף הולם".
ג. "הטיפול שמקבל ילדך בבית הספר בתחומים השונים כמו פיזי, רגשי, או מוטורי הוא איכותי".
ד. "בסך הכול אתה חש כי בית הספר מאפשר לילדך לממש את היכולות והפוטנציאל הייחודי שלו".
ה. "בית הספר נותן לילדך את כל העזרה, התמיכות והשירותים שהוא זקוק להם כדי להפיק מעצמו את המרב. כלומר את המקסימום".
ו. "המענה שניתן לילדך בבית הספר מסייע בשיפור תפקודו הכולל".
ז. "צוות בית הספר שמטפל בילדך עושה זאת בצורה השומרת על פרטיותו וצניעותו".

סולם התשובות על ההיגדים היה בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" ועד "במידה מועטה מאוד". לצורך הדיווח על הממצאים, סווגו המשיבים אשר ציינו את אחד משני הערכים "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" כמסכימים עם הנאמר בהיגד, וחושב שיעורם (באחוזים). המדד המסכם הוא הממוצע של אחוזי המסכימים עם הנאמר בהיגדים המרכיבים את המדד. בהתאמה, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

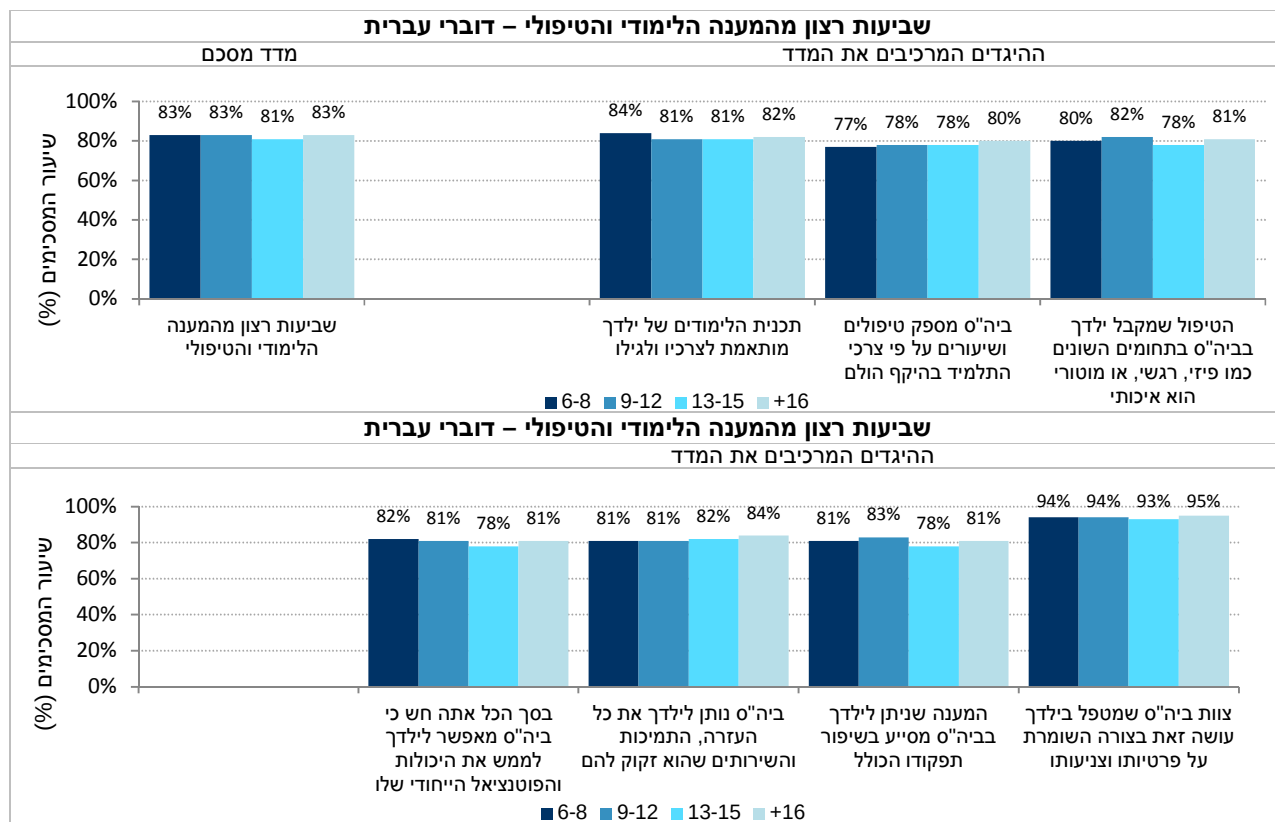
בתרשים הבא מוצגים נתוני המדד המסכם "שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפולי" וההיגדים המרכיבים אותו בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות המוזכרות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של נתוני המדד המסכם לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 2: דיווחי ההורים על שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפול: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

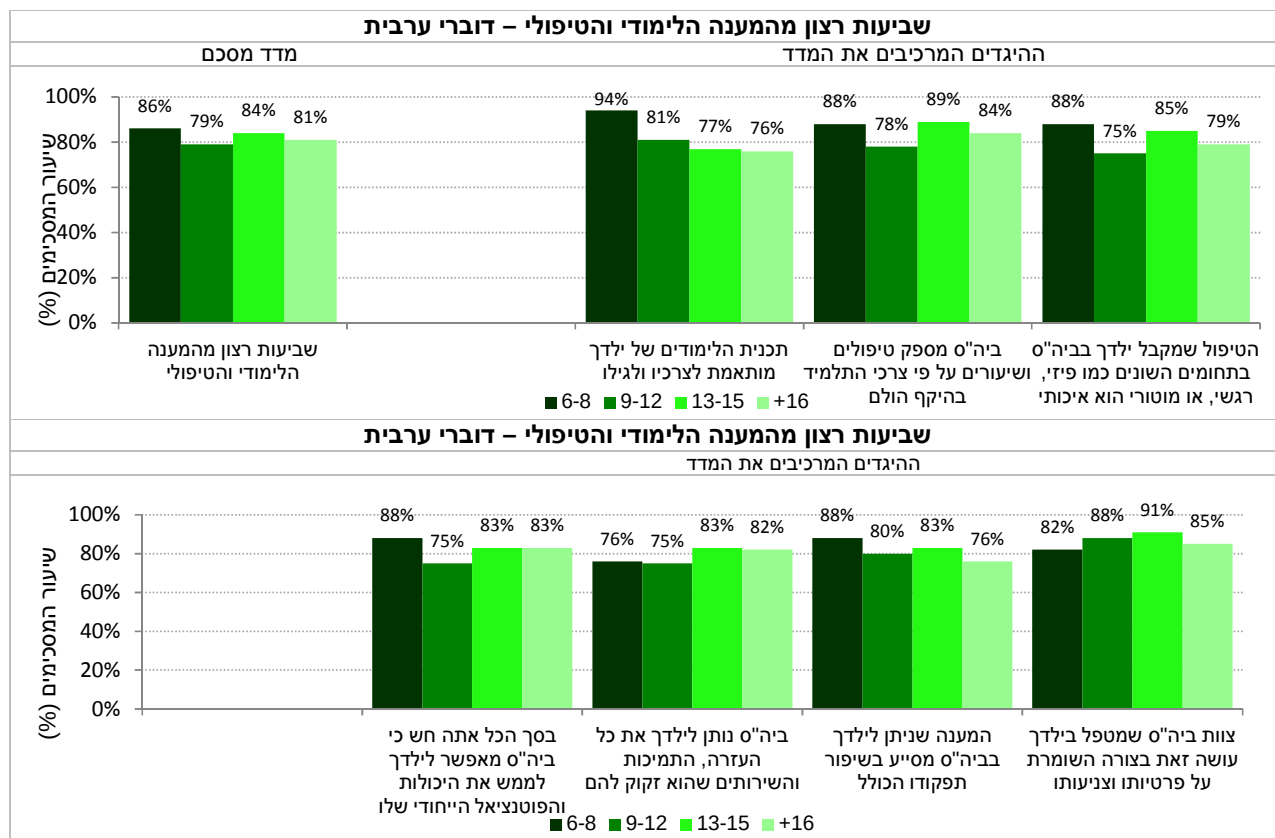
המשך התרשים בעמוד הבא ⇐

המשך התרשים: דיווחי ההורים על שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפול: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

המשך התרשים בעמוד הבא ⇐

המשך התרשים: דיווחי ההורים על שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפולי: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

מעיון בתרשים עולה כי ככלל, מעל 80% מההורים הביעו שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפולי. מהתבוננות בהיגדים המרכיבים את המדד המסכם עולה כי ההורים דיווחו שצוות בית הספר שמטפל בילדים שומר על הפרטיות והצניעות של ילדם (כ-95% מכלל ההורים) בשיעורים גבוהים יותר בהשוואה לשיעורי הדיווח על יתר ההיגדים המרכיבים את המדד המסכם (78% עד 85%).

מהשוואה בין מגזרי השפה לא עולה תמונה אחידה בנוגע לכיוון הפערים ולגודלם, וגם בקרב הורים דוברי ערבית בפרט לא נרשמה מגמה אחידה של פערים בין קבוצות הגיל. בקרב הורים דוברי עברית, לעומת זאת, שיעורי הדיווח דומים ככלל בין ארבע קבוצות הגיל.

1.3 יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד

בתת-פרק זה מוצגים ממצאים מדיווחי ההורים על מערכת היחסים בין צוות המורים לבין התלמידים. בנושא זה נבחנה השאלה עד כמה ההורים מרגישים כי המורים מכירים את ילדם ומתנהגים אליהם בכבוד ובאכפתיות.

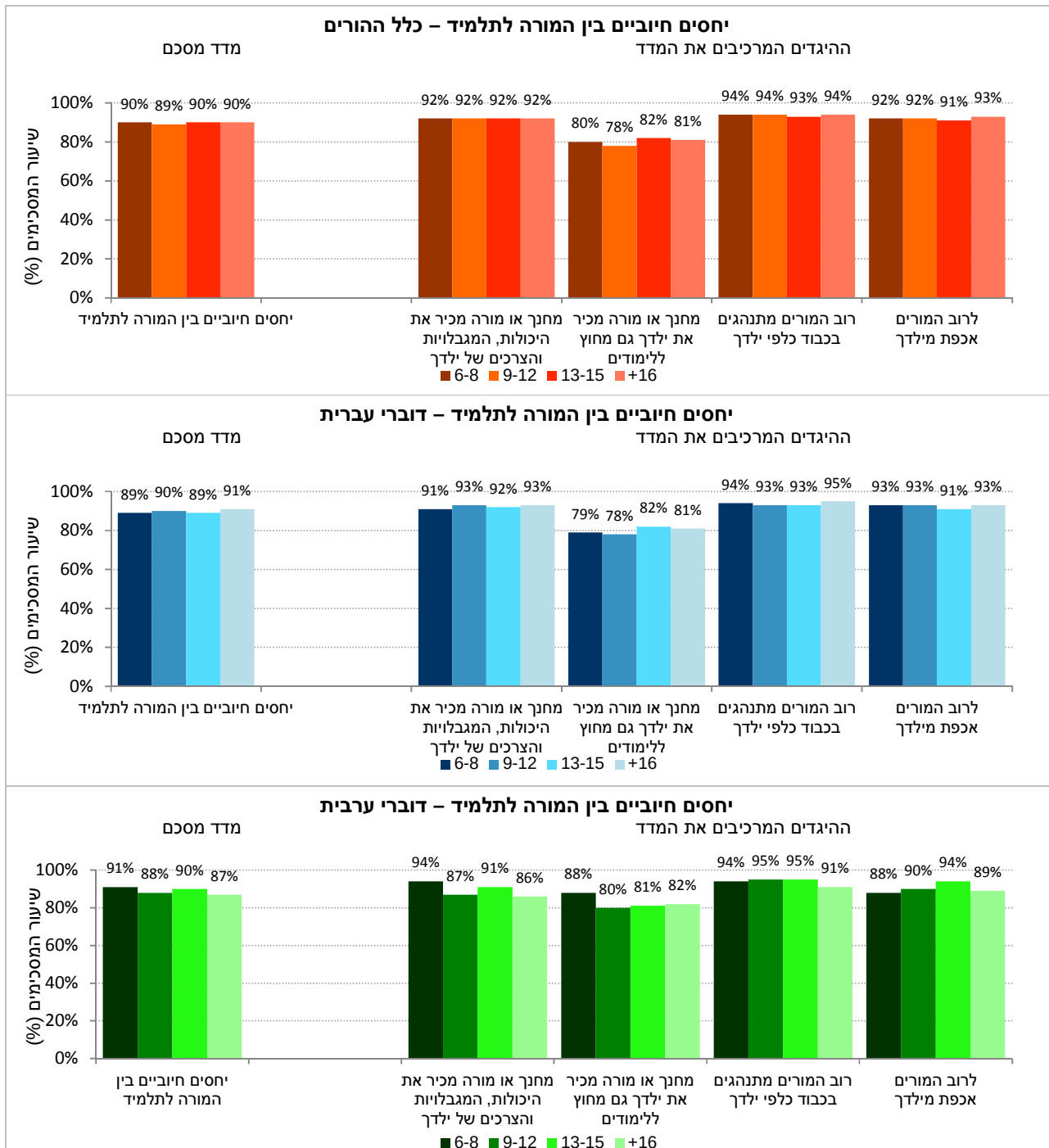
להלן פירוט ההיגדים המרכיבים את המדד, כפי שהם מוצגים בשאלון:

מדד מסכם: יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד
א. "מחנך הכיתה של ילדך מכיר את היכולות, המגבלות והצרכים המיוחדים שלו בכל התחומים".
ב. "מחנך הכיתה של ילדך, או מורה אחר בבית הספר, מכיר את ילדך גם מחוץ לכל מה שקשור ללימודים, כמו תחביבים, תחומי עניין וכדומה".
ג. "המורים בבית הספר מתנהגים בכבוד כלפי ילדך".
ד. "אתה מרגיש שלרוב המורים בבית הספר אכפת מילדך".

סולם התשובות על ההיגדים היה בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" ועד "במידה מועטה מאוד". לצורך הדיווח על הממצאים, סווגו המשיבים אשר ציינו את אחד משני הערכים "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" כמסכימים עם הנאמר בהיגד, וחושב שיעורם (באחוזים). המדד המסכם הוא הממוצע של אחוזי המסכימים עם הנאמר בהיגדים המרכיבים את המדד. בהתאמה, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

בתרשים הבא מוצגים נתוני המדד המסכם "יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד" וההיגדים המרכיבים אותו בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של נתוני המדד המסכם לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 3: דיווחי ההורים על יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

מעיון בתרשים עולה כי בשני מגזרי השפה כ-90% מההורים דיווחו על יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד. בנוסף, בשני מגזרי השפה ההורים דיווחו בשיעורים נמוכים יותר (כ-80%) על היכרות של המחנך או המורה עם ילדם מחוץ ללימודים.

שיעורי ההורים שדיווחו כי המורים מתנהגים בכבוד כלפי ילדם ומכירים אותם גם מחוץ ללימודים דומים בשני מגזרי השפה במרבית קבוצות הגיל. לעומת זאת, בנוגע לכך שהמחנך מכיר את היכולות של הילד ולכך שאכפת לו מהילד לא נרשמה מגמה אחידה של פערים בין מגזרי השפה.

בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח דומים בין ארבע קבוצות הגיל, ואילו בקרב הורים דוברי ערבית נרשמו פערים של עד 8% בין קבוצות הגיל השונות.

1.4 תפיסת ההוראה כמעניינת וכברורה

ההורים התבקשו לחוות את דעתם על מאפייני ההוראה של המורים בבית הספר שבו לומד ילדם: עד כמה ההוראה ברורה, מעוררת סקרנות ועניין בלימודים, מחזקת את הרגשת המסוגלות העצמית של התלמידים ומסייעת להם למצות את הפוטנציאל האישי שלהם.

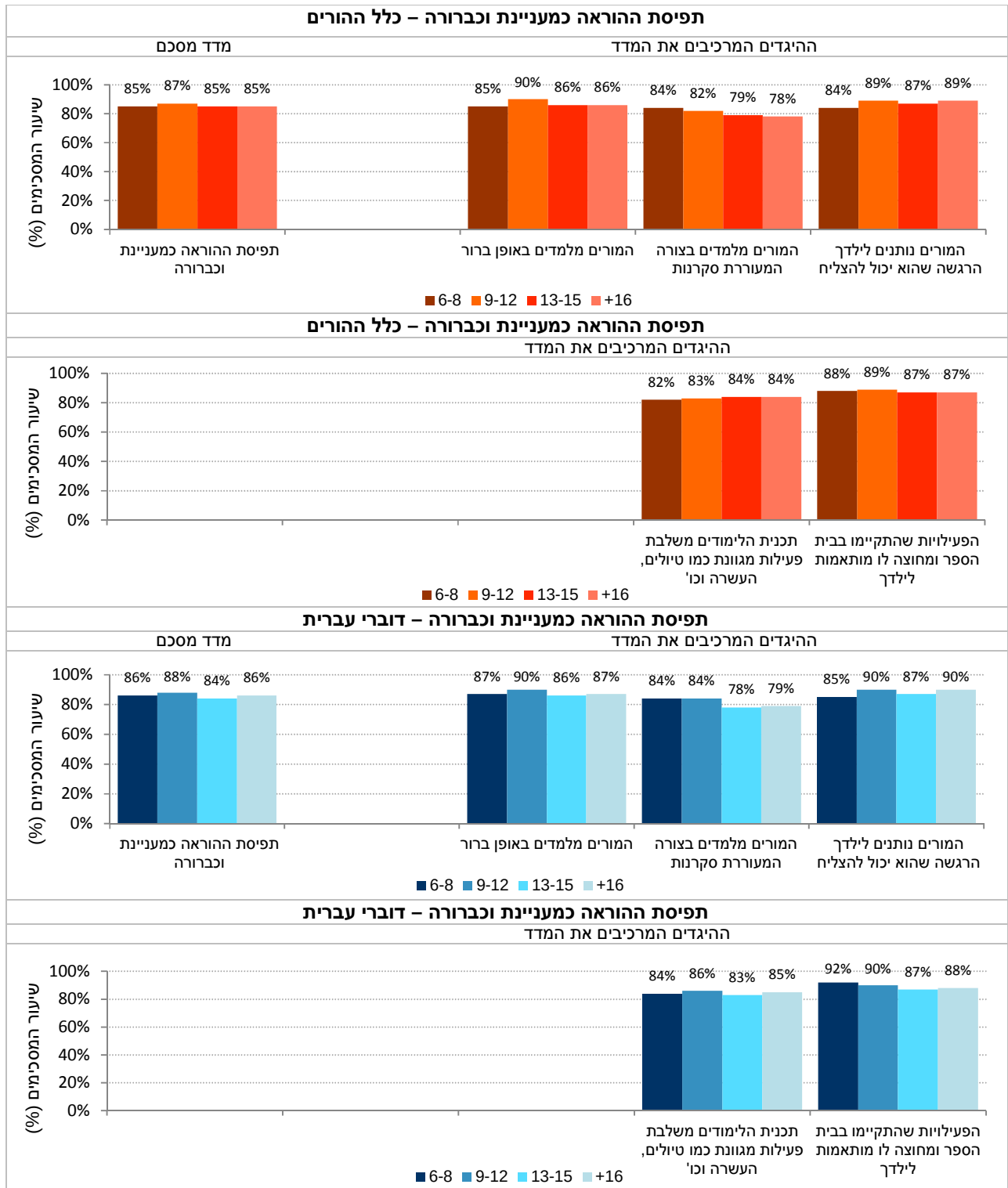
להלן פירוט ההיגדים המרכיבים את המדד, כפי שהם מוצגים בשאלון:

מדד מסכם: תפיסת ההוראה כמעניינת וכברורה
א. "המורים שמלמדים את ילדך מלמדים באופן ברור ומותאם, המסייע לו להבין את הנושאים הנלמדים".
ב. "המורים שמלמדים את ילדך מלמדים בצורה המעוררת סקרנות וגורמת לו לרצות להמשיך ללמוד".
ג. "המורים שמלמדים את ילדך נותנים לו הרגשה שהוא יכול להתמודד ולהצליח".
ד. "תכנית הלימודים בבית הספר משלבת פעילות מגוונת כמו פעילות מחוץ לבי"ס, טיולים, העשרה וכו'".
ה. "הפעילויות שהתקיימו בבית הספר ומחוצה לו היו מותאמות לצרכים וליכולות של ילדך".

סולם התשובות על ההיגדים היה בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" ועד "במידה מועטה מאוד". לצורך הדיווח על הממצאים, סווגו המשיבים אשר ציינו את אחד משני הערכים "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" כמסכימים עם הנאמר בהיגד, וחושב שיעורם (באחוזים). המדד המסכם הוא הממוצע של אחוזי המסכימים עם הנאמר בהיגדים המרכיבים את המדד. בהתאמה, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

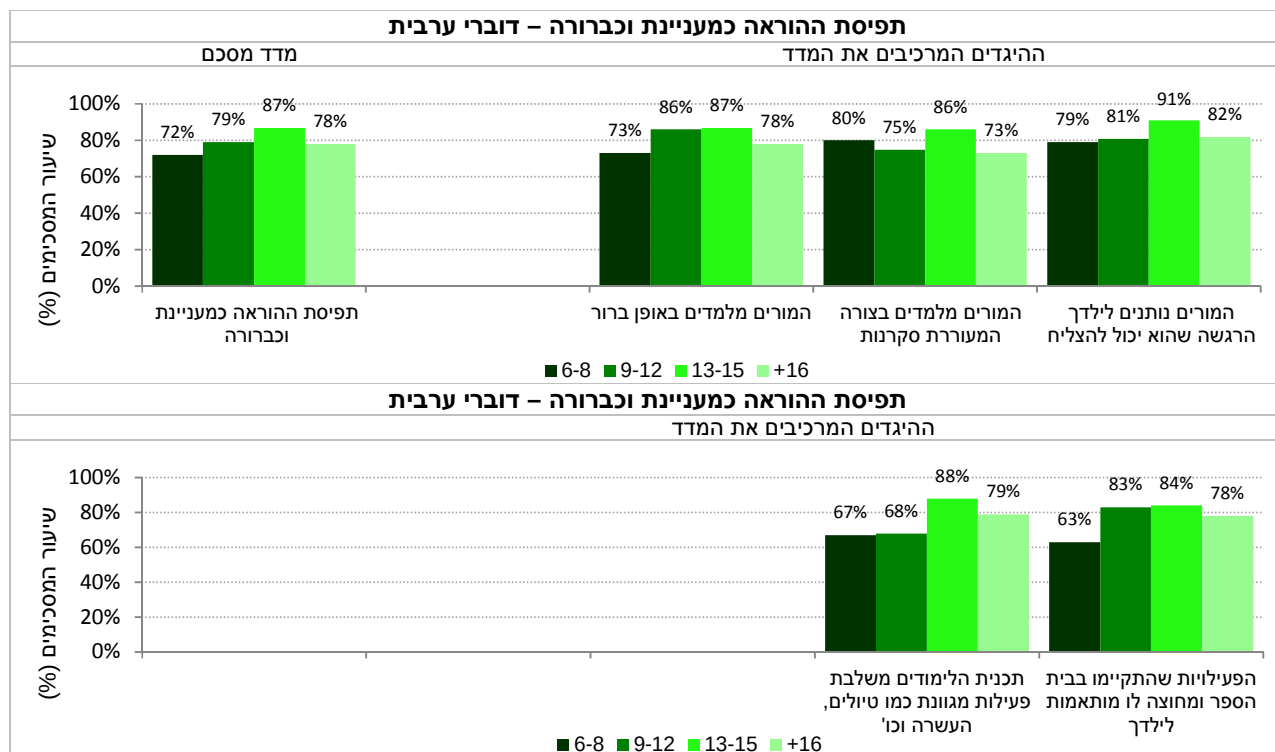
בתרשים הבא מוצגים נתוני המדד המסכם "תפיסת ההוראה כמעניינת וכברורה" וההיגדים המרכיבים אותו בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של נתוני המדד המסכם לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 4: דיווחי ההורים על הוראה מעניינת וברורה: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

המשך התרשים בעמוד הבא ⇐

**המשך התרשים: דיווחי ההורים על הוראה מעניינת וברורה: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים
לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו**

הערה: בנושא זה נרשמו שיעורי אי-השבה גבוהים בארבעה מתוך חמשת ההיגדים המרכיבים את המדד, והם בולטים בקבוצת הגיל 6-8 (12% עד 18%) – בקרב דוברי ערבית, דוברי ערבית או שניהם – ובהיגד עידוד סקרנות בקרב הורים דוברי ערבית בקבוצות הגיל 12-9 (10%) ו-16 ומעלה (12%).

מעיון בתרשים עולה כי כ-85% מההורים דיווחו על הוראה מעניינת וברורה. מהשוואה בין שני מגזרי השפה עולה כי בקבוצות הגיל 6-8, 9-12 ו-16 ומעלה שיעורי הדיווח גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית, והפערים בולטים במיוחד בכל הנוגע לפעילויות בבית הספר בעיקר בקבוצת הגיל 8-6 (פערים של 17% בנוגע לשילוב פעילויות מגוונות בתכנית הלימודים ו-29% בנוגע לפעילויות מותאמות לילד).

ככלל, בקרב הורים דוברי עברית לא נרשמו פערים גדולים בין ארבע קבוצות הגיל. לעומת זאת בקרב הורים דוברי ערבית במרבית ההיגדים שיעורי הדיווח של הורים לילדים בקבוצת הגיל 8-6 נמוכים יותר בהשוואה לשלוש קבוצות הגיל האחרות, שגם ביניהן נרשמו פערים אך ללא דפוס אחיד. גם במקרה זה נרשמו פערים גדולים במיוחד בנוגע לפעילויות בבית הספר: בנושא שילוב פעילויות מגוונות שיעורי הדיווח בקבוצות הגיל 8-6 ו-9-12 בקרב הורים דוברי ערבית נמוכים משיעורי הדיווח בשתי קבוצות הגיל הגבוהות, ובנושא ההתאמה של הפעילויות לילד שיעורי הדיווח בקבוצת הגיל 8-6 הם הנמוכים ביותר בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות בקרב הורים דוברי ערבית.

1.5 הסביבה הפיזית בבית הספר

נוסף על בחינת האקלים והסביבה הפדגוגית בבית הספר נבחנה גם הסביבה הפיזית. הסביבה הפיזית היא מרכיב חשוב באקלים בית ספר ובעשייה החינוכית-טיפולית בבית הספר, ויש חשיבות בעיקר להנגשת הסביבה והתנאים לתלמידים. בתת-פרק זה מוצגים דיווחי ההורים בנוגע לסביבה הבית ספרית: הכיתה, החצר והתאמת בית הספר לצורכי הילד.

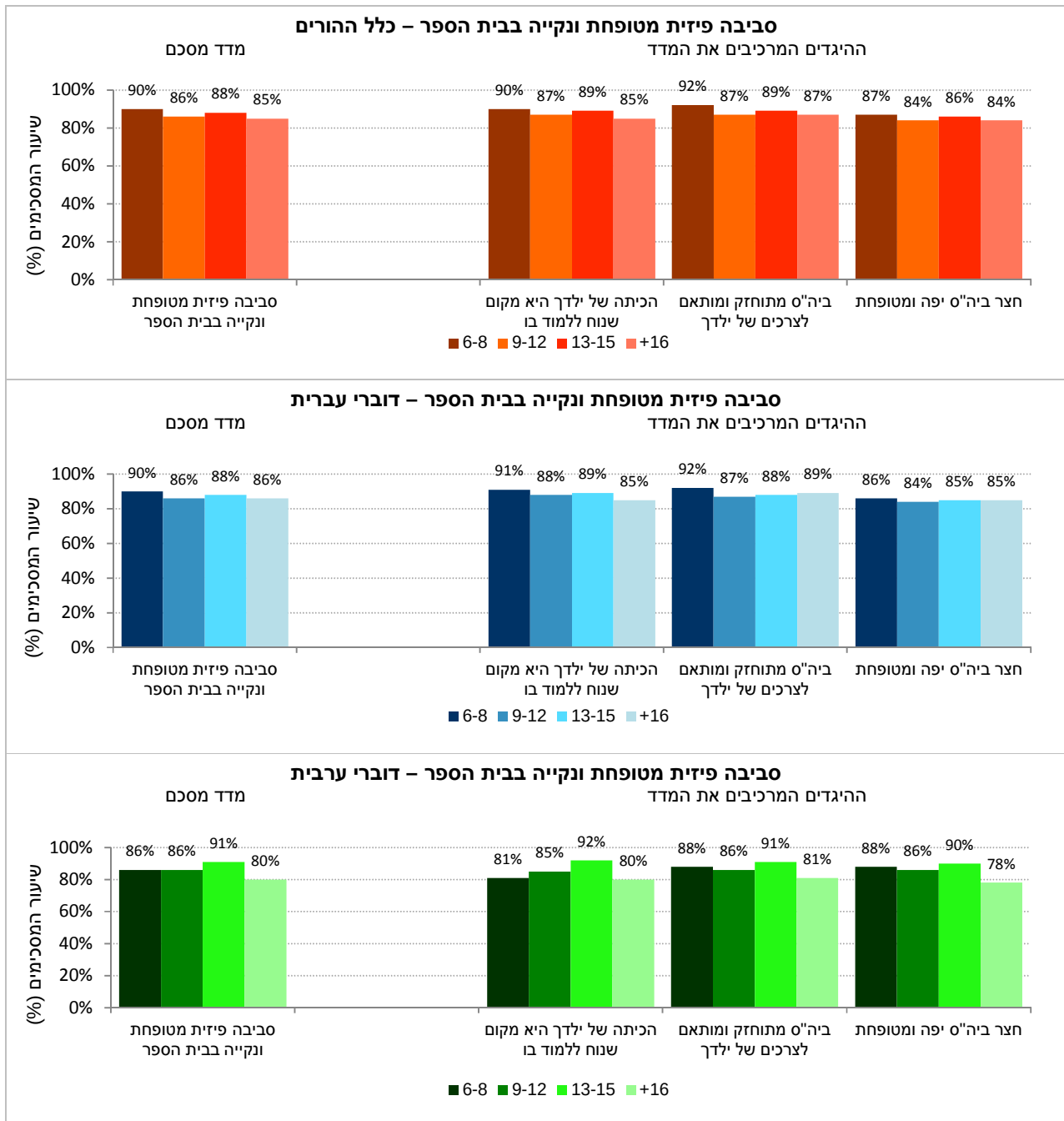
להלן פירוט ההיגדים המרכיבים את המדד, כפי שהם מוצגים בשאלון:

מדד מסכם: סביבה פיזית מטופחת ונקייה בבית הספר
א. "הכיתה שבה לומד ילדך הוא מקום שנוח ללמוד בו, מבחינת מקומות הישיבה, הצפיפות, התאורה, קור וחום, הניקיון, האסתטיות וכדומה".
ב. "בית הספר מותאם לצרכים של ילדך, נגיש עבורו ומתוחזק היטב".
ג. "חצר בית הספר יפה ומטופחת, נגישה ומותאמת לצרכים של ילדך".

סולם התשובות על ההיגדים היה בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" ועד "במידה מועטה מאוד". לצורך הדיווח על הממצאים, סווגו המשיבים אשר ציינו את אחד משני הערכים "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" כמסכימים עם הנאמר בהיגד, וחושב שיעורם (באחוזים). המדד המסכם הוא הממוצע של אחוזי המסכימים עם הנאמר בהיגדים המרכיבים את המדד. בהתאמה, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

בתרשים הבא מוצגים נתוני המדד המסכם "סביבה פיזית מטופחת ונקייה בבית הספר" וההיגדים המרכיבים אותו בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות המוזכרות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של נתוני המדד המסכם לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 5: דיווחי ההורים על סביבה פיזית מטופחת ונקייה בבית הספר: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

מעיון בתרשים עולה כי כ-90% מההורים דיווחו על סביבה פיזית מטופחת ונקייה בבית הספר. בקבוצת הגיל 16 ומעלה שיעורי הדיווח בקרב הורים דוברי עברית גבוהים מעט יותר בהשוואה להורים דוברי ערבית.

בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח דומים ככלל בכל אחת מקבוצות הגיל. לעומת זאת, בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח הגבוהים ביותר נרשמו בקבוצת הגיל 13-15 (91%) והנמוכים ביותר נרשמו בקבוצת הגיל 16 ומעלה (80%).

1.6 שותפות הורים בבית הספר

קיום שיח ושותפות חינוכית בין צוותי החינוך לבין ההורים לילדים בחינוך המיוחד חיוני ובעל השלכות חיוביות על האקלים בבית הספר, על תהליכי ההוראה והלמידה המתרחשים בו ועל התקדמותו של התלמיד. נדבך מרכזי בכינון יחסים חיוביים הוא ערוץ תקשורת פתוח בין בית הספר להורים, המאפשר עדכון הדדי במידע רלוונטי. ההורים נשאלו אם ערוץ התקשורת בינם לבין בית הספר מאפשר להם להיות מעודכנים במה שקורה עם ילדם בבית הספר ובמתרחש בבית הספר באופן כללי (מתן מידע ברמת הפרט והמערכת - שקיפות), אם הם מעורבים באופן פעיל בנעשה בבית הספר (מעורבות פעילה) ואם בית הספר מזמן ומאפשר שותפות אמיתית (הזמנה לשותפות ונגישות). המדד "שותפות הורים בבית הספר" מבקש לבחון את התקשורת ואת מידת העדכון, המעורבות ושיתוף הפעולה בין ההורים לבין בית הספר, על סמך דיווחי ההורים.

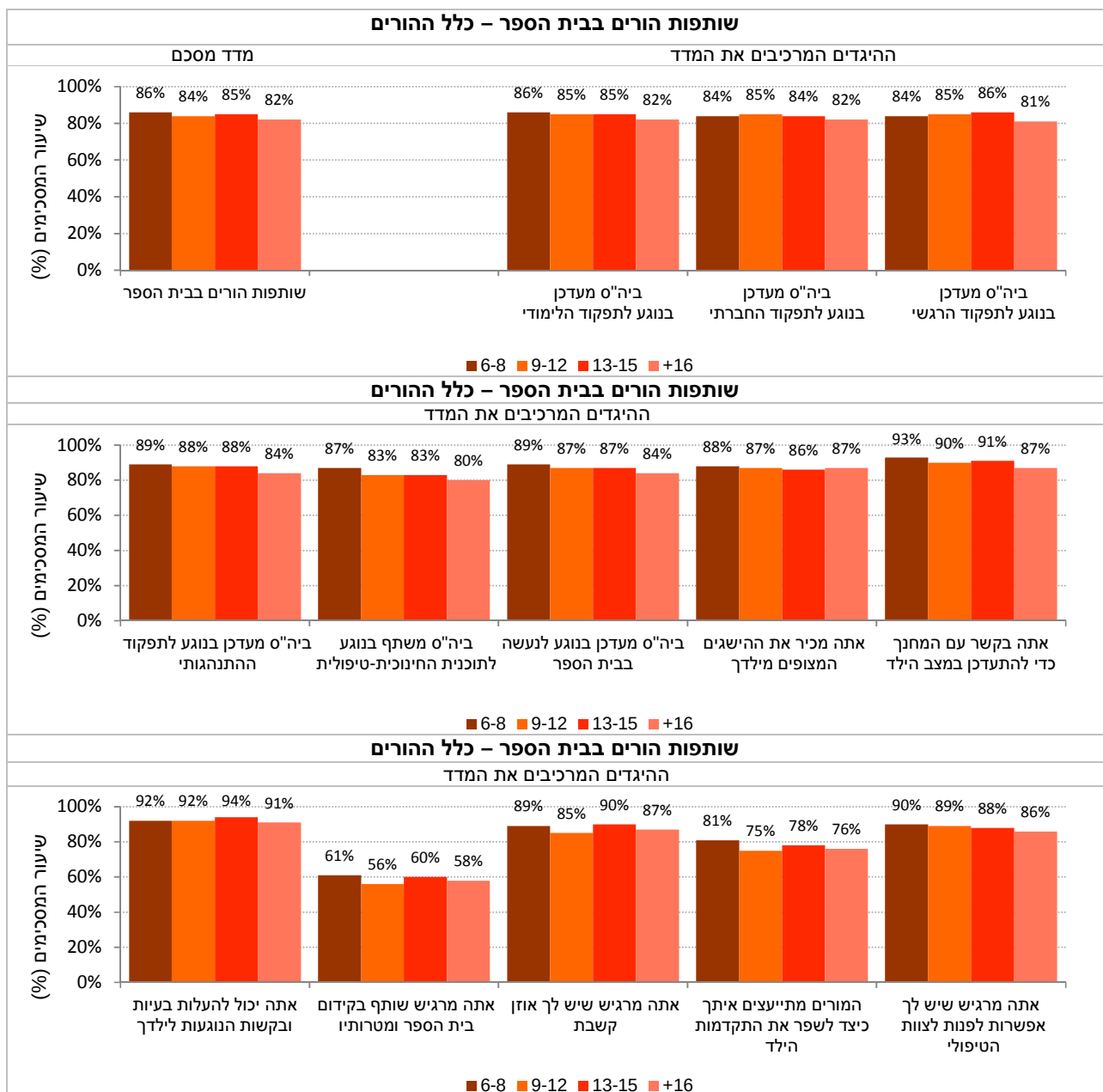
להלן פירוט ההיגדים המרכיבים את המדד, כפי שהם מוצגים בשאלון:

מדד מסכם: שותפות הורים בבית הספר
מתן מידע ברמת הפרט והמערכת (שקיפות)
א. "בית הספר מעדכן אותך באופן שוטף בכל הנוגע לתפקוד הלימודי של ילדך בבית הספר כולל ציונים, נוכחות בשיעורים וכדומה".
ב. "בית הספר מעדכן אותך באופן שוטף בכל הנוגע לתפקוד החברתי של ילדך בבית הספר, כולל השתלבות בכיתה, יחס לחברים וכדומה".
ג. "בית הספר מעדכן אותך באופן שוטף בכל הנוגע לתפקוד הרגשי של ילדך בבית הספר, כולל שליטה על רגשות, יכולת ביטוי של רגשות וכדומה".
ד. "בית הספר מעדכן אותך באופן שוטף בכל הנוגע לתפקוד ההתנהגותי של ילדך בבית הספר, כולל השתתפות בכיתה, שמירה על קשב, שמירה על כללי התנהגות בבית הספר וכדומה".
ה. "בית הספר משתף אותך בכל הנוגע לתוכנית החינוכית-טיפולית של ילדך".
ו. "בית הספר מעדכן אותך באופן שוטף בכל הנוגע לנעשה בבית הספר, כגון אירועים, טקסים וכדומה".
ז. "אתה מכיר היטב את ההישגים המצופים מילדך בכלל התחומים בבית הספר (הישגים לימודיים, ערכים וכישורי חיים)".
מעורבות פעילה
ח. "אתה נמצא בקשר קבוע טלפוני, מייל, סמס או באמצעות מחברת קשר עם המחנך כדי להתעדכן במצבו של ילדך".
ט. "אתה נמצא בקשר עם המחנך באופן שאתה יכול להעלות בעיות או בקשות הנוגעות בילדך".
י. "אתה מרגיש שותף בקידום בית הספר ומטרותיו. כלומר, משתפים אותך בסוגיות כגון: לאילו כיוונים כדאי לבית הספר להתפתח, מה יהיה חשוב שיהיה בבית הספר ומה חשוב פחות וכדומה".
הזמנה לשותפות ונגישות
יא. "אתה מרגיש שיש לך אוזן קשבת בבית הספר בכל שאלה, בעיה או תלונה שעולה".
יב. "ההורים בבית הספר מתייעצים איתך כיצד כדאי לשפר את ההתקדמות של ילדך".
יג. "אתה מרגיש שיש לך אפשרות לפנות במידת הצורך לצוות הטיפולי שמלווה את ילדך".

סולם התשובות על ההיגדים היה בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" ועד "במידה מועטה מאוד". לצורך הדיווח על הממצאים, סווגו המשיבים אשר ציינו את אחד משני הערכים "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" כמסכימים עם הנאמר בהיגד, וחושב שיעורם (באחוזים). המדד המסכם הוא הממוצע של אחוזי המסכימים עם הנאמר בהיגדים המרכיבים את המדד. בהתאמה, ערכי המדד נעים בין 0 ל-100.

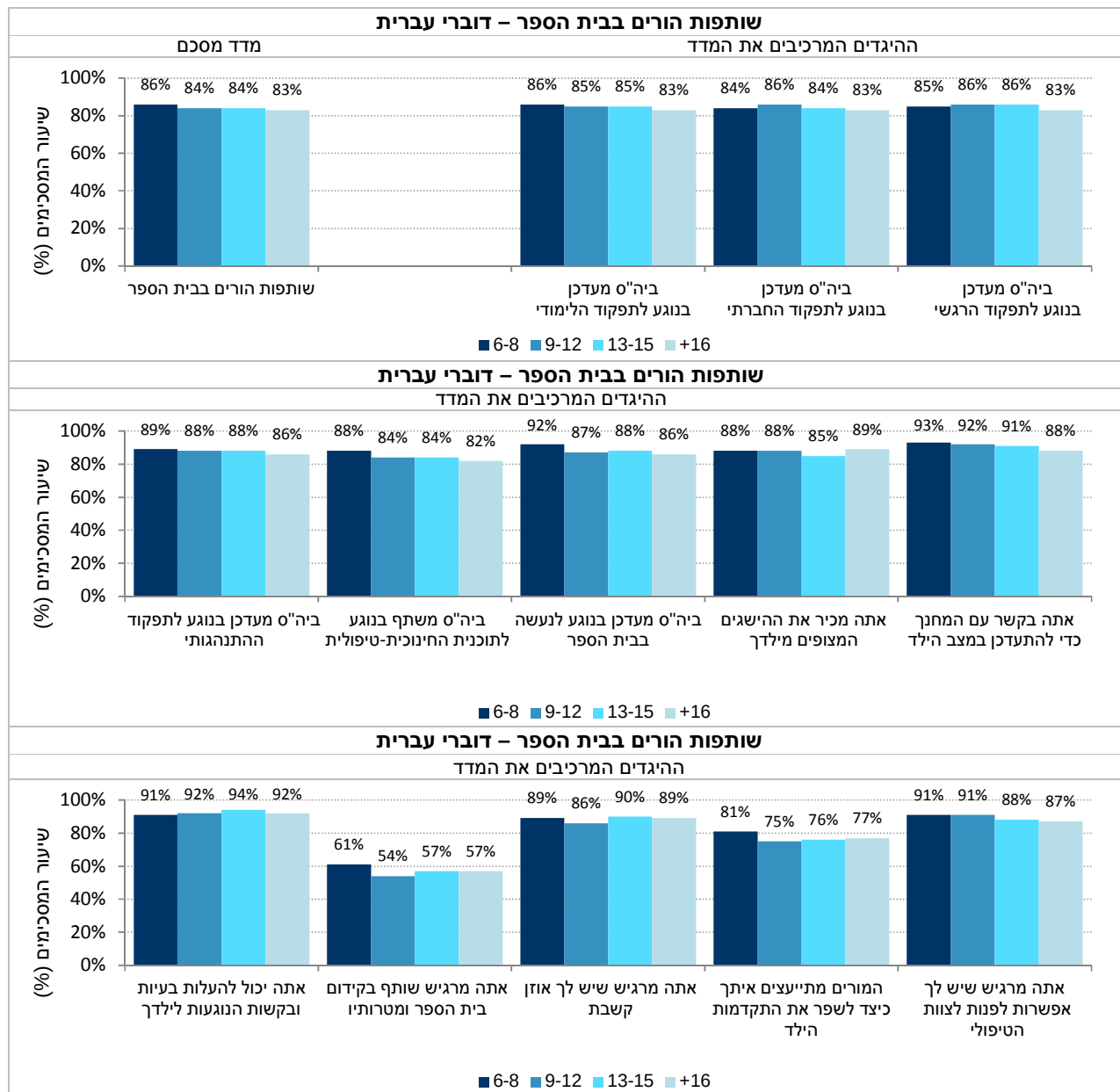
בתרשים הבא מוצגים נתוני המדד המסכם "שותפות הורים בבית הספר" וההיגדים המרכיבים אותו בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של נתוני המדד המסכם לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 6: דיווחי ההורים על שותפות הורים בבית הספר: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

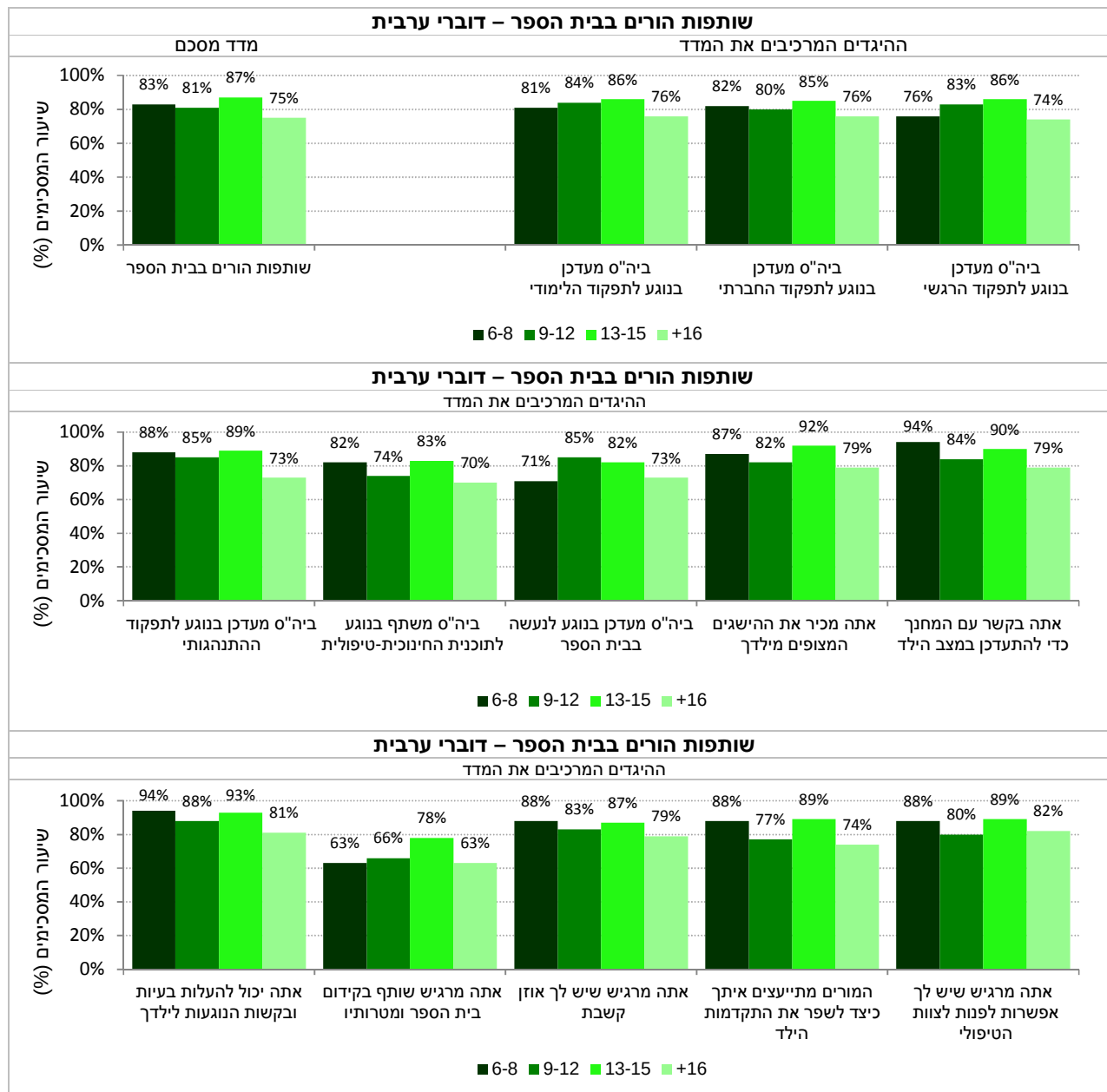
המשך התרשים בעמוד הבא ⇐

המשך התרשים: דיווחי ההורים על שותפות הורים בבית הספר: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

← המשך התרשים בעמוד הבא

המשך התרשים: דיווחי ההורים על שותפות הורים בבית הספר: שיעורי המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

הערה: בהיגד הנוגע לכך שההורה מכיר את ההישגים המצופים מילדיו נרשם שיעור אי-השבה גבוה (12%) בקרב הורים דוברי ערבית לילדים בקבוצת הגיל 8-6.

מעיון בתרשים עולה כי כ-85% מההורים דיווחו על שותפות הורים בבית-הספר. שיעורי הדיווח הגבוהים ביותר (כ-90% מכלל ההורים) נרשמו בנוגע ליכולתם של ההורים להעלות בעיות ובקשות הנוגעות לילדם ובנוגע לכך שההורים בקשר עם המחנך כדי להתעדכן במצב הילד. שיעורי הדיווח בנושאים אלו בולטים בכל אחד ממגזרי השפה (נוסף על נושאים אחרים המייחדים כל מגזר בנפרד), אך הם גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית. לעומת זאת נרשמו שיעורי דיווח נמוכים יותר באופן ניכר בנוגע לכך שהם מרגישים שותפים בקידום בית הספר ומטרותיו: שיעורי הדיווח בקרב הורים דוברי עברית (54% עד 61%) נמוכים משיעורי הדיווח בקרב הורים דוברי עברית (63% עד 78%).

מהתבוננות בארבע קבוצות הגיל עולה כי בקרב הורים דוברי עברית במרבית המקרים שיעורי הדיווח על שותפות הורים לילדים בקבוצת הגיל 16 ומעלה הם הנמוכים ביותר. הפערים ביניהם לבין שיעורי הדיווח הגבוהים ביותר, לרוב בקבוצת הגיל 13-15 או בקבוצת הגיל 6-8, עומדים על 9% עד 16%. ככלל, בקרב דוברי עברית שיעורי הדיווח דומים בין ארבע קבוצות הגיל ולא נרשם דפוס אחיד של פערים.

2. מוגנות ואלימות

פרק זה מבקש לתת מקום מרכזי לבחינת נושאי האלימות והמוגנות בבתי הספר, לפי דיווחי ההורים. נושא האלימות הוא אחד הנושאים החשובים שעומדים על סדר יומם של מערכת החינוך ושל השיח הציבורי בישראל בשנים האחרונות. בפרק זה יוצגו נתונים בכל הנוגע לאלימות בין תלמידים, אלימות כלפי תלמידים מצד המורים וכן מאמצי בית הספר למניעת אלימות.

2.1 אלימות בין תלמידים

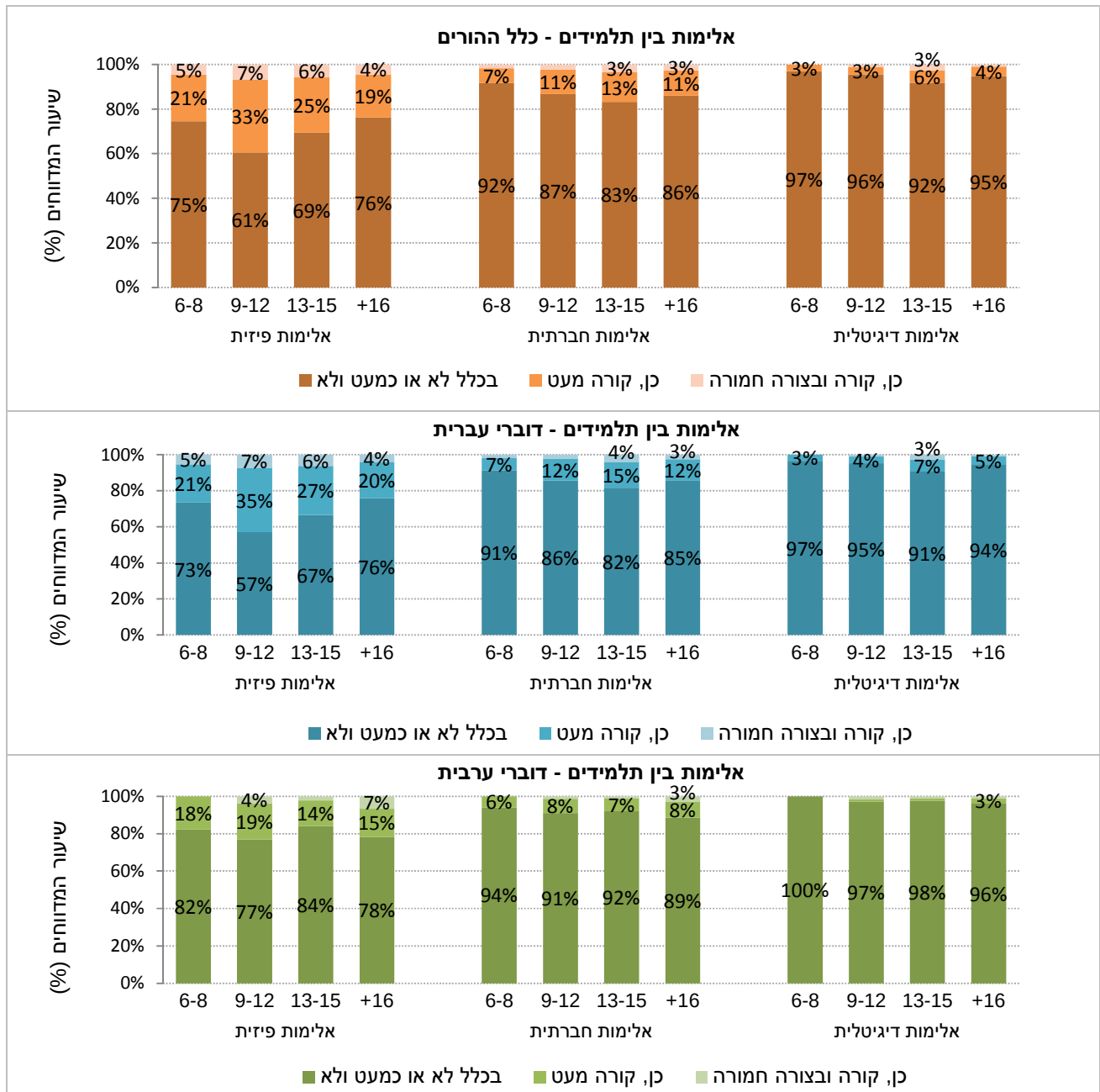
תת-פרק זה עוסק בתופעות של אלימות בין תלמידים בכותלי בית הספר: אלימות פיזית (כמו מכות, סטירות ודחיפות), אלימות חברתית (כמו חרם או הפצת שמועות) ואלימות דיגיטלית (פגיעה ברשת האינטרנט או בסלולר). ההורים נשאלו עבור כל אחד משלושת סוגי האלימות אם ילדם חווה בבית הספר אלימות מצד תלמידים אחרים, ואם כן מה היה היקפה. שלוש אפשרויות תשובה הוצגו להורים: "בכלל לא או כמעט בכלל לא", "כן, קורה מעט" ו"כן, קורה ובצורה חמורה".

להלן פירוט ההיגדים הנוגעים לנושא זה, כפי שהם מוצגים בשאלון:

אלימות בין תלמידים
א. "האם ילדך חווה בבית הספר אלימות פיזית, כמו מכות, סטירות ודחיפות, מצד תלמידים אחרים, ואם כן – באיזה היקף?"
ב. "האם ילדך חווה בבית הספר אלימות חברתית, כמו חרם, הפצת שמועות, ילדים אמרו לילדים אחרים לא לדבר אתו וכדומה, ואם כן – באיזה היקף?"
ג. "במידה ורלוונטי לרמת התפקוד של ילדך, האם ילדך חווה בבית הספר פגיעה ברשת האינטרנט או בסלולר, כמו קללות, עלבונות, חרם, הפצת שמועות בפייסבוק, בוואטסאפ וכדומה, מצד תלמידים אחרים, ואם כן – באיזה היקף?"

בתרשים הבא מוצגים דיווחי ההורים כי ילדם חווה אלימות פיזית, חברתית או דיגיטלית מצד תלמידים אחרים בבית הספר, בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות המוזכרות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 7: דיווחי ההורים על אלימות בין תלמידים: שיעורי המדווחים על אלימות – לפי סוג האלימות, מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

הערות: 1. בלוח זה ערכים גבוהים יותר מצביעים על אלימות רבה יותר בין התלמידים – לפי דיווחי ההורים.
 2. כאשר שיעור הבחירה בקטגוריה כלשהי הוא 2% ומטה לא מוצגת בתרשים תווית הנתונים של אותה קטגוריה.
 3. בנושא זה נמצאו שיעורי אי-השבה גבוהים על השאלה הנוגעת לאלימות חברתית בין תלמידים בקרב הורים לילדים דוברי עברית בקבוצת הגיל 8-6 (13%) ועל השאלה הנוגעת לאלימות דיגיטלית בקרב כלל ההורים (13%).

מעיון בתרשים עולה כי מרבית ההורים דיווחו כי ילדם לא חווה אלימות דיגיטלית (כ-95%) או אלימות חברתית (כ-85%) מצד תלמידים אחרים בבית הספר. עם זאת רק כ-70% מההורים דיווחו שילדם לא חווה אלימות פיזית (61% בקבוצת הגיל 9-12, 69% בקבוצת הגיל 13-15 וכ-75% בקבוצת הגיל 6-8 ו-16 ומעלה). יתרה מכך, כ-25% דיווחו שקרה מעט שילדם חווה אלימות פיזית (כ-20% בקבוצת הגיל 6-8 ו-16 ומעלה, 25% בקבוצת הגיל 13-15 ו-33% בקבוצת הגיל 9-12) וכ-5% דיווחו על אלימות זו בהיקף חמור.

האלימות החברתית היא סוג האלימות השני בשכיחותו: כ-10% מההורים דיווחו שקרה מעט שילדם חווה אלימות זו וכ-3% דיווחו על אלימות זו בהיקף חמור.

שיעורי הדיווח על מקרים של אלימות דיגיטלית (מועטה ובהיקף חמור גם יחד) נמוכים בהשוואה לשני סוגי האלימות האחרים (עד 9%).

מהתבוננות על קבוצות הגיל עולה כי בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח על אלימות פיזית (מקרים מעטים או אלימות בהיקף חמור) היו הגבוהים ביותר בקבוצת הגיל 9-12, ושיעורי הדיווח על אלימות חברתית ועל אלימות דיגיטלית היו הגבוהים ביותר בקבוצת הגיל 13-15. עם זאת יש לציין כי הפערים בין קבוצות הגיל גדולים יותר בנוגע לאלימות פיזית בהשוואה לאלימות חברתית ודיגיטלית.

בקרב הורים דוברי ערבית, לעומת זאת, שיעורי הדיווח על אלימות פיזית בקבוצות הגיל 9-12 ו-16 ומעלה דומים וגבוהים יותר בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות. כמו כן בקרב הורים דוברי ערבית שיעור המדווחים על אלימות חברתית בקבוצת הגיל 16 ומעלה הוא הגבוה ביותר, ולא נרשמו הבדלים ניכרים בין קבוצות הגיל בשיעורי המדווחים על אלימות דיגיטלית.

עוד נראה כי שיעורי הדיווח על שלושת סוגי האלימות גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה לדוברי ערבית בכל קבוצות הגיל. הפער הגדול ביותר בין מגזרי השפה נרשם בשיעורי הדיווח על אלימות פיזית (הן מועטה והן בהיקף חמור) בקבוצות הגיל 9-12 ו-13-15 (פערים של 19% ו-17% בהתאמה).

2.2 אלימות כלפי התלמידים מצד המורים

תת-פרק זה עוסק בתופעות של אלימות מורים כלפי תלמידיהם בין כותלי בית הספר, לפי דיווחי ההורים. ההורים נשאלו אם ילדם חווה בבית הספר אלימות מילולית או אלימות פיזית מצד מורים, ואם כן נשאלו על היקף האלימות.

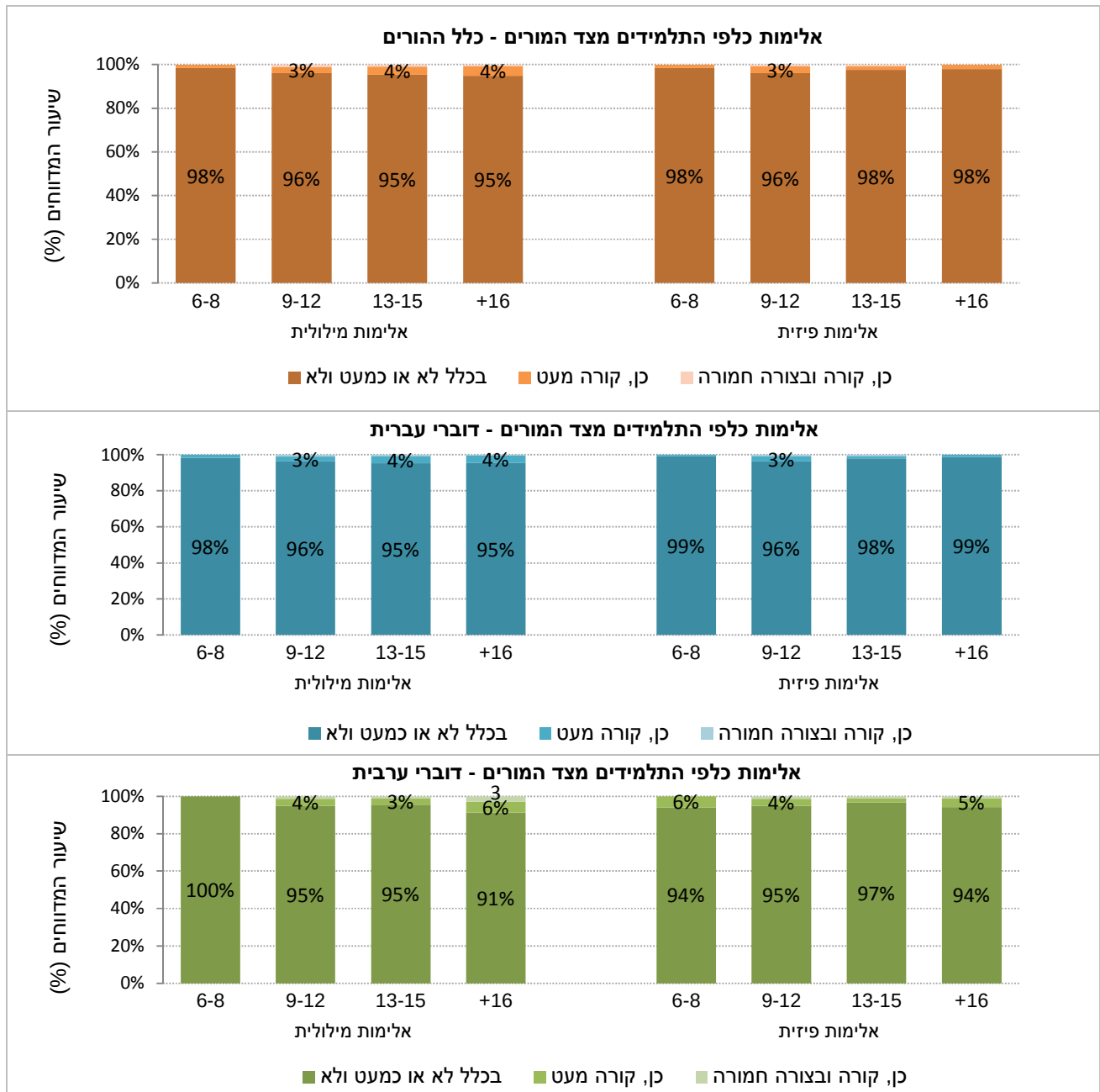
אלה אפשרויות התשובה שהוצגו להורים: "בכלל לא או כמעט בכלל לא", "כן, קורה מעט" ו"כן, קורה ובצורה חמורה".

להלן פירוט ההיגדים הנוגעים לנושא זה, כפי שהם מוצגים בשאלון:

אלימות כלפי התלמידים מצד המורים
א. "האם ילדך חווה בבית הספר אלימות מילולית, כמו קללות ועלבונות, מצד מורים, ואם כן - באיזה היקף?"
ב. "האם ילדך חווה בבית הספר אלימות פיזית כמו מכות, סטירות ודחיפות, מצד מורים, ואם כן - באיזה היקף?"

בתרשים הבא מוצגים דיווחי ההורים כי ילדם חווה אלימות מילולית או פיזית מצד המורים בבית הספר, בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 8: דיווחי ההורים על אלימות כלפי התלמידים מצד המורים: שיעורי המדווחים על אלימות – לפי סוג האלימות, מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

הערות: 1. בלוח זה ערכים גבוהים יותר מצביעים על אלימות רבה יותר מצד המורים – לפי דיווחי ההורים.
2. כאשר שיעור הבחירה בקטגוריה כלשהי הוא 2% ומטה לא מוצגת בתרשים תונית הנתונים של אותה קטגוריה.

מעיון בתרשים עולה כי עד 5% מכלל ההורים דיווחו על מקרים של אלימות פיזית או של אלימות מילולית **כלפי התלמידים מצד המורים** (הן מקרים מעטים והן אלימות בהיקף חמור). שיעורי ההורים שדיווחו שקרה מעט שילדם חווה אלימות מילולית גבוהים מעט משיעורי הדיווח על מקרים מעטים של אלימות פיזית בקבוצות הגיל 13-15 ו-16 ומעלה (4% לעומת 2% בהתאמה).

בשני מגזרי השפה שיעורי הדיווח על אלימות מילולית (מקרים מעטים או היקף חמור) בקבוצת הגיל 6-8 נמוכים בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות.

מהשוואה בין מגזרי השפה עולה ששיעורי הדיווח על אלימות פיזית גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בקבוצות הגיל 6-8 ו-16 ומעלה. גם שיעורי הדיווח על אלימות מילולית בקבוצת הגיל 16 ומעלה גבוהים משיעורי הדיווח בקרב דוברי הערבית, וביתר קבוצות הגיל נרשמו שיעורי דיווח דומים בשני מגזרי השפה.

2.3 מאמצים למניעת אלימות

בתתי-פרקים הקודמים הוצגו דיווחי ההורים על אלימות כלפי ילדם מצד תלמידים אחרים ומצד מורים בבית הספר. בתת-פרק זה יוצגו תפיסות ההורים בדבר המאמצים שצוות בית הספר משקיע כדי למנוע אלימות וכדי לטפל בה. יש לזכור כי גם כאשר תלמידים חשים מוגנים ובטוחים בבית הספר, חשוב לבחון אם בית הספר ממשיך לפעול כדי לשמר מצב זה ולהשקיע מאמצים לשם כך.

ההורים נשאלו "האם לדעתך צוות בית הספר שבו לומד ילדך עושה מאמצים רבים כדי למנוע ולטפל באלימות בין תלמידים?" והתבקשו לדרג את תשובתם על סולם בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" עד "במידה מועטה מאוד או בכלל לא". לצורכי הדיווח על הממצאים סווגו המשיבים אשר ציינו "במידה רבה מאוד" או "במידה רבה" כמדווחים על כך שבית הספר עושה מאמצים למניעת אלימות.

נוסף על כך נשאלו ההורים "באיזו מידה יש לך ביטחון כי במידה ויקרה מקרה אלימות שמערב את ילדך (אלימות שמופנית כלפי הילד על ידי ילדים אחרים או איש צוות) צוות בית הספר יידע אותך על כך?" אלו אפשרויות התשובה שהוצגו להורים על שאלה זו: "בטוח שיידעו אותי"; "חושב שיידעו אותי"; "לא יודע אם יידעו אותי או לא"; "חושב שלא יידעו אותי"; "בטוח שלא יידעו אותי".

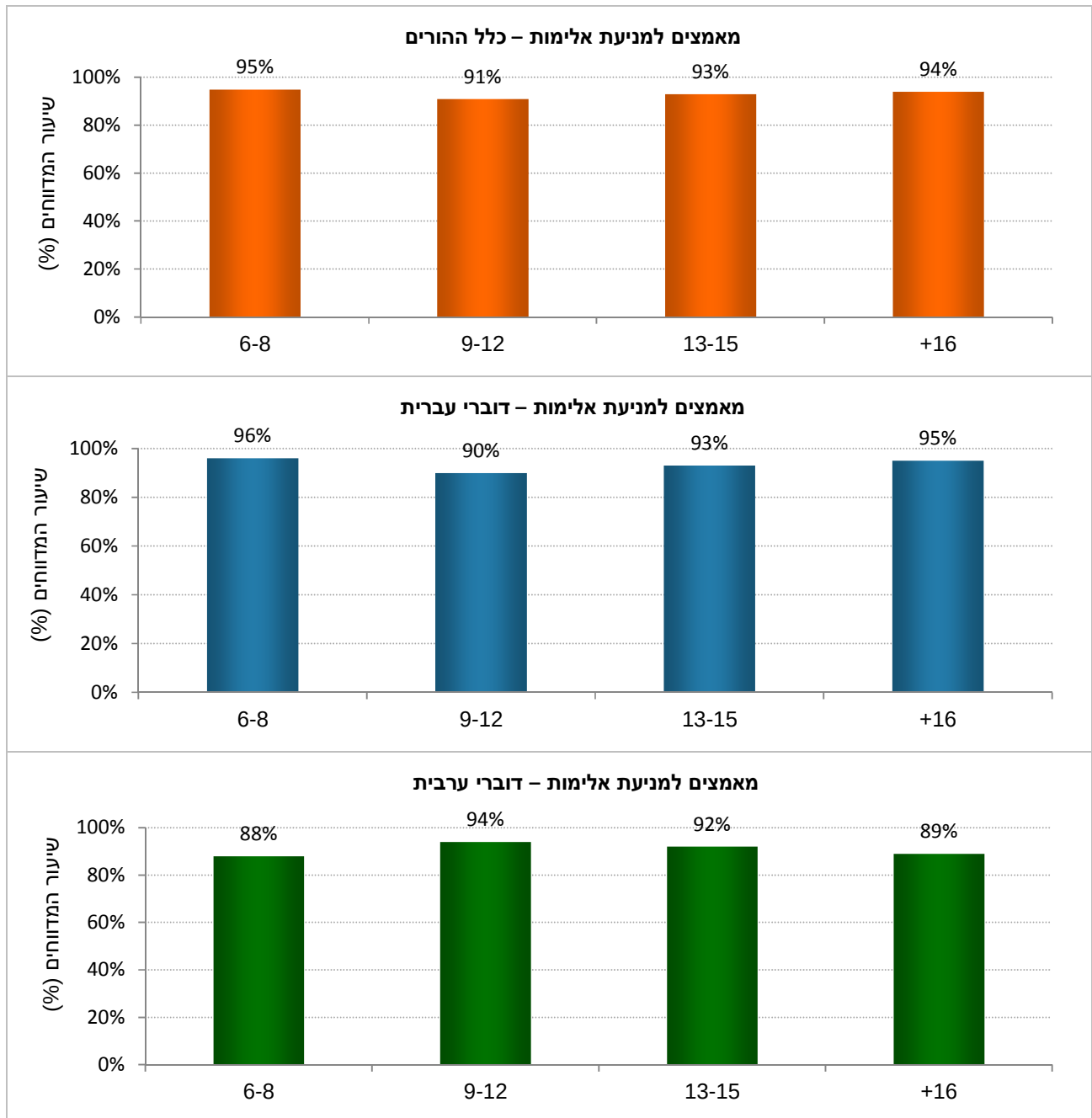
הנושאים המוצגים בתת פרק זה לא אוגדו במדד מסכם.

להלן פירוט ההיגדים הנוגעים לנושא זה, כפי שהם מוצגים בשאלון:

מאמצים למניעת אלימות
א. "האם לדעתך צוות בית הספר שבו לומד ילדך עושה מאמצים רבים כדי למנוע ולטפל באלימות בין תלמידים?"
ב. "באיזו מידה יש לך ביטחון כי במידה ויקרה מקרה אלימות שמערב את ילדך (אלימות שמופנית כלפי הילד על ידי ילדים אחרים או איש צוות) צוות בית הספר יידע אותך על כך?"

בתרשימים הבאים מוצגים דיווחי ההורים על מאמצי בית הספר למניעת אלימות ועל כך שבית הספר מיידע אותם על מקרי אלימות, בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

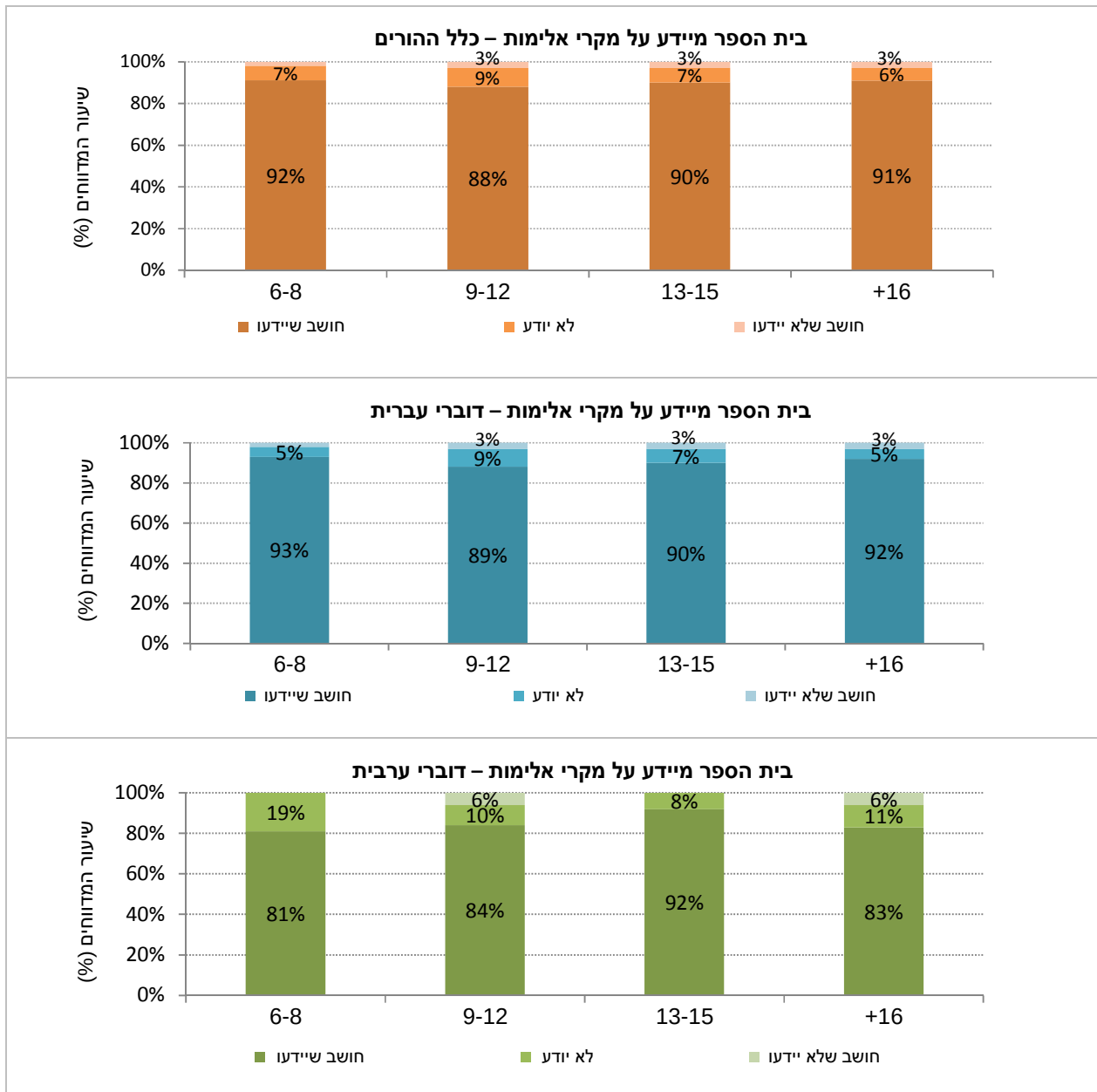
תרשים 9: דיווחי ההורים על מאמצים למניעת אלימות: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

הערה: בשאלה זו נרשמו שיעורי אי-השבה גבוהים בקרב הורים לילדים דוברי עברית בקבוצות הגיל 8-6 (17%) ו-16 ומעלה (10%).

מעיון בתרשים עולה כי רוב ניכר של ההורים (מעל 90%) דיווחו על מאמצים למניעת אלימות. שיעורי הדיווח דומים בין קבוצות הגיל ונמוכים מעט יותר בקבוצת הגיל 9-12. בדיווחי ההורים דוברי העברית ודוברי הערבית נרשמו דפוסים שונים: דיווחי ההורים דוברי העברית דומים לדפוס שנרשם בקרב כלל ההורים, ואילו בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי דיווח נמוכים יותר בקבוצות הגיל 6-8 ו-16 ומעלה. שיעורי הדיווח בקבוצות גיל אלו גבוהים יותר בקרב דוברי העברית בהשוואה לדוברי הערבית (פערים של כ-7%), ואילו בקבוצת הגיל 9-12 ההורים דוברי הערבית דיווחו על מאמצים למניעת אלימות בשיעורים גבוהים מעט יותר בהשוואה לדוברי העברית (פער של 4%).

תרשים 10: דיווחי ההורים על כך שבית הספר מיידע על מקרי אלימות: שיעורי המדווחים לפי מגדר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

הערות: 1. בנושא זה מוצגים יחד ההורים שענו "יודע שידעו" ו"חושב שידעו" וכן ההורים שענו "יודע שלא יידעו" ו"חושב שלא יידעו".
 2. כאשר שיעור הבחירה בקטגוריה כלשהי הוא 2% ומטה לא מוצגת בתרשים תווית הנתונים של אותה קטגוריה.

מעיון בתרשים לעיל עולה כי כ-90% מההורים דוברי העברית בכל קבוצות הגיל ציינו שהם חושבים שבית הספר מיידע על מקרי אלימות. ההורים דוברי הערבית בקבוצת הגיל 13-15 דיווחו כך בשיעורים דומים ואילו ביתר קבוצות הגיל במגזר שפה זה שיעורי הדיווח נמוכים יותר ועומדים על כ-80%. אם כן, ברוב קבוצות הגיל שיעורי ההורים שחושבים שבית הספר מיידע על מקרי אלימות גבוהים בקרב דוברי עברית בהשוואה לדוברי ערבית.

מהשוואה בין קבוצות הגיל עולה כי בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח בקבוצת הגיל גבוהים בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות במגזר שפה זה, ואילו בקרב הורים דוברי עברית נרשם דמיון בשיעורי הדיווח בארבע קבוצות הגיל.

שיעורי הדיווח על כך שההורים אינם יודעים אם בית הספר מיידע על מקרי אלימות גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה לדוברי עברית בקבוצות הגיל 6-8 ו-16 ומעלה (פערים של 14% ו-6% בהתאמה). שיעורי הדיווח על כך שבית הספר לא מיידע על מקרי אלימות נמוכים בשני מגזרי השפה ובכל אחת מקבוצות הגיל (0% עד 6% מההורים בשני מגזרי השפה).

לסיכום פרק זה:

- מרבית ההורים (מעל 80%) דיווחו שילדם לא חווה אלימות דיגיטלית או אלימות חברתית וכשני שלישים מההורים דיווחו שילדם לא חווה אלימות פיזית. האלימות הפיזית היא השכיחה ביותר לפי דיווחי ההורים (כ-20% עד כ-30% מההורים דיווחו על מקרים מעטים וכ-5% דיווחו על היקף חמור), אחריה אלימות חברתית (כ-10% דיווחו על מקרים מעטים) ולבסוף אלימות דיגיטלית (עד 9%). לנוכח ממצאים אלו חשוב לשים לב כי כ-90% מההורים ציינו שהם חושבים או יודעים שבית הספר מיידע על מקרי אלימות וכ-94% מכלל ההורים מדווחים כי בית הספר עושה מאמצים למנוע אלימות.
- עד 5% מכלל ההורים דיווחו על אלימות מילולית ועל אלימות פיזית כלפי התלמידים מצד המורים (הן על מקרים מעטים והן על אלימות בהיקף חמור).
- ככלל, שיעורי המדווחים על מקרים מעטים של שלושת סוגי האלימות בין התלמידים ועל היקף חמור של אלימות פיזית בין תלמידים גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית. בנוגע לאלימות מצד המורים נרשם דפוס שונה, כך ששיעורי הדיווח על מקרים מעטים של אלימות פיזית גבוהים מעט יותר בקרב הורים דוברי ערבית, ושיעורי הדיווח על אלימות מילולית (מקרים מעטים או היקף חמור) גבוהים גם כן בקרב דוברי הערבית בקבוצת הגיל 16 ומעלה. מנגד, הורים דוברי עברית ציינו בשיעורים גבוהים יותר שבית הספר מיידע על מקרי אלימות. בקבוצת הגיל 8-16 ומעלה ההורים דוברי העברית גם דיווחו יותר על מאמצי בית הספר למניעת אלימות. לעומת זאת בקבוצת הגיל 9-12 הורים דוברי ערבית דיווחו יותר מהורים דוברי עברית על מאמצים למניעת אלימות.
- מהשוואה בין קבוצות הגיל עולה כי בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח על אלימות פיזית (מקרים מעטים או אלימות בהיקף חמור) ועל מאמצים למניעת אלימות בקבוצת הגיל 9-12 משקפים תפיסות שליליות יותר בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות. בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי דיווח המשקפים תפיסות שליליות יותר נרשמו בקבוצות הגיל 9-12 ו-16 ומעלה בנוגע לאלימות פיזית בין תלמידים ולאלימות פיזית מצד מורים, ובקבוצת הגיל 6-8 בנוגע למאמצי בית הספר למניעת אלימות. שיעורי הדיווח בקבוצת הגיל 16 ומעלה משקפים תפיסות שליליות יותר גם בנוגע לאלימות חברתית בין תלמידים ועל אלימות מילולית מצד מורים.

3. הנחלת ערכים במערכת החינוך

פרק זה עוסק בהנחלת ערכים במערכת החינוך. ההורים נשאלו, עבור עשרה ערכים שונים, שתי שאלות:

- א. "עד כמה חשוב שהמערכת תקדם ותתמקד בערך זה?"
- ב. "באיזו מידה בית הספר של ילדך מדגיש זאת בפועל?"

אלה אפשרויות התשובה שהוצגו להורים על השאלה הראשונה: "חשוב מאוד שמערכת החינוך תקדם ערך זה"; "חשוב במידה בינונית שמערכת החינוך תקדם ערך זה"; "חשוב במידה מועטה או בכלל לא שמערכת החינוך תקדם ערך זה".

אלה אפשרויות התשובה שהוצגו להורים על השאלה השנייה: "בית הספר מדגיש זאת במידה רבה או רבה מאוד"; "בית הספר מדגיש זאת במידה בינונית"; "בית הספר מדגיש זאת במידה מועטה או בכלל לא".

להלן רשימת הערכים שעליהם נשאלו ההורים, בניסוח שבו הופיעו בשאלון:

- "מימוש עצמי. כלומר, מימוש היכולות והפוטנציאל הייחודי של כל ילד וילד"
- "סובלנות, כבוד לזולת וכבוד לאחר ולשונה"
- "הישגיות. עידוד מתמיד להתאמץ ולהתקדם בתחומים שונים של החיים"
- "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי במטרה לקדם את ילדך לקראת היותו בוגר עצמאי"
- "כישורים בין-אישיים וחברתיים כמו לדעת לפתור סכסוכים, לעזור לחברים וכדומה"
- "אורח חיים בריא, כמו תזונה נכונה וספורט"
- "המסורת והמורשת התרבותית היהודית/ ערבית/ דרוזית/ בדואית"⁵
- "השתלבות בקהילה ובחברה"
- "תרומה לקהילה ולחברה. למשל: התנדבות, פעילות למען קידום הקהילה, החברה וכדומה"
- "זהות דתית-לאומית כפי שבאה לידי ביטוי בתפילה, מידות וכדומה"⁶

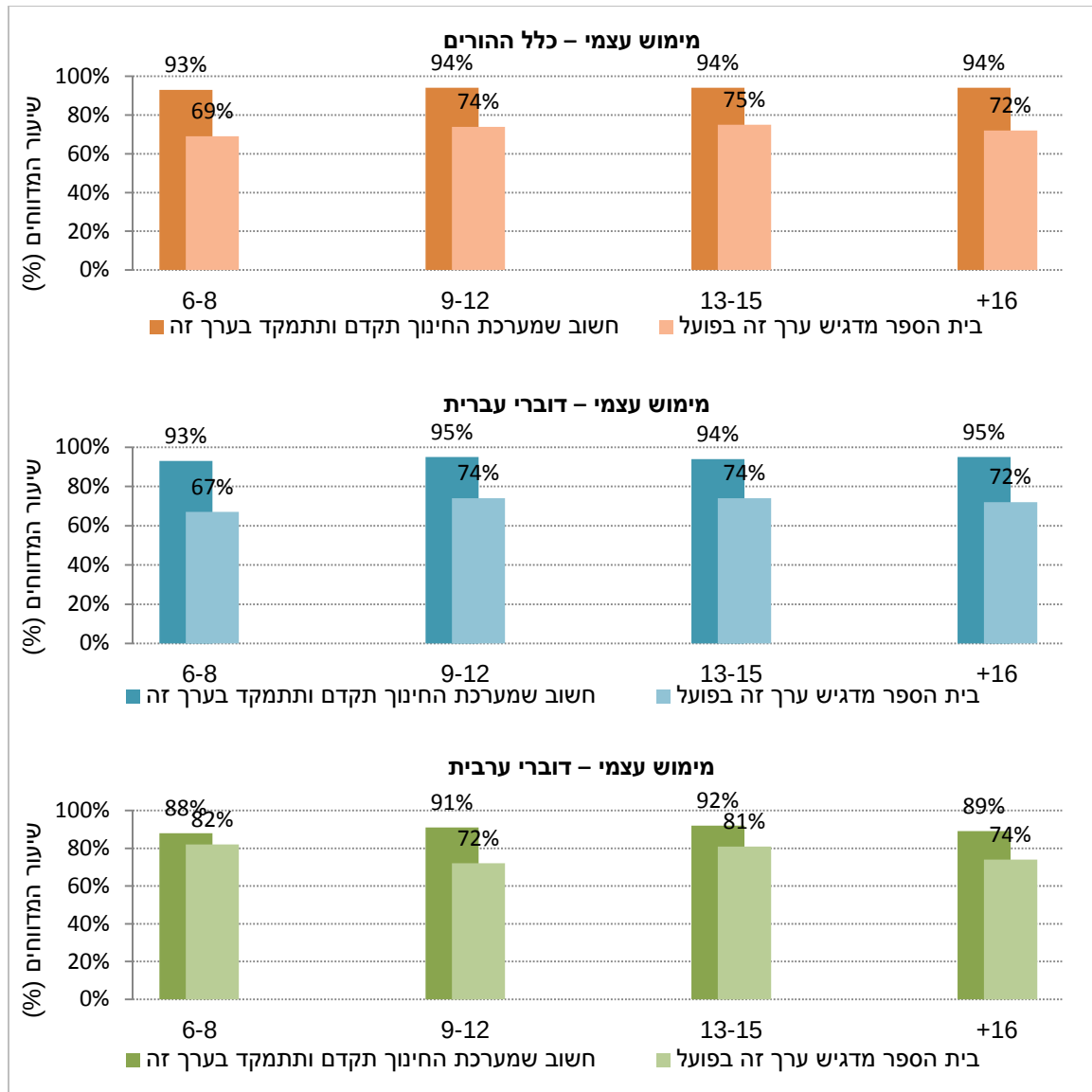
⁵ בתי ספר דוברי עברית נשאלו על המסורת והמורשת התרבותית היהודית; בתי ספר דוברי ערבית נשאלו על המסורת והמורשת התרבותית הערבית, הדרוזית או הבדואית – בהתאם לזהות בית הספר.

⁶ נשאלו הורים לילדים מבתי ספר מפיקוח ממלכתי-דתי בלבד.

בתרשימים להלן מוצגים, עבור כל ערך בנפרד, דיווחי ההורים על החשיבות שמערכת החינוך תקדם ותתמקד בערך זה ועל המידה שבה בית הספר מדגיש ערך זה בפועל: בתרשימים מוצג שיעור ההורים שבחרו באפשרות התשובה "חשוב מאוד שמערכת החינוך תקדם ערך זה" ובאפשרות התשובה "בית הספר מדגיש זאת במידה רבה או רבה מאוד" בהתאמה.

עבור כל ערך מוצגים בנפרד הנתונים של קבוצת כלל ההורים, של הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית ושל הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. הנתונים מוצגים בחלוקה לפי קבוצת גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 11: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "מימוש עצמי" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

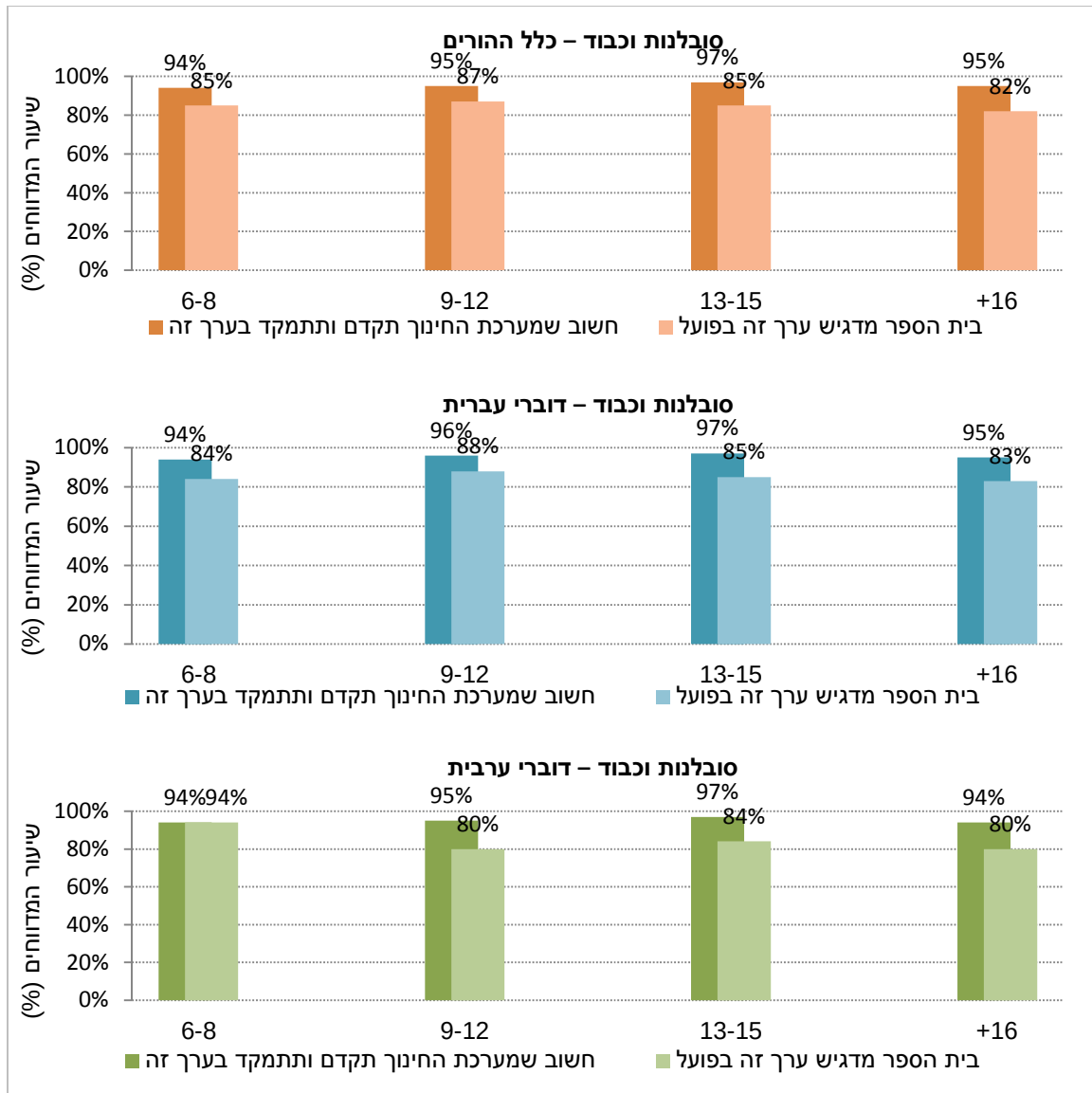

מעיון בתרשים עולה כי כ-95% מההורים דיווחו שחשוב שמערכת החינוך תקדם את הערך "מימוש עצמי". לעומת זאת רק כ-70% מההורים דיווחו כי בית הספר שבו לומד ילדם מדגיש ערך זה בפועל. בקרב דוברי ערבית שיעורי ההורים שדיווחו על הדגשת הערך בפועל בקבוצות הגיל 8-6 ו-13-15 הם הגבוהים ביותר (כ-80%) בהשוואה לשאר קבוצות הגיל בשני מגזרי השפה.

ככלל, שיעורי הדיווח על הדגשת הערך בפועל גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית או שהם דומים בשני מגזרי השפה. לעומת זאת, ההורים דוברי העברית דיווחו בשיעורים גבוהים מעט יותר על חשיבות הערך בהשוואה להורים דוברי ערבית בארבע קבוצות הגיל (כ-95% לעומת כ-90%).

בהתאם, הפערים בין המצוי לרצוי קטנים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית (פערים של 6% עד 19% ושל 20% עד 26% בהתאמה). בקבוצת הגיל 8-6 נרשם הפער הקטן ביותר בין הרצוי למצוי בקרב הורים דוברי ערבית (6%) והגדול ביותר בקרב הורים דוברי עברית (26%).

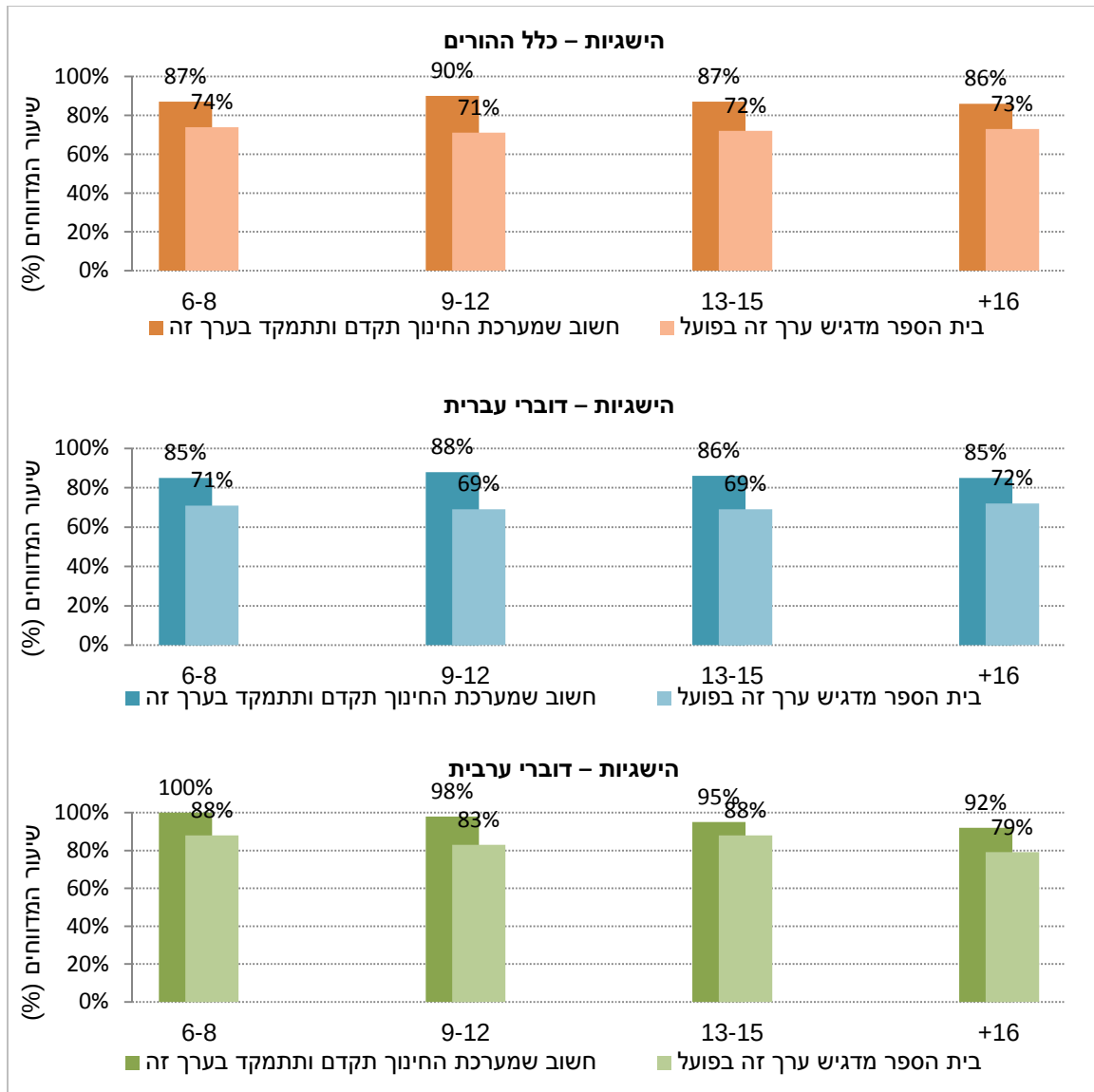
תרשים 12: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "סובלנות וכבוד" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

מעיון בתרשים עולה כי כ-95% מההורים דיווחו שחשוב שמערכת החינוך תקדם את הערך "סובלנות וכבוד", וכ-85% מההורים דיווחו כי בית הספר שבו לומד ילדם מדגיש ערך זה בפועל.

שיעורי הדיווח על חשיבות הערך דומים בשני מגזרי השפה ובכל אחת מקבוצות הגיל בתוך מגזרי השפה. לעומת זאת, שיעורי הדיווח על הדגשת הערך בפועל גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 9-12. בקבוצת הגיל 6-8 שיעורי הדיווח על הדגשת הערך בפועל גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית. יתרה מכך, שיעורי הדיווח בקבוצת גיל זו בקרב דוברי הערבית הם הגבוהים ביותר מבין הקבוצות בשני מגזרי השפה, והם זהים לשיעורי הדיווח על חשיבות הערך. כלומר, במקרה זה לא נרשם פער בין המצב המצוי למצב הרצוי בקרב הורים דוברי ערבית. ביתר המקרים הפערים בין המצוי לרצוי דומים בשני מגזרי השפה וגדולים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 9-12.

תרשים 13: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "הישגיות" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

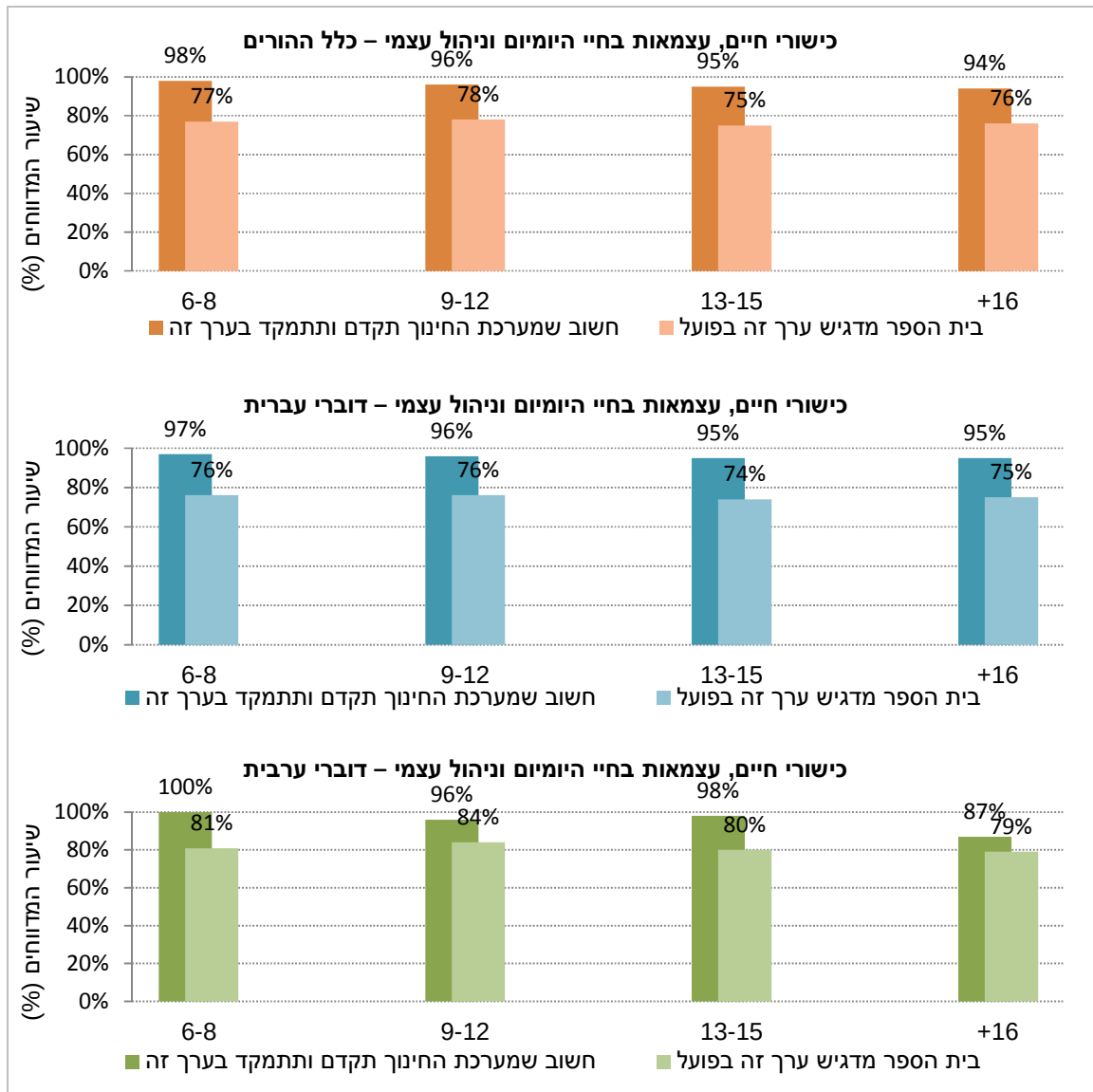

הערה: בשאלה הנוגעת להדגשת הערך הישגיות נמצא שיעור אי-השבה גבוה (11%) בקרב הורים לילדים דוברי עברית בקבוצת הגיל 6-8.

מעיון בתרשים עולה כי כ-85% מההורים דוברי העברית וכ-95% מההורים דוברי הערבית דיווחו שחשוב שמערכת החינוך תקדם את הערך "הישגיות". בהתאם, גם שיעורי הדיווח על הדגשת הערך בפועל גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית (כ-85%): 79% בקבוצת הגיל 16 ומעלה, 83% בקבוצת הגיל 9-12, ו-88% בקבוצות הגיל 6-8 ו-13-15 (בהשוואה להורים דוברי עברית (כ-70%).

בשני מגזרי השפה הפערים בין המצוי לרצוי גבוהים מעט יותר בקבוצת הגיל 9-12 בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות. כמו כן בשלוש קבוצות הגיל הנמוכות הפערים בין המצוי לרצוי קטנים מעט יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית, בעיקר בקבוצת הגיל 13-15.

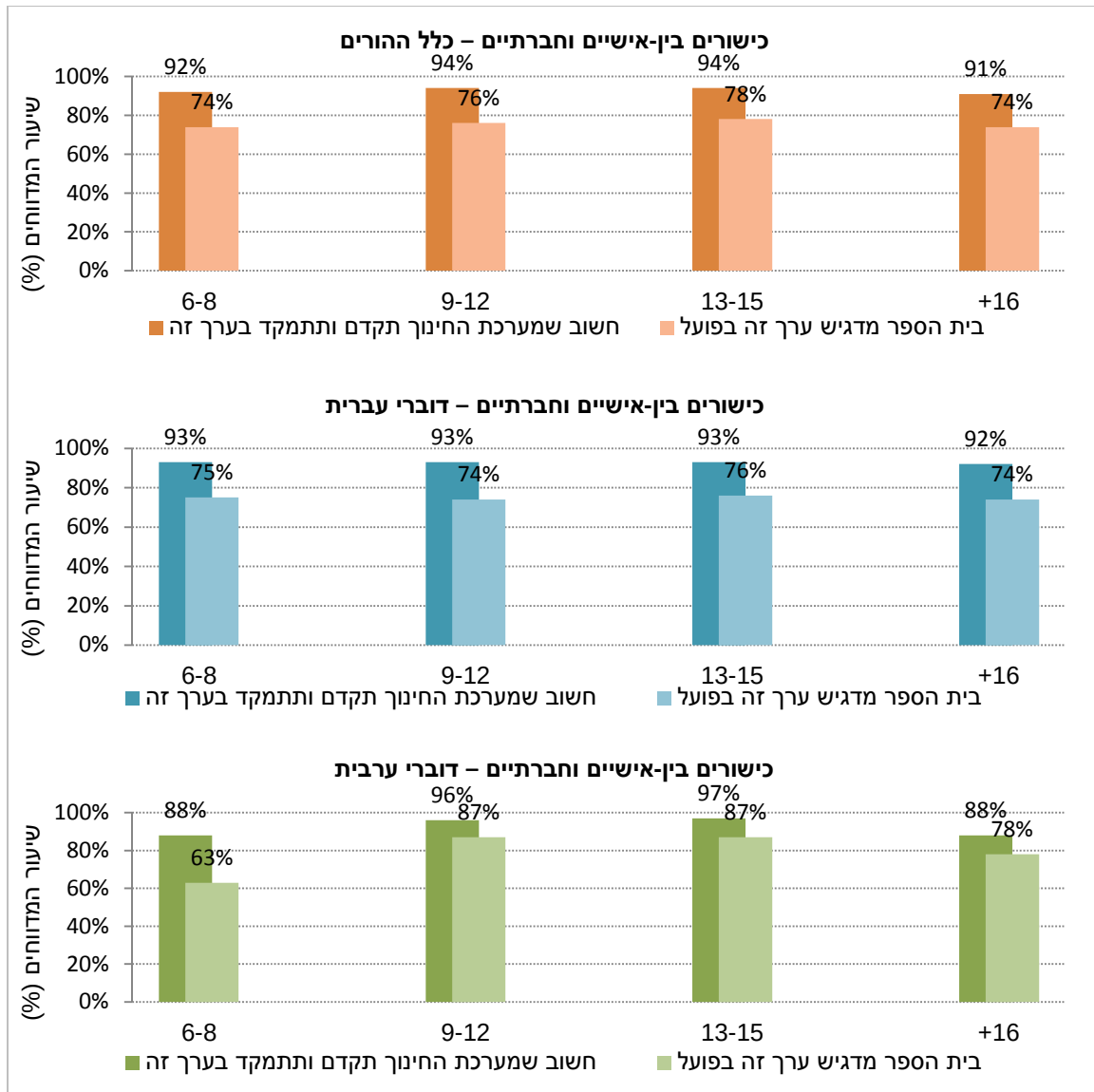
תרשים 14: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

מעיון בתרשים עולה כי כ-95% מההורים דיווחו שחשוב שמערכת החינוך תקדם את הערך "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי". לעומת זאת רק כ-75% מהם דיווחו על הדגשת הערך בפועל. בקבוצות הגיל 9-12 ו-16 ומעלה פועלים בין חשיבות הערך להדגשתו גדולים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית.

שיעורי הדיווח על חשיבות הערך בקבוצות הגיל 6-8 ו-13-15 ועל הדגשתו בכל קבוצות הגיל גבוהים יותר בבתי ספר דוברי ערבית בהשוואה לבתי ספר דוברי עברית. בקבוצת הגיל 16 ומעלה שיעור הדיווח על חשיבות הערך בקרב הורים דוברי ערבית נמוך בהשוואה להורים דוברי עברית. שיעור דיווח זה (87%) הוא הנמוך ביותר בהשוואה לשאר קבוצות הגיל בשני מגזרי השפה. בקרב הורים דוברי עברית נרשם דמיון יחסי בין קבוצות הגיל בשיעורי הדיווח על הדגשת הערך ועל חשיבותו.

תרשים 15: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "כישורים בין-אישיים וחברתיים" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

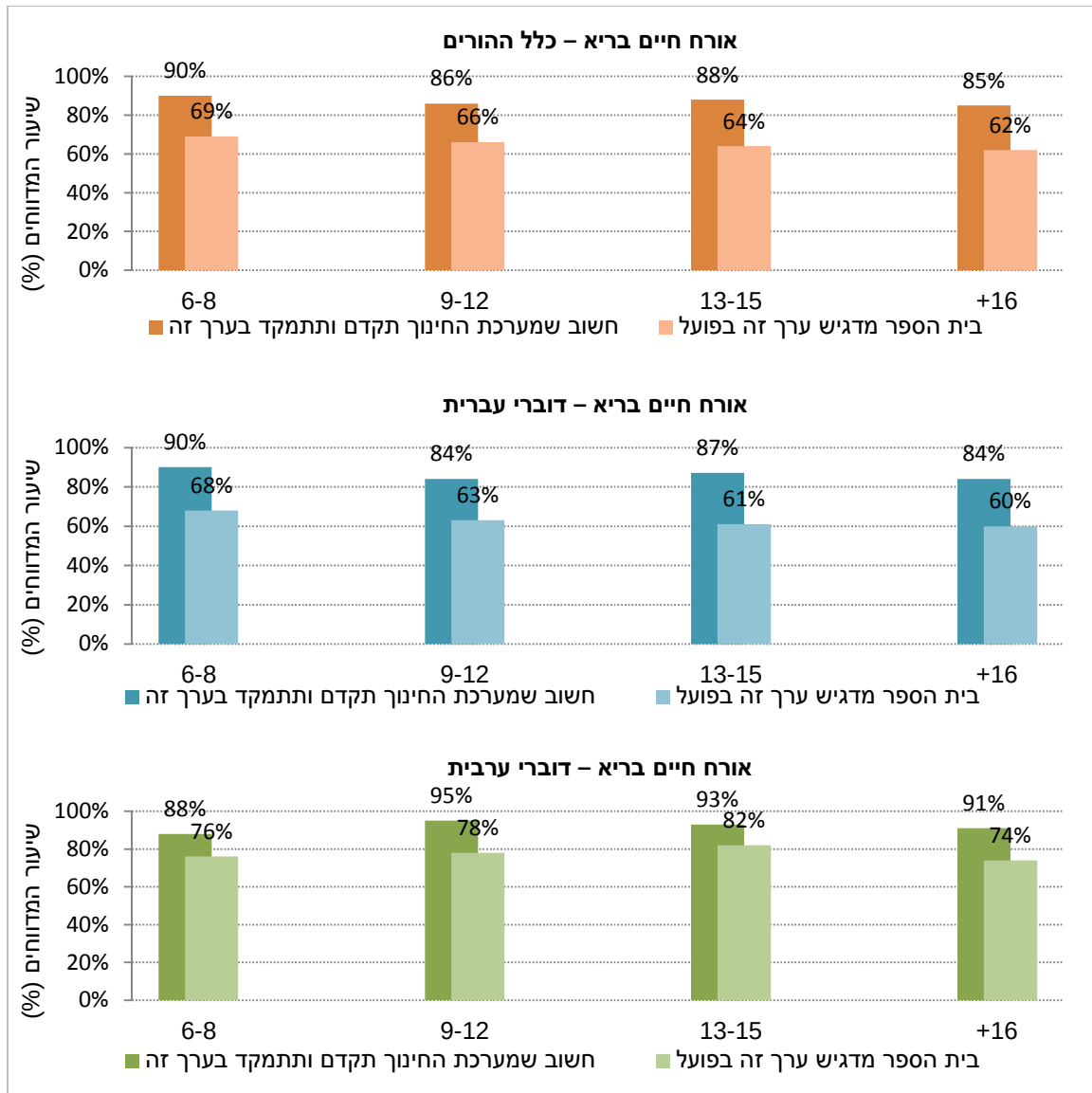

הערה: בשאלה הנוגעת להדגשת הערך כישורים בין-אישיים וחברתיים נמצא שיעור אי-השבה גבוה (14%) בקרב הורים לילדים דוברי עברית בקבוצת הגיל 8-6.

מעיון בתרשים עולה כי כ-95% מההורים דוברי העברית דיווחו שחשוב שמערכת החינוך תקדם את הערך "כישורים בין-אישיים וחברתיים", ורק כ-75% מהם דיווחו על הדגשת הערך בפועל. בשני המקרים שיעורי הדיווח דומים בארבע קבוצות הגיל.

לעומת זאת, בקרב הורים דוברי ערבית נרשמה תמונה מורכבת יותר: בקבוצות הגיל 12-9 ו-13-15 נרשמו שיעורי דיווח גבוהים הן על חשיבות הערך והן על קידום הערך בפועל (כ-95% לעומת 87% בהתאמה). בקבוצת הגיל 16 ומעלה שיעורי הדיווח היו נמוכים מכך (88% דיווחו על חשיבות הערך ו-78% על קידומו), ובקבוצת הגיל 8-6 נרשמו שיעורי הדיווח הנמוכים ביותר על הדגשת הערך בפועל (63%). בקבוצת הגיל 8-6 בקרב הורים דוברי ערבית הפער בין הרצוי למצוי הוא הגבוה ביותר (פער של 25%). ביתר המקרים הפערים בין המצוי לרצוי גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית (כ-18%) בהשוואה להורים דוברי ערבית (פערים של כ-10%).

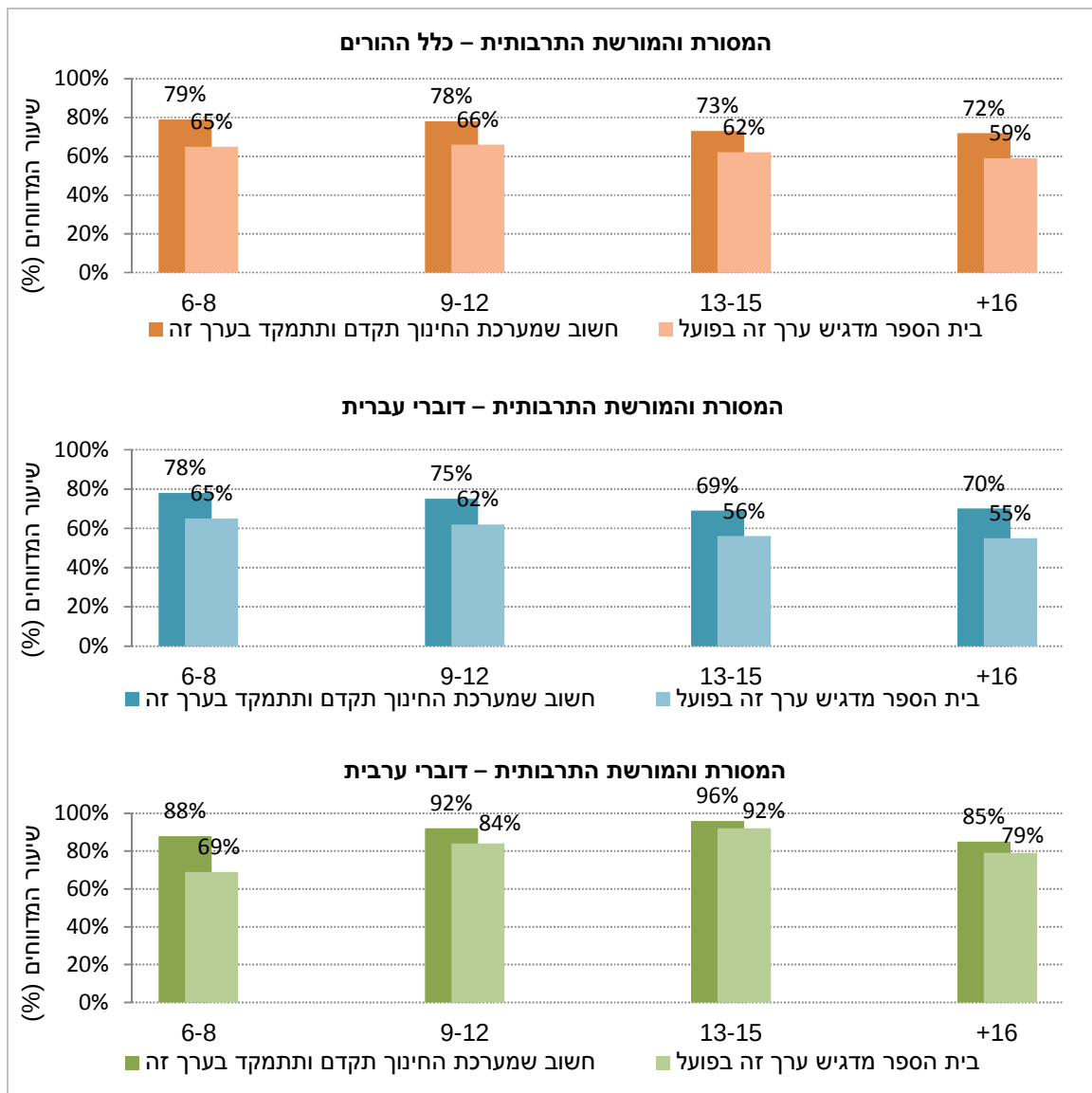
תרשים 16: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "אורח חיים בריא" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

מעיון בתרשים עולה כי 85% עד 90% מההורים דיווחו שחשוב שמערכת החינוך תקדם את הערך "אורח חיים בריא". לעומת זאת רק כ-65% מההורים דיווחו על הדגשת הערך בפועל.

ככלל, שיעורי הדיווח הן על חשיבות הערך והן על הדגשתו גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית. גם הפערים בין הרצוי למצוי קטנים יותר בקרב ההורים דוברי הערבית בהשוואה להורים דוברי העברית (פערים של כ-15% לעומת פערים של כ-25%). מהשוואה בין קבוצות הגיל עולה שבקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח הן על המצב הרצוי והן על המצב המצוי גבוהים יותר בקבוצת הגיל 8-6 בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות.

תרשים 17: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "המסורת והמורשת התרבותית"⁷ ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

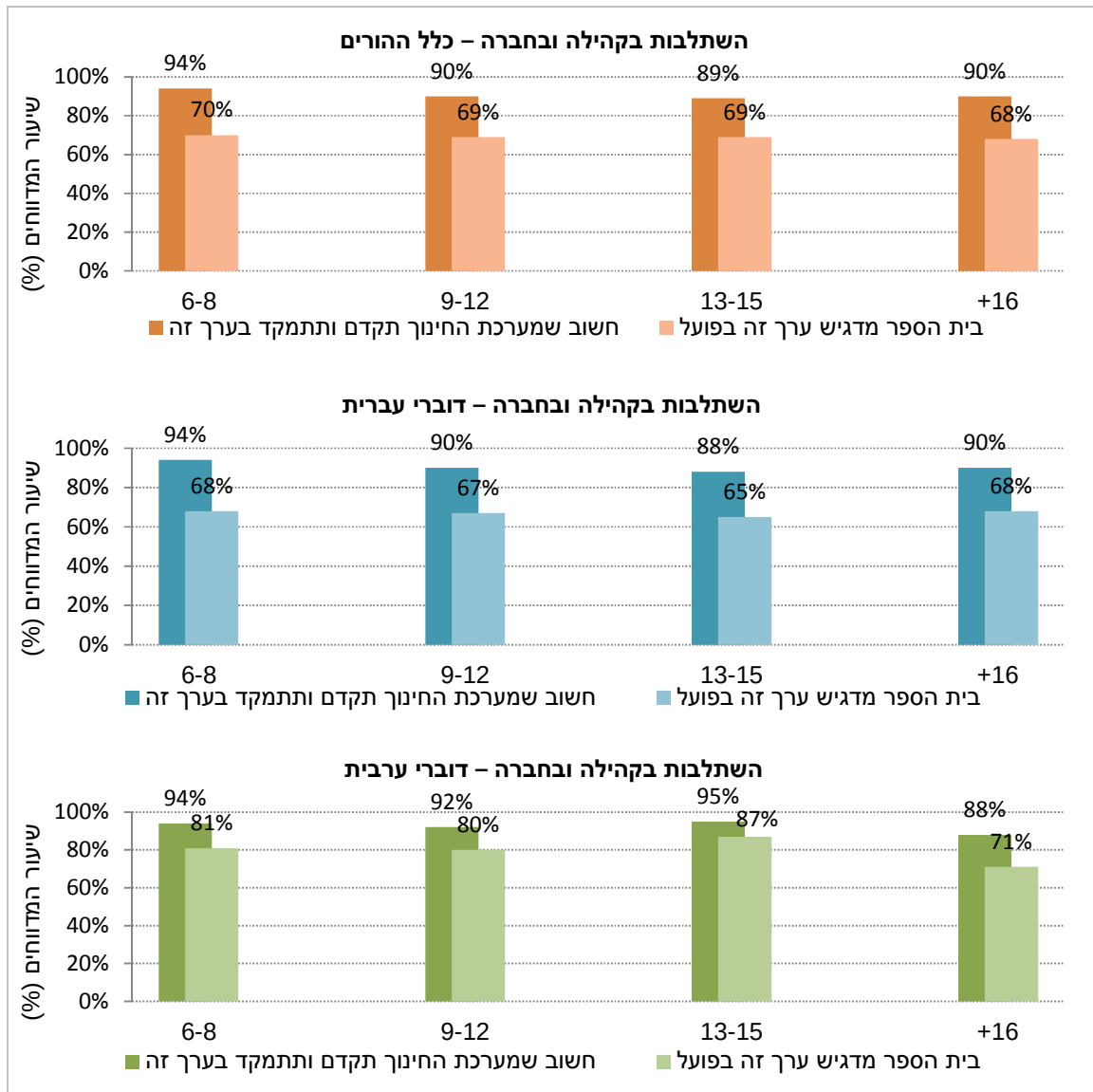
הערה: בשאלה הנוגעת להדגשת הערך המסורת והמורשת התרבותית נמצאו שיעור אי-השבה גבוהים בקרב הורים לילדים בקבוצת הגיל 16 ומעלה (11%) ובקרב הורים דוברי עברית גם בקבוצות הגיל 8-6 (14%), 9-12 (13%) ו-13-15 (15%).

⁷ בתי ספר דוברי עברית נשאלו על המסורת והמורשת התרבותית היהודית; בתי ספר דוברי ערבית נשאלו על המסורת והמורשת התרבותית הערבית, הדרוזית או הבדואית – בהתאם לזהות בית הספר.

מעיון בתרשים עולה כי בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח על חשיבות הערך "המסורת והמורשת התרבותית" עומדים על 69% עד 78% ושיעורי הדיווח על הדגשת הערך עומדים רק על 55% עד 65%. לעומת זאת בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח גבוהים יותר בכל קבוצות הגיל בהשוואה לדוברי עברית ועומדים על 85% עד 96% בנוגע לחשיבות הערך ועל 69% עד 92% בנוגע להדגשתו. פערים בולטים במיוחד בין מגזרי השפה נרשמו בקבוצת הגיל 13-15 (27% בנוגע לחשיבות הערך ו-36% בנוגע להדגשתו).

עוד עולה מהתבוננות בקבוצות הגיל שבקרב הורים דוברי עברית הפערים בין חשיבות הערך להדגשתו דומים ועומדים על כ-15%, ואילו בקרב הורים דוברי ערבית נרשם פער גדול במיוחד בין חשיבות הערך להדגשתו בקבוצת הגיל 6-8 (פער של כ-20%) בהשוואה ליתר קבוצות הגיל (פער של כ-5%).

תרשים 18: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "השתלבות בקהילה ובחברה" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

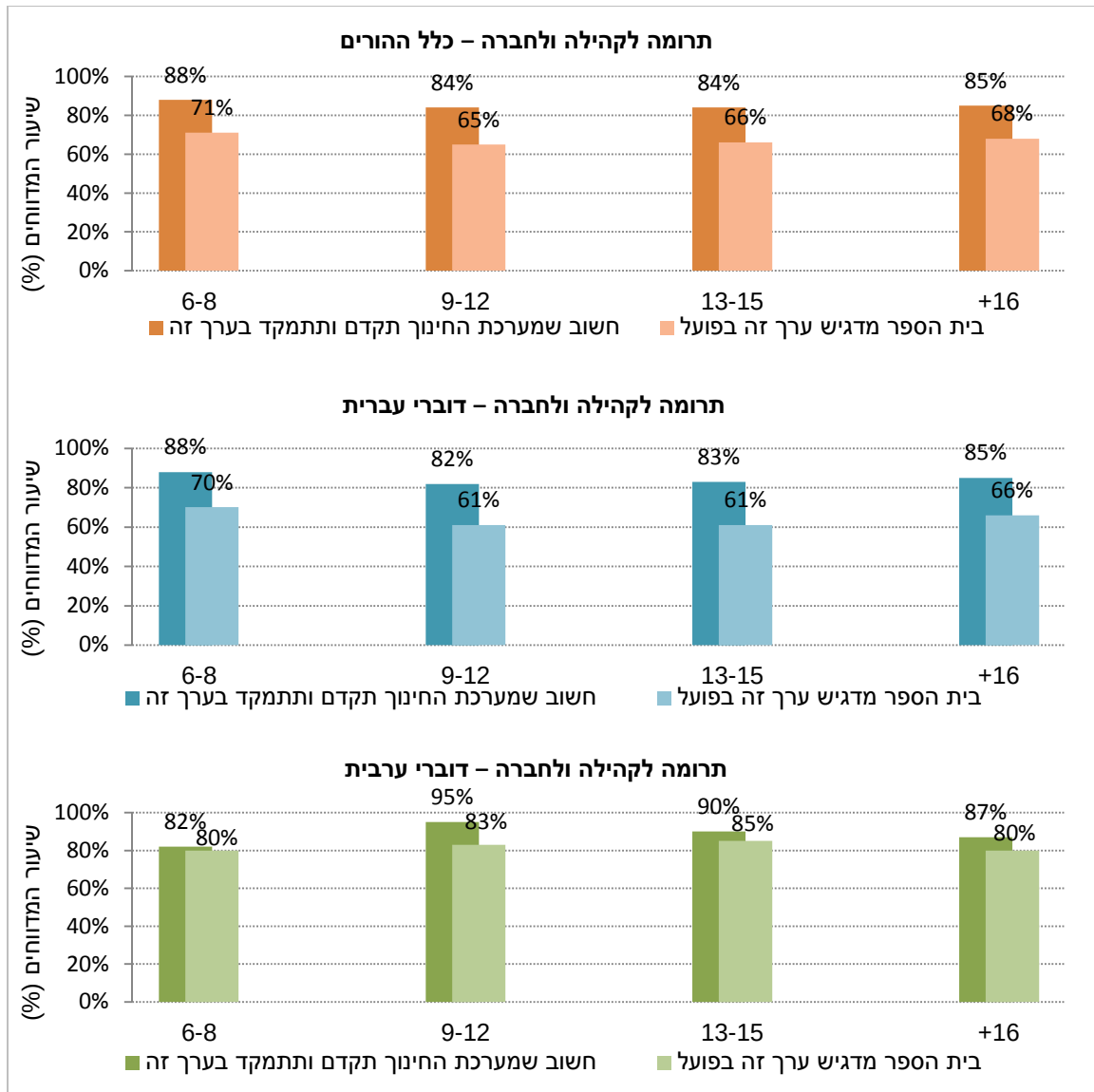

הערה: בשאלה הנוגעת להדגשת הערך השתלבות בקהילה ובחברה נמצא שיעור אי-השבה גבוה (17%) בקרב הורים לילדים דוברי עברית בקבוצת הגיל 6-8.

מעיון בתרשים עולה כי כ-90% מההורים דיווחו שחשוב שמערכת החינוך תקדם את הערך "השתלבות בקהילה ובחברה", ורק כ-70% מהם דיווחו על הדגשת הערך בפועל. שיעורי הדיווח על הדגשת הערך בפועל גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית, ואילו שיעורי הדיווח על חשיבות הערך גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 13-15 (פער של 7%). ביתר המקרים שיעורי הדיווח דומים בשני מגזרי השפה. הפערים בין המצב הרצוי למצוי, לעומת זאת, גדולים הרבה יותר בקרב דוברי העברית בהשוואה לדוברי הערבית (פערים של 22% עד 26% לעומת פערים של 8% עד 17%, בהתאמה).

מהתבוננות בקבוצות הגיל עולה כי בקרב הורים דוברי עברית לא נרשמו פערים גדולים בין קבוצות הגיל בשיעורי הדיווח על חשיבות הערך ועל הדגשתו בפועל, שיעורי הדיווח על חשיבות הערך גבוהים יותר בקבוצת הגיל 6-8 ונמוכים מעט יותר בקבוצת הגיל 13-15. בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח על חשיבות הערך ועל הדגשתו בפועל בקבוצת הגיל 16 ומעלה נמוכים משיעורי הדיווח בקבוצות הגיל האחרות. בקבוצת הגיל 13-15 שיעורי הדיווח על הדגשת הערך הם הגבוהים ביותר.

תרשים 19: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "תרומה לקהילה ולחברה" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

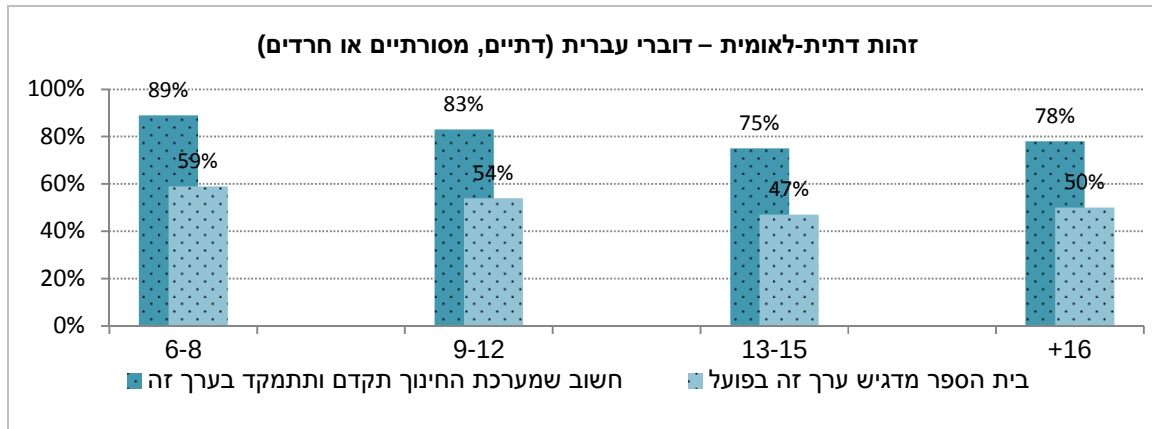
הערה: שיעורי אי-השבה גבוהים נמצאו בשאלות הנוגעות לחשיבות הערך תרומה לקהילה ולחברה (13%) – בקרב הורים לילדים דוברי עברית בקבוצת הגיל 8-6 – ולהדגשתו בפועל (18%) בקרב כלל ההורים.

מעיון בתרשים עולה כי בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח על חשיבות הערך "תרומה לקהילה ולחברה" עומדים על כ-85% ושיעורי הדיווח על הדגשת הערך עומדים רק על כ-65% (61% בקבוצות הגיל 12-9 ו-13-15, 66% בקבוצת הגיל 16 ומעלה ו-70% בקבוצת הגיל 8-6). לעומת זאת בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח על הדגשת הערך גבוהים יותר בכל קבוצות הגיל בהשוואה להורים דוברי עברית ועומדים על 80% עד 85%. שיעורי הדיווח על חשיבות הערך בקרב ההורים דוברי הערבית עומדים על 82% עד 95% והם גבוהים במידה ניכרת משיעורי הדיווח בקרב ההורים דוברי העברית

בקבוצות הגיל 12-9 ו-13-15. בהתאם, הפערים בין המצוי לרצוי גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית (כ-20%) בהשוואה להורים דוברי ערבית (2% עד 12%).

מהשוואה בין קבוצות הגיל עולה שבקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח על חשיבות הערך ועל הדגשתו גבוהים יותר בקבוצת הגיל 6-8 ולאחר מכן בקבוצת הגיל 16 ומעלה, ואילו בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח הגבוהים ביותר נרשמו בקבוצות הגיל 9-12 ו-13-15.

תרשים 20: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "זהות דתית-לאומית" ועל המידה שבה בית הספר מדגיש זאת בפועל: שיעורי המדווחים בשנה"ל תשע"ו לפי קבוצות גיל בקרב הורים לילדים בבתי ספר דוברי עברית שציינו שהם דתיים, מסורתיים או חרדים

הערה: שיעורי אי-השבה גבוהים נמצאו בשאלות הנוגעות לחשיבות הערך זהות דתית-לאומית (35%) ולהדגשתו בפועל (39%) בקרב הורים לילדים בבתי ספר דוברי עברית שענו כי הם מסורתיים, דתיים או חרדים.

מעיון בתרשים עולה כי כ-85% מההורים דוברי העברית שצינו שהם מסורתיים, דתיים או חרדים בקבוצות הגיל הנמוכות יותר – 6-8 ו-9-12 – דיווחו שחשוב שמערכת החינוך תקדם את הערך "זהות דתית-לאומית", ורק מעט יותר ממחציתם דיווחו על הדגשת הערך בפועל. בקבוצות הגיל הגבוהות יותר – 13-15 ו-16 ומעלה – שיעורי הדיווח הן בנוגע לחשיבות הערך והן בנוגע להדגשתו בפועל נמוכים יותר ועומדים על כ-75% ועל כ-50% בהתאמה. בכל אחת מקבוצות הגיל הפערים בין שיעורי הדיווח על חשיבות הערך ועל הדגשתו גבוהים ועומדים על כ-30%.

לסיכום פרק זה:

- מרבית ההורים (72% עד 98%) רואים חשיבות בכך שמערכת החינוך תקדם את מגוון הערכים שהוצגו להם, ובעיקר את הערכים "מימוש עצמי", "סובלנות וכבוד", "כישורי חיים" ו"כישורים בין-אישיים". הורים דוברי ערבית הדגישו גם את חשיבות הערכים "המסורת והמורשת התרבותית" ו"הישגיות".
- מהשוואה בין קבוצות הגיל בנוגע לחשיבות הערכים עולה כי בקרב הורים דוברי עברית נרשם דמיון בין קבוצות הגיל או פערים של עד כ-10%, ואילו בקרב הורים דוברי ערבית נרשמו בכמחצית מהערכים שיעורי דיווח גבוהים יחסית בקבוצת הגיל 13-15 ונמוכים יחסית בקבוצת הגיל 16 ומעלה.
- ניכר פער בין החשיבות שההורים מייחסים לערך לבין תחושת ההורים כי הערך מודגש בפועל (פערים של 8% עד 24%). נראה כי הפערים בין חשיבות הערך להדגשתו גדולים במיוחד בערכים "מימוש עצמי", "כישורי חיים", "אורח חיים בריא" ו"השתלבות בקהילה".
- בערך "זהות דתית-לאומית" שנבדק רק בקרב הורים דוברי עברית שצינו שהם מסורתיים, דתיים או חרדים נרשמו פערים גדולים בין המצב הרצוי למצוי בכל קבוצות הגיל (פער של כ-30%). כלומר, 75% עד 89% מההורים ציינו כי חשוב להם שמערכת החינוך תקדם ותתמקד בערך זה, אך רק 47% עד 59% מההורים דיווחו שבית הספר אכן מדגיש ערך זה בפועל.
- על-פי רוב הפערים בין חשיבות הערך להדגשתו בפועל גדולים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית. בשני מגזרי השפה לא נרשמה מגמה אחידה של פערים בין החשיבות להדגשה בפועל בהשוואה בין קבוצות הגיל.

השוואה בין דיווחי ההורים בבתי ספר דוברי עברית לבין בתי ספר דוברי ערבית:

חשיבות הערכים:

- ככלל, שיעורי הדיווח על חשיבות הערכים גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית (69% עד 97% בקרב דוברי עברית ו-82% עד 100% בקרב דוברי ערבית), והם בולטים בכל אחת מקבוצות הגיל בערכים "המסורת והמורשת התרבותית" (פער של 10% עד 27%) ו"הישגיות" (פער של 7% עד 15%).
- בקרב דוברי עברית נרשמו שיעורי דיווח גבוהים מעט יותר בהשוואה להורים דוברי ערבית בערך "מימוש עצמי" בכל אחת מקבוצות הגיל (פער של כ-5%). בערכים "כישורי חיים", "כישורים בין-אישיים" ו"תרומה לקהילה ולחברה" שיעורי הדיווח היו גבוהים מעט יותר בקבוצות הגיל 6-8 ו-16 ומעלה (פערים של 3% עד 8%).

הדגשת הערכים בפועל:

- ברוב הערכים שיעורי הדיווח על הדגשתם גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית (63% עד 94%) בהשוואה להורים דוברי עברית (55% עד 88%) בכל אחת מקבוצות הגיל. ככלל הפערים

בין מגזרי השפה בשיעורי הדיווח על הדגשת הערך גבוהים מהפערים בשיעורי הדיווח על חשיבות הערכים.

- שיעורי הדיווח בקרב הורים דוברי ערבית גבוהים יותר בהשוואה להורים דוברי עברית וממצא זה בולט בכמה ערכים: "המסורת והמורשת התרבותית" (פערים של 22% עד 36% בשלוש קבוצות הגיל הבוגרות), "תרומה לקהילה ולחברה" (פערים של 10% עד 24%) ו"הישגיות" (פערים של 7% עד 17%). גם בערך "השתלבות בקהילה ובחברה" שיעורי הדיווח היו גבוהים יותר בקרב דוברי הערבית והפערים בין מגזרי השפה עומדים על 13% עד 22% ברוב קבוצות הגיל (6-15). יש לציין כי בדומה לשיעורי הדיווח על הדגשת הערכים "המסורת והמורשת התרבותית" ו"הישגיות" גם שיעורי הדיווח על חשיבותם היו גבוהים יותר בקרב דוברי הערבית.

הפערים בין חשיבות הערכים לבין הדגשתם בפועל:

- בהתאם לפערים בין מגזרי השפה בכל הנוגע לחשיבות הערכים ולהדגשתם, הפערים בין החשיבות להדגשה בפועל גדולים יותר ככלל בקרב הורים דוברי עברית. הם עומדים על 8% עד 26% (למעט הערך "זהות דתית-לאומית"), ואילו בקרב הורים דוברי ערבית הפערים קטנים יותר ועומדים על 0% עד 25%.
- במבט כולל נראה כי הפערים הגדולים ביותר בין שיעורי הדיווח על חשיבות הערך לבין שיעורי הדיווח על הדגשתו בפועל נרשמו בערכים "כישורי חיים", "השתלבות בקהילה ובחברה", "מימוש עצמי" ו"אורח חיים בריא", הפערים בין חשיבות הערכים והדגשתם עומדים על כ-20% ויותר. לעומת זאת בערכים "סובלנות וכבוד", "המסורת והמורשת התרבותית" ו"הישגיות" הפערים נמוכים יחסית ועומדים על 9% עד 19%. ככלל ממצא זה משקף יותר את דיווחי ההורים דוברי העברית בהשוואה לדוברי ערבית.
- בקרב הורים דוברי עברית הפערים הגדולים ביותר נרשמו בערכים: "זהות דתית-לאומית" (כ-30%), "מימוש עצמי", "אורח חיים בריא" ו"השתלבות בקהילה ובחברה" (פערים של 20% עד 26%). בקרב הורים דוברי ערבית הפערים הגדולים ביותר נרשמו בערכים: "מימוש עצמי" בעיקר בקבוצות הגיל 9-12 ו-16 ומעלה (כ-15%), "כישורי חיים" (8% עד 19%), "כישורים בין-אישיים", בעיקר בקבוצת הגיל 6-8 (25%) ו"אורח חיים בריא" (11% עד 17%). יש לציין כי בערך "סובלנות וכבוד" לא נרשם פער בין חשיבות הערך להדגשתו בקבוצת הגיל 6-8 אך ביתר קבוצות הגיל הפער עומד על כ-15%.

השוואה בין קבוצות הגיל:

- ככלל שיעורי הדיווח בקבוצות הגיל השונות בקרב כלל ההורים דומים הן בנוגע לחשיבות הערך והן בנוגע להדגשתו בפועל. בערכים "אורח חיים בריא", "המסורת והמורשת התרבותית" ו"זהות דתית-לאומית" שיעורי הדיווח בשתי קבוצות הגיל הבוגרות יותר (13-15 ו-16 ומעלה) היו נמוכים בהשוואה לשתי קבוצות הגיל האחרות (פערים של 5% עד 14% בין שיעורי הדיווח הגבוה ביותר שנרשם לשיעור הדיווח הנמוך ביותר).

- ברוב המקרים הפערים בין קבוצות הגיל בתוך מגזרי השפה גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית בהשוואה להורים דוברי עברית הן בנוגע לחשיבות הערך והן בנוגע להדגשתו.

פערים בין קבוצות הגיל בשיעורי הדיווח על חשיבות הערך:

- בקרב הורים דוברי עברית נשמרת המגמה שמאפיינת את דיווחי כלל ההורים, כפי שתוארה לעיל. שיעורי דיווח נמוכים מעט יותר בשתי קבוצות הגיל הבוגרות יותר נרשמו בערכים "זהות דתית-לאומית" (כ-85% בקבוצות הגיל 8-6 ו-9-12 לעומת כ-75% בקבוצות הגיל 13 ומעלה) ו"המסורת והמורשת התרבותית" (כ-75% לעומת כ-70% בהתאמה).
- בקרב הורים דוברי ערבית נרשמו פערים גדולים יותר בין קבוצות הגיל בערכים: "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי" (87% בקבוצת הגיל 16 ומעלה לעומת 100% בקבוצת הגיל 8-6), "תרומה לקהילה ולחברה" (82% בקבוצת הגיל 8-6 לעומת 95% בקבוצת הגיל 9-12) ו"המסורת והמורשת התרבותית" (85% בקבוצת הגיל 16 ומעלה לעומת 96% בקבוצת הגיל 13-15).
- בכמחצית מהערכים בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח הגבוהים ביותר על חשיבות הערך נרשמו בקבוצת הגיל 13-15 ושיעורי הדיווח הנמוכים ביותר בקבוצת הגיל 16 ומעלה.

פערים בין קבוצות הגיל בשיעורי הדיווח על הדגשת הערך:

- בדומה לפערים בשיעורי הדיווח על חשיבות הערך, בקרב הורים דוברי עברית נרשם דמיון בין קבוצות הגיל או פערים של עד כ-10% בהדגשת הערכים, בעיקר בין קבוצת הגיל 8-6 לקבוצת הגיל 13-15 בכמה ערכים: "זהות דתית-לאומית" (59% לעומת 47% בהתאמה), "המסורת והמורשת התרבותית" (65% לעומת 56% בהתאמה), "תרומה לקהילה ולחברה" (70% לעומת 61% בהתאמה) ו"אורח חיים בריא" (68% לעומת 61% בהתאמה). בערך "מימוש עצמי" נרשם פער הפוך, כך ששיעורי הדיווח בקבוצת הגיל 13-15 גבוהים משיעורי הדיווח בקבוצת הגיל 8-6 (74% לעומת 67% בהתאמה).
- בקרב הורים דוברי ערבית נרשמו פערים גדולים של כ-25% בין קבוצת הגיל 13-15 לקבוצת הגיל 8-6 בערכים "המסורת והמורשת התרבותית" (92% לעומת 69% בהתאמה) ו"כישורים בין-אישיים וחברתיים" (87% לעומת 63% בהתאמה). כמו כן נרשמו פערים גדולים יחסית בשיעורי הדיווח על הערכים: "השתלבות בקהילה ובחברה" (87% בקבוצת הגיל 13-15 לעומת 71% בקבוצת הגיל 16 ומעלה) ו"סובלנות וכבוד" (94% בקבוצת הגיל 8-6 לעומת 80% בקבוצת הגיל 9-12 ו-16 ומעלה).
- בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח על הדגשת כמחצית מהערכים גבוהים יותר בקבוצות הגיל 13-15 ונמוכים יותר בקבוצת הגיל 16 ומעלה.

4. ועדות השמה

פרק זה עוסק בוועדות ההשמה אשר דנות בזכאותו של תלמיד עם צרכים מיוחדים לחינוך מיוחד. השיקול המנחה הוא מידת הנחיצות לשירותי חינוך מיוחד כדי לאפשר לילד להתמודד עם קשייו ולקבל מענה מתאים לקידום תפקודו הכולל. מעורבות ההורים בוועדה היא חשובה כיוון שהם מכירים את ילדם ויודעים מהם צרכיו, ונוכחותם בוועדה מאפשרת להם להשמיע את דעתם, את עמדותיהם ואת התלבטויותיהם בכל הנוגע להמשך דרכו החינוכית של הילד, בהתאם לצרכיו.

בפרק זה מוצגים דיווחי ההורים על ועדות ההשמה. ההורים נשאלו אם ילדם עבר ועדת השמה ועל היבטים שונים הנוגעים לוועדה: על מעורבותם בוועדות אלו, על שביעות רצונם מהחלטת הוועדה, על מידת התאמת בית הספר לצורכי הילד ועל זמן קבלת התשובה מהוועדה.

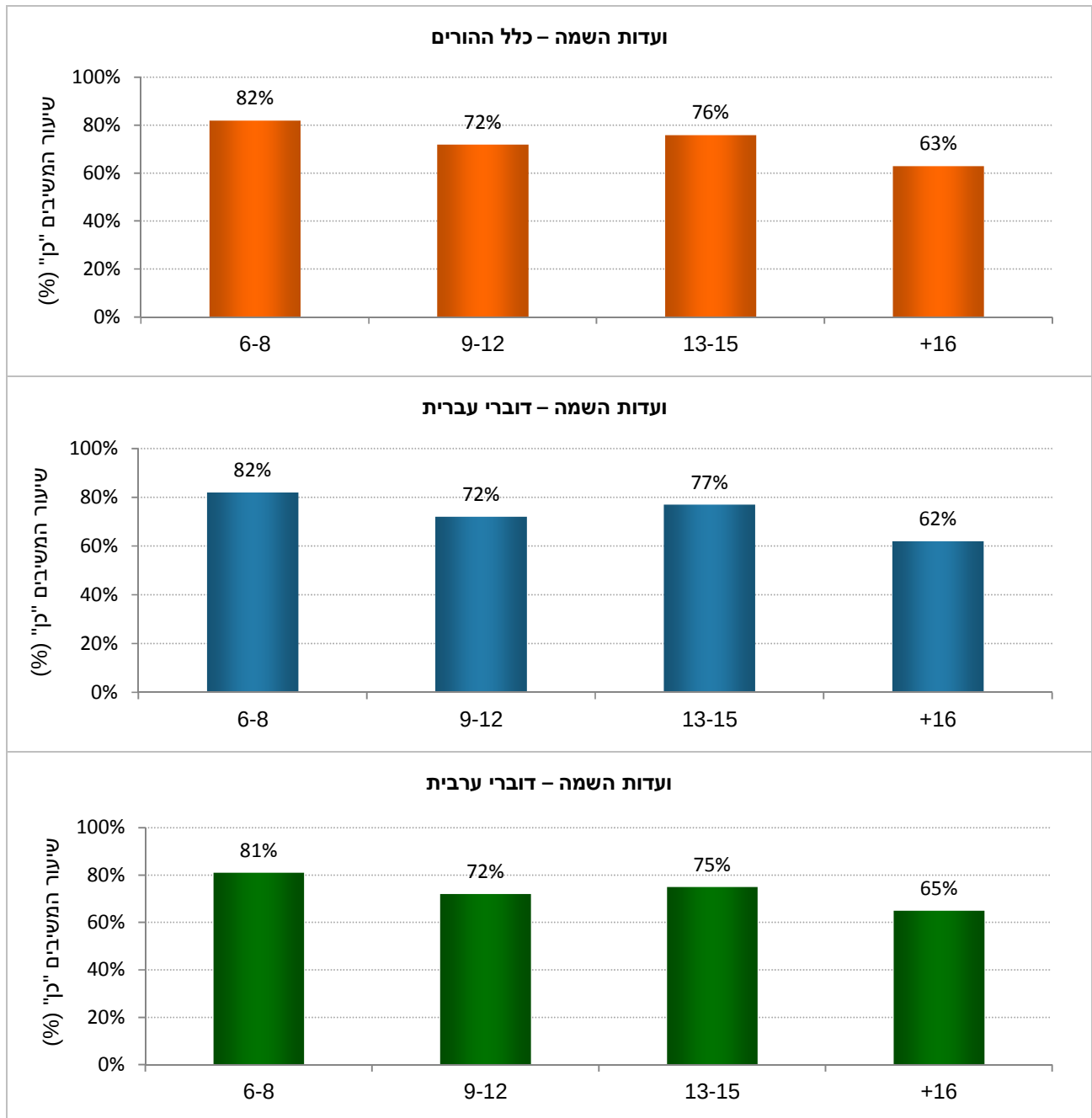
בקריאת הממצאים חשוב לשים לב כי בדוח זה מוצגים רק עמדות ההורים של תלמידים אשר נמצאים בבתי הספר בחינוך המיוחד, ועמדותיהם אינן מייצגות בהכרח את עמדות ההורים שילדיהם השתתפו בוועדות השמה וילדיהם לא שובצו בבתי ספר בחינוך המיוחד.

כל הנושאים בפרק זה חושבו בנפרד ולא אוגדו במדד מסכם.

4.1 מעבר ועדת השמה

תחילה נשאלו ההורים של ילדים, אשר נמצאים בבתי ספר בחינוך המיוחד, אם ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות (התבקשו להשיב "כן" או לא). בתרשים הבא מוצגים שיעורי ההורים אשר ענו בחיוב על שאלה זו, בחלוקה לפי מגזר שפה וקבוצת גיל. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 21: דיווחי ההורים כי ילדם עבר ועדת השמה במהלך השנתיים האחרונות: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

מעיון בתרשים עולה כי לפי דיווחי ההורים בשני מגזרי השפה כ-80% מהתלמידים בקבוצת הגיל 6-8, כ-75% מהתלמידים בקבוצות הגיל 9-12 ו-13-15 וכ-65% מהתלמידים בקבוצת הגיל 16 ומעלה עברו ועדת השמה במהלך השנתיים שלפני העברת הסקר.

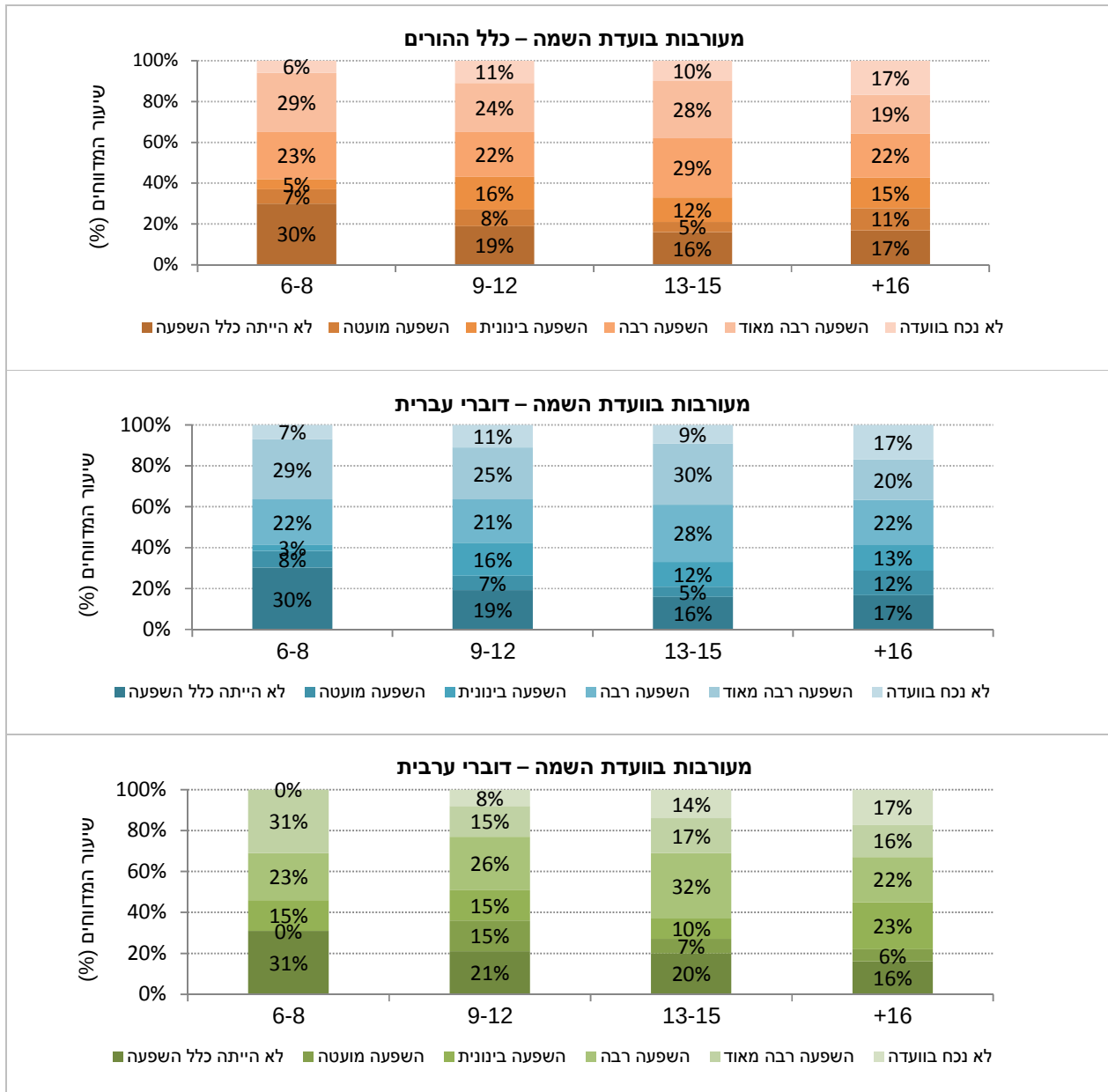
4.2 מעורבות הורים בדיונים בועדת ההשמה

בתת-פרק זה נשאלו הורים לילדים אשר נמצאים בבתי ספר בחינוך וילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות באיזו מידה הם היו מעורבים בדיונים בועדת ההשמה אשר קבעה שילדם יקבל זכאות ללימודים בבית ספר לחינוך מיוחד.

אלה אפשרויות התשובה שהוצגו להורים: "הייתי נוכח בוועדה אך לא הייתה לי כל השפעה על הדיון בוועדה", "חשתי כי יש לי השפעה מועטה על הדיון בוועדה", "חשתי כי יש לי השפעה בינונית על הדיון בוועדה", "חשתי כי יש לי השפעה רבה על הדיון בוועדה", "חשתי כי יש לי השפעה רבה מאוד על הדיון בוועדה" ו"כלל לא הייתי נוכח בוועדת ההשמה של ילדי".

בתרשים הבא מוצגים שיעורי הדיווח על אפשרויות תשובה אלו, בחלוקה לפי מגזר שפה וקבוצת גיל. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 22: דיווחי ההורים על מידת מעורבותם בוועדות שקבעו אם ילדם ילמד בחינוך המיוחד:
שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות)

מעיון בתרשים עולה כי מבין ההורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה, כעשירית מהם דיווחו שלא נכחו בוועדת ההשמה כלל: שיעורי הדיווח על כך גבוהים יותר בקבוצת הגיל 16 ומעלה (17% בשני מגזרי השפה) ונמוכים יותר בקבוצת הגיל 6-8 (7% בקרב דוברי עברית ו-0% בקרב דוברי ערבית).

שאר ההורים דיווחו בשכיחות הגבוהה ביותר שהייתה להם השפעה רבה או רבה מאוד על הדיון בוועדה בכל אחת מקבוצות הגיל (כ-40% עד כ-60%). עם זאת כ-20% עד כ-40% מכלל ההורים דיווחו כי לא הייתה להם כלל השפעה או שהייתה להם השפעה מועטה על הדיון הוועדה.

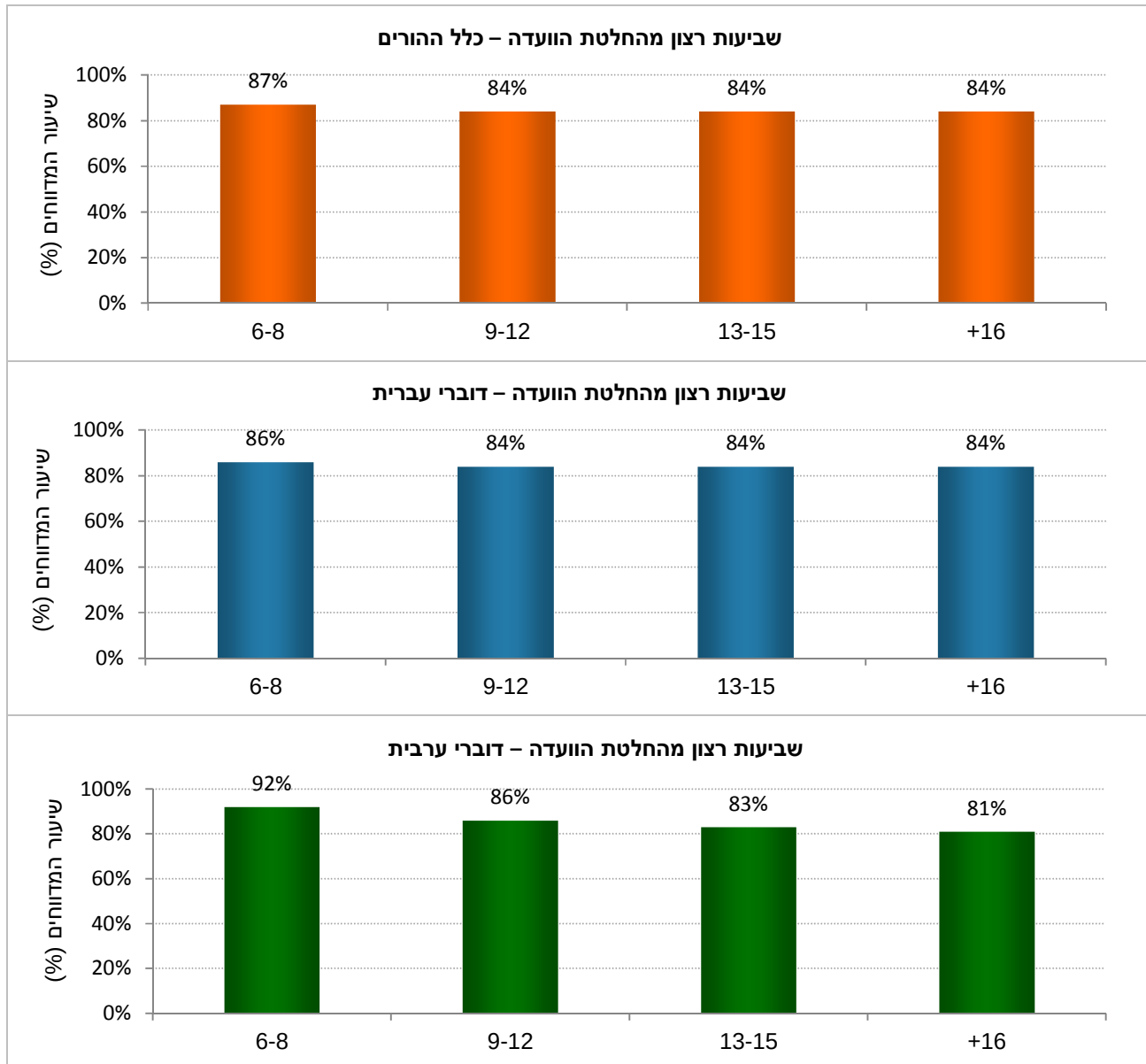
מהשוואה בין מגזרי השפה עולה כי ככלל הורים דוברי עברית דיווחו בשיעורים גבוהים יותר מהורים דוברי ערבית על כך שהייתה להם השפעה רבה מאוד על הדיון בוועדה בקבוצות הגיל 9-12 ו-13-15 (פער של 10% ו-13% בהתאמה). אף על פי כן, בקבוצות הגיל 6-8 ו-16 ומעלה הורים דוברי ערבית דיווחו בשיעורים גבוהים יותר מהורים דוברי ערבית על כך שהייתה להם השפעה מועטה על הדיון בוועדה (פערים של 8% ו-6% בהתאמה).

4.3 שביעות רצון מהחלטת הוועדה

בהמשך לשאלות הקודמות נשאלו ההורים לילדים, אשר נמצאים בבתי ספר בחינוך המיוחד, שצינו כי ילדם עבר ועדת השמה על שביעות רצונם מהחלטת הוועדה לגבי זכאות הילד להשמה בבתי ספר לחינוך מיוחד בלבד. ההורים התבקשו לדרג את תשובתם על סולם בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" עד "במידה מועטה מאוד או בכלל לא". לצורכי הדיווח על הממצאים, סווגו המשיבים אשר ציינו "במידה רבה מאוד" או "במידה רבה" כמדווחים על שביעות רצון מהחלטת הוועדה.

בתרשים הבא מוצגים שיעורי ההורים שדיווחו על שביעות רצון מהחלטת הוועדה, בחלוקה לפי מגזר שפה וקבוצת גיל. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 23: דיווחי ההורים על שביעות רצון מהחלטת הוועדה: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות)

סולם התשובות על ההיגד היה בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" ועד "במידה מועטה מאוד או בכלל לא". לצורך הדיווח על הממצאים סווגו המשיבים אשר ציינו את אחד משני הערכים "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" כשבעי רצון מהחלטת הוועדה.

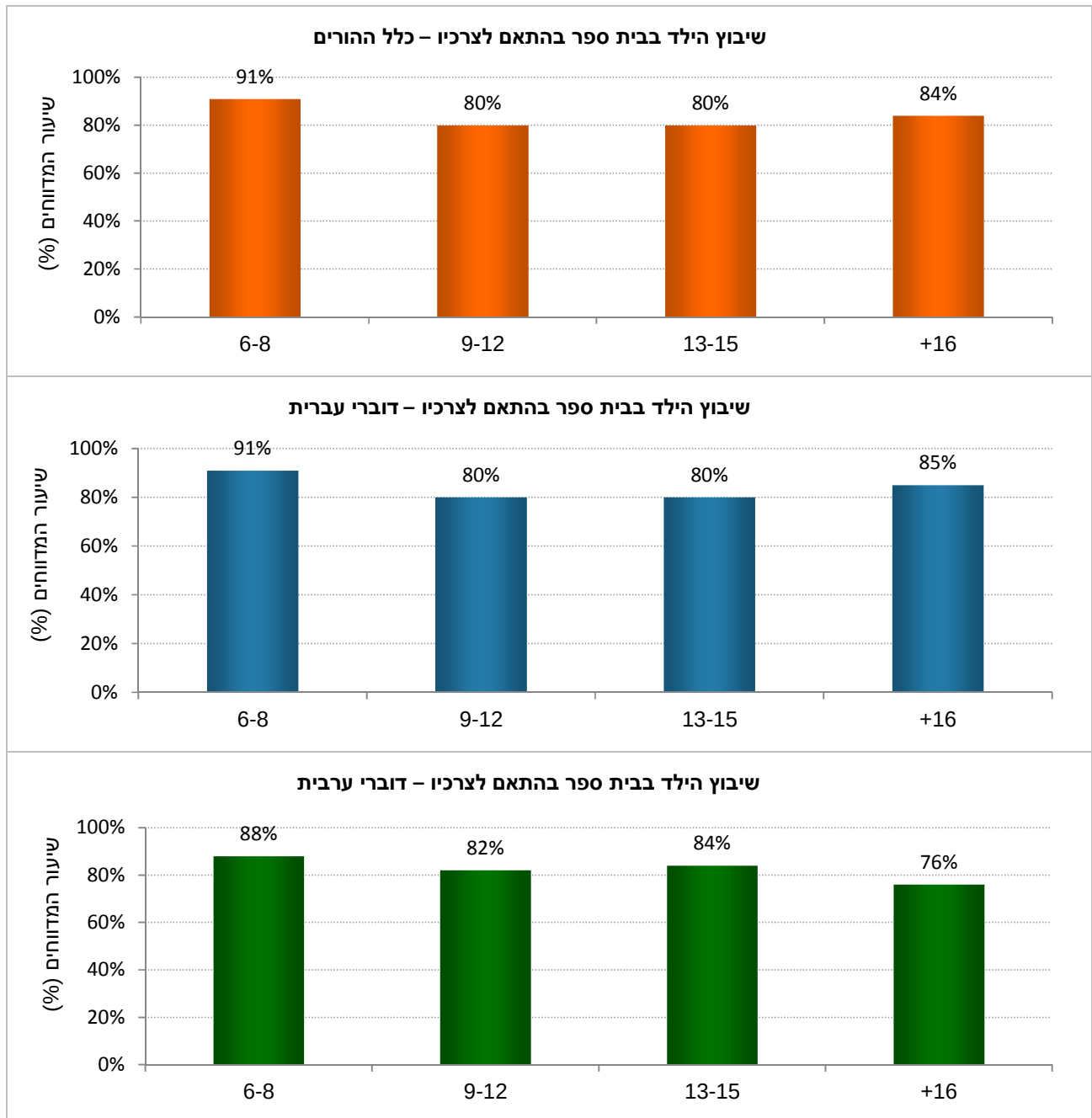
מעיון בתרשים עולה כי מבין ההורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה, כ-85% הביעו שביעות רצון מהחלטת הוועדה. בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח בארבע קבוצות הגיל דומים, ואילו בקרב הורים דוברי ערבית שיעורי הדיווח יורדים ככל שקבוצת הגיל עולה. מהשוואה בין שני מגזרי השפה עולה כי שיעורי הדיווח בקרב הורים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 6-8 גבוהים יותר בהשוואה להורים דוברי עברית (פער של 6%). ביתר קבוצות הגיל שיעורי הדיווח דומים בשני מגזרי השפה.

4.4 התאמת השיבוץ לצורכי הילד

נוסף על השאלות הנוגעות לוועדת ההשמה נשאלו ההורים לילדים, אשר נמצאים בבתי ספר בחינוך המיוחד, אם ילדם שובץ בבית ספר המתאים לצרכיו. ההורים התבקשו לדרג את תשובתם על סולם בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" עד "במידה מועטה מאוד או בכלל לא". לצורך הדיווח על הממצאים, סווגו המשיבים אשר ציינו את אחד משני הערכים "במידה רבה מאוד" או "במידה רבה" כמדווחים על שיבוץ בהתאם לצורכי הילד.

בתרשים הבא מוצגים שיעורי ההורים שדיווחו על התאמת השיבוץ לצורכי הילד, בחלוקה לפי מגזר שפה וקבוצת גיל. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 24: דיווחי ההורים על שיבוץ הילד בבית ספר בהתאם לצרכיו: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

מעיון בתרשים עולה כי כ-85% מההורים דיווחו על שיבוץ הילד בבית ספר בהתאם לצרכיו. בשני מגזרי השפה שיעורי הדיווח הגבוהים ביותר נרשמו בקבוצת הגיל 6-8. מהשוואה בין מגזרי השפה עולה כי בשלוש קבוצות הגיל הנמוכות נרשמו שיעורי דיווח דומים. מנגד, בקבוצת הגיל 16 ומעלה שיעורי הדיווח בקרב הורים דוברי עברית גבוהים יותר בהשוואה להורים דוברי ערבית (פער של 9%).

ההורים נתבקשו לפרט **במה בית הספר מתאים או לא מתאים לצרכים של ילדם**. שאלה זו הייתה שאלה פתוחה. תשובות ההורים נחלקות לשניים. היו הורים שצינו את ההיבטים החיוביים בבית הספר שמתאימים לצורכי הילד, ואחרים ציינו ממה הם פחות שבעי רצון עקב חוסר התאמה לצורכי ילדם:

בית הספר מותאם לצורכי הילד/ה:

א. היו הורים שהביעו שביעות רצון כללית מבית הספר שבו ילדם לומד, הם ציינו כי הם מרוצים מכל ההיבטים או ממרביתם ומהמענה שהילד מקבל.

"הכול – ראשי, לימודי וחברתי, יש האון סבלנות כלפיו כמו שצריך." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 9-12)

"בית ספר מצוה, צוות מדהים, רמת לימודים מצוה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

"כול: לימודי והתנהגות, הוא התקדם מאד יפה, הישגים טובים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

ב. חלק ניכר מההורים ציינו כי בית הספר מותאם לצורכי ילדם, מעניק לילד כל מה שצריך ומקדם אותו בהתאם ליכולותיו, כולל התאמת טיפול ספציפי, התאמת בית הספר מבחינה פיזית, למידה בכיתות קטנות ויחס אישי וחם:

"מתאים לו גם בטיפולים שהוא מקבל, ביכולת רפיה, נאישות, מספר הילדים בכיתה, מספר הסייעות והמורים, איך הם מתווכחים, באדף של בית הספר, הירוק, המחשק"ה, המחשבים שם, גינות, כל הבניין חלונות, זה נותן הרגשה טובה לילד..." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 9-12)

"יש להם הבנה מאוד גדולה בלחות של הבן שלי. הם יודעים איך להתווכח, נותנים מצנה לצרכים ואורמים לו להיות ראש ושל וזו תחושה שהוא נמצא במקום בטוח שיוצא בדיוק איך לעשות את העבודה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 15-13)

"בבית הספר יש צוות טיפולי מצולה, תוכן הלימודים מתאים לרמת הילדה, וכן יש התקדמות, גם לימודית וגם בתפקוד הפיזי והרגשי." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

"בית הספר מתאים לאמרי, בעיקר כפן הרגשי. גם לימודי, אך במיוחד הרגשי." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

ג. היו הורים ששמו דגש על הצוות האיכותי בבית הספר ועל המענה והאוזן הקשבת:

"הצוות משקיע הרבה סובלנות וחכמה בהבנת קשיי הילד ומצא פתרונות מתאימים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 9-12)

"זכיתי במחנכת נהדרת אשר מקשיבה, מתוודעת ומייצגת...הצוות הטיפולי מדהים דואגים להרים לא את מצב הרוח ולחזק אותו." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

"בעיקר יש אווירה קשבת ויחס אישי מכל הצוות." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

"הצוות מדהים ומקבל אותו וצוברים לא מאוד." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

ד. חלק מההורים ציינו לחיוב את המענה שבית הספר נותן לילדם מבחינת הטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) שלהם הוא/היא זקוק/ה:

"מצנה בכל מה שקשור לטיפולים המוטוריים והרפואיים שלהם הוא זקוק. מסבירים ומכילים, כמו חממה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 9-12)

"בית ספר נעים, יש את כל הטיפולים הפרה-רפואיים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

בית הספר אינו מותאם לצורכי הילד/ה:

א. היו הורים שצינו כי בית הספר אינו מתאים לילדם ואינו תואם לכלל צרכיו. התשובות נגעו לכמה היבטים: לכך שלא נמצא בית ספר אחר שהתאים לילד, שאין בבית הספר טיפול ומענה לבעיה הספציפית של הילד ושרמת הילדים האחרים שונה מרמת הילד באופן ניכר.

"חסרים טיפולים מוטוריים כמו פיזיותרפיה, אין פסיכולוג בבית הספר ואנו צריכים לפנות דרך גורמי חוץ ונאלצים לוותר על ימי עבודה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 6-8)

"בית הספר פונה לילדים עם פיגור קל עד בינוני, וילדי לא סובל מלקות זו (אלא מאוטיזם). לדעתי הוא לא אמור להיות משובץ שם, והדבר מעכב את ההתקדמות שלו. המצב מצביע על חוסר התאמה למקום." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 9-12)

"מבחנית כוח אדם מקצוע, התנאים הפיזיים בבית הספר לא מתאימים לילדים. חסר כריכה/מגרש ספורט כדי לפתח את הכישורים המיוחדים שלהם. קלינאית תקשורת אחת לא מספיקה. בקיצור באלור הדרוס אין ניתן לבחירה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

ב. חלק מההורים הביעו חוסר שביעות רצון כללי מבית הספר בשל חוסר מענה ואזן קשבת להורים, אלימות בבית הספר, תכנית לימודים לא מתאימה, חוסר שביעות רצון מהצוות וכו'.

"מורות בבית הספר לא יודעות להתאים את עצמן לצורכי הילדים בחינוך זה (מבחנית יחס אישי), מבחנית נגישות יש בעיה עם המצלמת שמופעלת באמצעות מפתח. בית הספר לא מספיק דוחץ את התלמידים למצוינות מספיק." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

"אין התייחסות לילד כאשר הוא בא ומציג בעיות כלשהן. אם הילד מאחר לשיעור, לא ניתן להיכנס לכיתה. המורים לא מצדכנים את ההורים בזמן. בבית הספר קיימת אלימות מילולית ופיזית." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

"בית הספר לא נגיש מספיק, רמת הלימודים ירודה, יחס צוות בית הספר." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

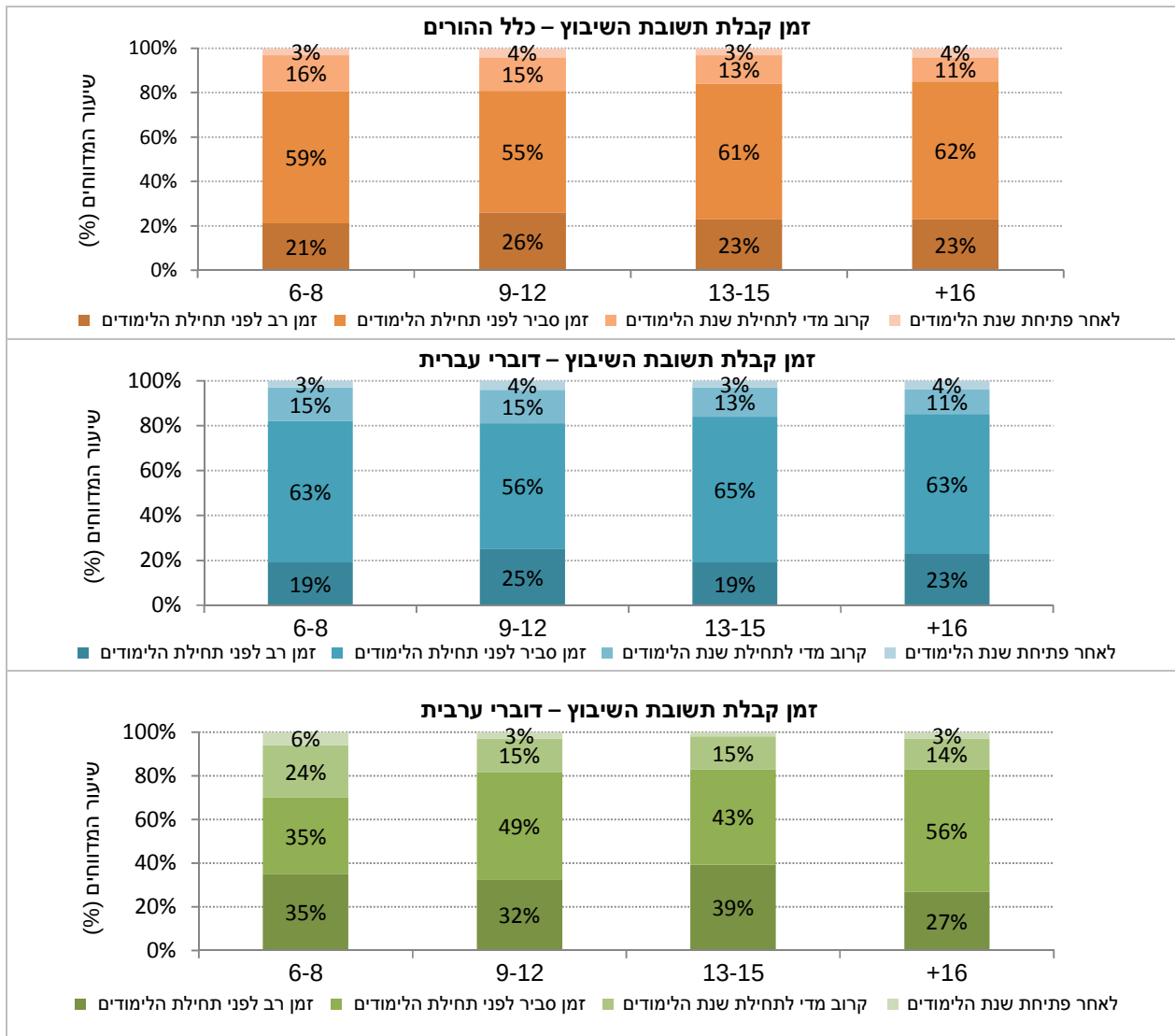
4.5 זמן קבלת תשובת השיבוץ של הוועדה

ההורים לילדים אשר נמצאים בבתי ספר בחינוך המיוחד נשאלו אם התשובה בנוגע לשיבוץ הילד ניתנה להם בזמן סביר כדי שיוכלו להיערך לתחילת הלימודים.

אלה אפשרויות התשובה שהוצגו להורים: "תשובת השיבוץ ניתנה זמן רב לפני תחילת הלימודים", "תשובת השיבוץ ניתנה בזמן סביר לפני תחילת הלימודים", "תשובת השיבוץ ניתנה קרוב מידי לתחילת שנת הלימודים" ו"תשובת השיבוץ ניתנה לאחר פתיחת שנת הלימודים".

בתרשים הבא מוצגים שיעורי הדיווח על אפשרויות תשובה אלו, בחלוקה לפי מגזר שפה וקבוצת גיל. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 25: דיווחי ההורים על זמן קבלת תשובת השיבוץ על מנת שיוכלו להיערך לתחילת הלימודים: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

הערות: 1. בשאלה זו נרשמו שיעורי אי-השבה גבוהים בקרב כלל ההורים (13%).
2. כאשר שיעור הבחירה בקטגוריה כלשהי הוא 2% ומטה לא מוצגת בתרשים תווית הנתונים של אותה קטגוריה.

מעיון בתרשים עולה כי כ-60% מכלל ההורים דיווחו על קבלת תשובת השיבוץ בזמן סביר לפני תחילת הלימודים וכרבע מהם דיווחו על קבלת תשובה זמן רב לפני תחילת הלימודים. בשני מגזרי השפה שיעורי הדיווח על קבלת תשובה בזמן סביר לפני תחילת הלימודים וזמן רב לפני תחילת הלימודים גבוהים משיעורי המדווחים על קבלת תשובה קרוב מדי לתחילת שנת הלימודים או לאחר תחילתם.

אף על פי כן בכל אחד ממגזרי השפה מתקבלת תמונה שונה: בקרב הורים דוברי עברית נשמרת המגמה הכללית וההורים דיווחו בשכיחות הגבוהה ביותר בכל אחת מקבוצות הגיל על קבלת תשובה בזמן סביר לפני תחילת הלימודים (56% עד 65%). הורים דוברי ערבית אמנם דיווחו בשכיחות הגבוהה ביותר על קבלת מידע בפרק זמן סביר, אך בשיעורים נמוכים יותר (35% עד 56%) בהשוואה להורים דוברי עברית. לעומת זאת שיעורי הדיווח על קבלת מידע זמן רב לפני תחילת הלימודים גבוהים יותר בקרב הורים דוברי ערבית, בעיקר בקבוצות הגיל 8-6 ו-13-15 (פערים של 16% ו-20% בהתאמה). מנגד, הורים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 8-6 דיווחו בשכיחות גבוהה יותר על קבלת תשובה קרוב מדי לתחילת שנת הלימודים בהשוואה להורים דוברי עברית בקבוצת גיל זו וכן בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות בשני מגזרי השפה (24% לעומת 11% עד 15%).

לסיכום פרק זה:

- מרבית ההורים שילדם לומד בחינוך המיוחד (כ-80% מהתלמידים בקבוצת הגיל 6-8, כ-75% מהתלמידים בקבוצת הגיל 9-12 ו-13-15 וכ-65% מהתלמידים בקבוצת הגיל 16 ומעלה) דיווחו שילדם עבר ועדת השמה במהלך השנתיים האחרונות. כ-85% מההורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה הביעו שביעות רצון מהחלטת הוועדה ודיווחו על שיבוץ הילד בבית ספר לחינוך מיוחד בהתאם לצרכיו.
- תפיסות חיוביות של ההורים שילדם לומד בחינוך המיוחד עולות גם משיעורי הדיווח על זמן קבלת התשובה של הוועדה – כ-60% מכלל ההורים דיווחו על קבלת תשובת השיבוץ בזמן סביר לפני תחילת הלימודים וכרבע מההורים דיווחו על קבלתה זמן רב לפני תחילת הלימודים. שיעורי הדיווח על כך גבוהים משיעורי הדיווח על קבלת תשובה קרוב מדי לשנת הלימודים (כ-15%) או לאחר פתיחתה (כ-5%).
- בנושאים אלו נרשמו שיעורי דיווח דומים יחסית בין מגזרי השפה או פערים נקודתיים ללא מגמה אחידה.
- שיעורי הדיווח הנמוכים ביותר בכל הנוגע לוועדות השמה נרשמו באשר למעורבות ההורים בוועדה. כעשירית מההורים שילדם לומד בחינוך המיוחד כלל לא נכחו בוועדה ורק כמחצית מההורים דיווחו על השפעה רבה או על השפעה רבה מאוד. כמו כן כ-30% מההורים דיווחו שכלל לא הייתה להם השפעה או שהייתה להם השפעה מועטה. בנושא זה שיעורי הדיווח על השפעה רבה מאוד של ההורים על הדיון בוועדה היו גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית בשתי קבוצות הגיל 9-12 ו-13-15.
- בקבוצת הגיל 16 ומעלה בשני מגזרי השפה שיעורי הדיווח נמוכים בהשוואה לקבוצות הגיל האחרות בנושאים קיום ועדות השמה ומעורבות הורים בוועדות. בקרב הורים דוברי ערבית מגמה זו נרשמה גם בנושאים שביעות רצון מהחלטת הוועדה ושיבוץ הילד בהתאם לצרכיו. ביתר המקרים לא נרשם דפוס אחיד של פערים.

5. הסתייעות בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות

(פרה-רפואיים) בתשלום

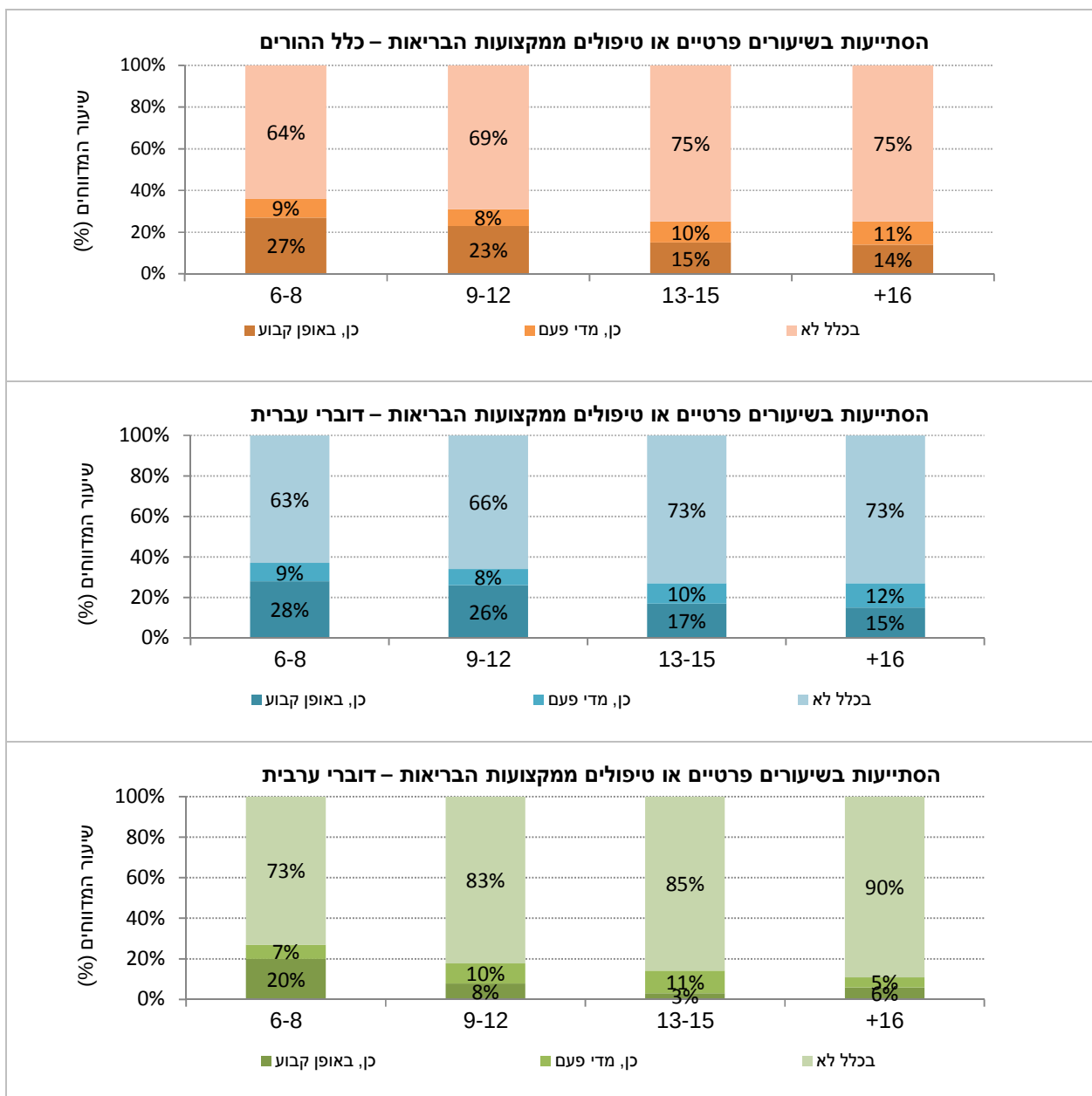
הנתונים בפרק זה עוסקים בהסתייעות של תלמידים בחינוך המיוחד בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום. הצורך בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום מראה כי ההורים רואים צורך במענה לימודי או טיפולי נוסף מעבר למענה שבית הספר מספק לאותם ילדים.

ההורים נשאלו אם ילדם נעזר בשנת הלימודים הנוכחית בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום (הכוונה היא לשיעורים פרטיים או לטיפולים שאינם מתקיימים בבית הספר או במסגרת חוגים והם ניתנים לילד לבד או עם חבר/ה אבל לא בקבוצה גדולה יותר).

אלה אפשרויות התשובה שהוצגו להורים על שאלה זו: "בכלל לא"; "כן, מדי פעם"; "כן, באופן קבוע".

בתרשים הבא מוצגים דיווחי ההורים על **הסתייעות בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום** בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 26: דיווחי ההורים על הסתייעות בשיעורים פרטיים או טיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

הערה: בשאלה זו נרשם שיעור אי-השבה גבוה (12%) בקרב הורים דוברי ערבית לילדים בקבוצת הגיל 6-8.

מעיון בתרשים לעיל עולה כי 27% מההורים לתלמידים בקבוצת הגיל 6-8, 23% מההורים לתלמידים בקבוצת הגיל 9-12 וכ-15% מההורים לתלמידים בקבוצות הגיל 13-15 ו-16 ומעלה דיווחו על הסתייעות של ילדיהם בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) באופן קבוע.

בבתי ספר דוברי עברית שיעורי הדיווח של ההורים על הסתייעות בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) גבוהים יותר בהשוואה להורים דוברי ערבית. בהתאם, שיעורי הדיווח של ההורים על כך שילדם אינו מסתייע כלל בשיעורים פרטיים נמוכים בהשוואה להורים דוברי ערבית.

מההשוואה בין קבוצות הגיל עולה כי בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח על הסתייעות בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) גבוהים יותר ככל שקבוצת הגיל נמוכה יותר. דפוס זה נרשם גם בקרב הורים דוברי ערבית, ובקבוצות הגיל הגבוהות שיעורי הדיווח נמוכים במיוחד. מנגד, בשני מגזרי השפה שיעורי הדיווח על כך שהילד אינו מסתייע בשיעורים פרטיים כלל גבוהים יותר ככל שקבוצת הגיל גבוהה יותר.

הורים שענו כי ילדם נעזר בשנת הלימודים הנוכחית בשיעורים פרטיים או טיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום, נתבקשו לציין את הסיבה העיקרית לכך. שאלה זו הייתה שאלה פתוחה.

א. חלק ניכר מההורים ציינו כי בנם/בתם נעזרים בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) עקב צורך שנובע מהמוגבלות שלו/ה. התשובות נחלקות לעזרה בתחום הלימודי, החברתי והרגשי ולטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) לפי הצורך.

"בעיות לימודיות, אנגליה, חשבון, צברית..." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)
"בעיות חברתיות – לביטחון עצמי שלו ולתבונה של סיטואציות חברתיות." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

"הוא צריך טיפול פסיכולוגי, ריפוי בעיסוק, רכיבה טיפולית ושחייה טיפולית." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

ב. היו הורים שצינו שהם נעזרים בשיעורים פרטיים ובטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) מכיוון שבית הספר אינו מספק את מה שהילד/ה צריך/ה ולכן הם חייבים לספק לו את הנדרש באופן פרטי:

"אין מספיק טיפול בית הספר כמו שצויתי וצריך שעות יותר לשבת איתם ולקדם אותם והבית הספר לא מספק, לא עשה מספיק." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 9-12)

"בית הספר לא מספק שיעורים פרטיים שמתאימים ללקויות של הילד." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

"כי בית הספר לא נותן מספיק שעות. לדוגמה, ריפוי בעיסוק או פיזיותרפיה. היה רצוי שבת הספר ייתן את הטיפול הלא." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 6-8)

ג. הורים אחרים ציינו כי הם מספקים לילד/ה שיעורים פרטיים או טיפולים נוספים לצורך העשרה וקידום:
"רוצים לחזק את הילדה יותר, אף על פי שבת הספר נותן האון." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 9-12)

"תלבוש הילדה מעבר לא שבת הספר נותן." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

6. פעילות בית הספר במהלך חופשה

פרק זה עוסק בלמידה במהלך חופשות השנה (פסח, חופשת קיץ וכד'). בניגוד לבתי ספר בחינוך הרגיל, עבור מסגרות החינוך המיוחד קיימת הנחייה בחוזר מנכ"ל על הארכת שנת הלימודים והפעלת תכניות במהלך חופשות השנה.⁸

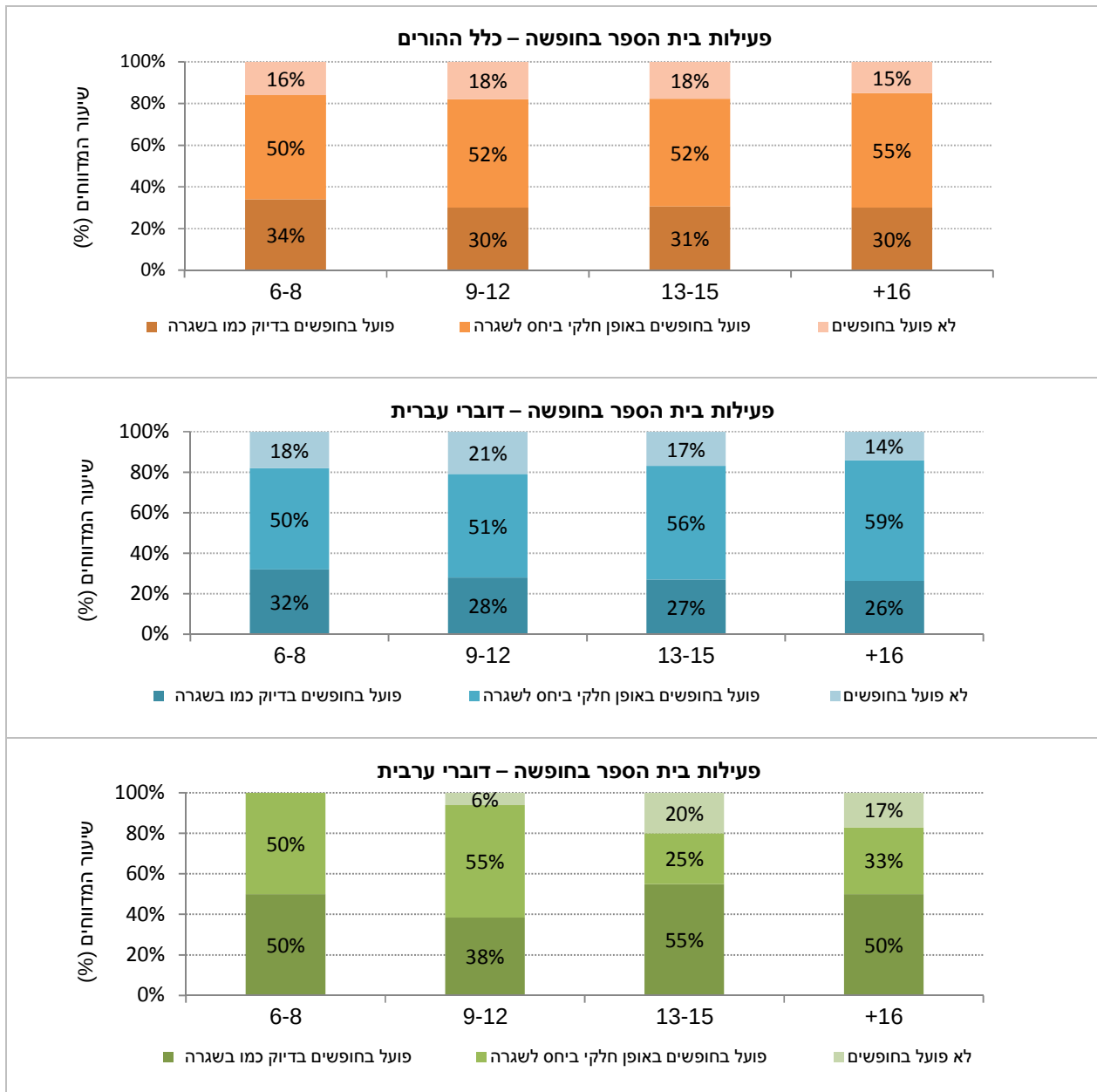
ההורים נשאלו אם בית הספר של בנם/בתם פועל בחופשות כמו בשגרה. להורים הוצגו שלוש אפשרויות תשובה:

1. "בית הספר פועל בחופשות בדיוק כמו בשגרה".
2. "בית הספר פועל בחופשות באופן חלקי ביחס לשגרה".
3. "בית הספר לא פועל בחופשות".

בתרשים הבא מוצגים שיעורי ההורים המדווחים על פעילות בית הספר במהלך החופשות השנתיות, בנפרד עבור קבוצת כלל ההורים, הורים לתלמידים בבתי ספר דוברי עברית והורים לתלמידים בבתי ספר דוברי ערבית. בכל אחת מהקבוצות נתוני תשע"ו מוצגים בחלוקה לקבוצות גיל: 6-8, 9-12, 13-15 ו-16 ומעלה. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

⁸ יש שונות בהארכת שנת הלימודים ובתכנית החופשה במסגרות השונות של החינוך המיוחד, בהתאם לסוג המוגבלות. לפירוט ראו חוזר מנכ"ל, חוק החינוך המיוחד התשמ"ח, סעיפים 1.2-34: http://cms.education.gov.il/educationcms/applications/mankal/arc/sd5ak1_2_34.htm

תרשים 27: דיווחי ההורים על פעילות בית הספר במהלך החופשות השנתיות: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

הערה: בשאלה זו נרשם שיעור אי-השבה גבוה (16%) בקרב הורים לילדים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 13-15.

מעיון בתרשים עולה כי כ-85% מההורים דיווחו שבית הספר פועל בחופשות – באופן חלקי ביחס לשגרה או בדיוק כמו בשגרה. עם זאת, כ-15% עד כ-20% מההורים דוברי העברית בארבע קבוצות הגיל וכ-20% מההורים דוברי הערבית בקבוצות הגיל 13-15 ו-16 ומעלה דיווחו כי בית-הספר לא פועל כלל בחופשות. גם הורים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 9-12 דיווחו על היעדר פעילות בחופשות, אך בשיעורים

נמוכים יותר (6%). לעומת זאת, כל ההורים דוברי הערבית בקבוצת הגיל 6-8 דיווחו על פעילות בחופשות באופן חלקי או בדיוק כמו בשגרה.

מבין ההורים שדיווחו על פעילות בחופשות, היקף הפעילות המדווח שונה בכל מגזר שפה: בקרב הורים דוברי עברית כמחצית מההורים דיווחו על פעילות חלקית וכ-30% דיווחו שבית הספר פועל בדיוק כמו בשגרה. בקרב הורים דוברי ערבית, לעומת זאת, 38% עד 55% מההורים דיווחו שבית הספר פועל בחופשות בדיוק כמו בשגרה ובקבוצות הגיל 13-15 ו-16 ומעלה ההורים דיווחו בשיעורים נמוכים יותר על פעילות חלקית (כ-30%). כלומר, ככלל לפי דיווחי הורים דוברי ערבית היקף הפעילות בחופשות גדול יותר בהשוואה להורים דוברי עברית. בשני מגזרי השפה שיעורי הדיווח על כך שבית הספר לא פועל בחופשות עומדים על עד כ-20% בקבוצות הגיל 13-15 ו-16 ומעלה.

ההורים נתבקשו לציין אם בתי הספר פועלים במהלך חופשות השנה כמו בשגרה. הורים שהשיבו שבית הספר פועל בחופשות באופן חלקי ביחס לשגרה או שלא פועל כלל, התבקשו לפרט מה לא מתקיים בפעילות בית הספר בחופשות לעומת השגרה. שאלה זו הייתה שאלה פתוחה. מתשובות ההורים עולים כמה תחומים שלא מתקיימים במסגרת הפעילות בחופשות בבתי הספר:

א. חלק ניכר מההורים ציינו כי במסגרת פעילות בית הספר בחופשות לא מתקיימים לימודים כרגיל, והפעילות היא יותר חווייתית וחברתית בדומה לקייטנה:

"אין להם למידה. יש פעילות הצעה, מפגשים, יוצאים איתם להריכה דברים שאינם צושים בשגרה היום יומית... מביאים תכניות אתגרים ופעילויות של כל מיני צמותות למיניהם..." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

"יש פחות פעילות לימודית." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 9-12)

"אין לימודים, בחופשות יש נטו מחקים ופעילויות." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

ב. היו הורים שצינו כי במסגרת הפעילות הבית ספרית בחופשות לא מתקיימים הטיפולים הפרטניים וממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) שהילדים מקבלים במהלך השנה:

"אין פיזיותרפיה, אין את כל הטיפולים הפרה-רפואיים, אף על פי שישנה תאור על רצף הטיפול." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

"טיפוליים, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק – כל הטיפולים הפרה-רפואיים לא מתקיימים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 6-8)

ג. הורים אחרים ציינו כי הפעילות בבית הספר בחופשות חלקית ומצומצמת הן מבחינת הימים והן מבחינת מספר השעות ביום:

"בחופשות אין לימודים מלאים ואם יש פחות שעות." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

"יום הלימודים קצר יותר." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 16 ומעלה)

ד. חלק מההורים הביעו חוסר שביעות רצון מכך שבחופשות בית הספר לא פועל כמו בשגרה: הצוות לא נמצא במלואו והפעילויות החלופיות שמתקיימות אינן מותאמות לצורכי הילד.

"הפעילות עצמה על סף החופשות אינה מותאמת לילדים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

"חסרה השקעה לילד, וילד בחינוך המיוחד להיות בבית סבירות ארוכים זה קשה לו. מבחינתו עלא תהיה חופשה כלא." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 9-12)

"האנשים עצמם שונים, צוות בלתי מקצועי ללא הכרת ילדים שזה מהווה בעיה. הפעילויות לא כמו שמתקיימים בשקרה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת הגיל 13-15)

7. הסעות לבתי הספר

פרק זה עוסק בקיומן של הסעות לבתי הספר שבהם שובצו הילדים. כאמור, בתי הספר של החינוך המיוחד לא תמיד נמצאים בקרבת מקום המגורים של התלמידים עקב אילוצים שונים, ולכן יש צורך בהסעה כדי לאפשר את הגעתו של הילד לבית הספר ולסייע להורים בכך.

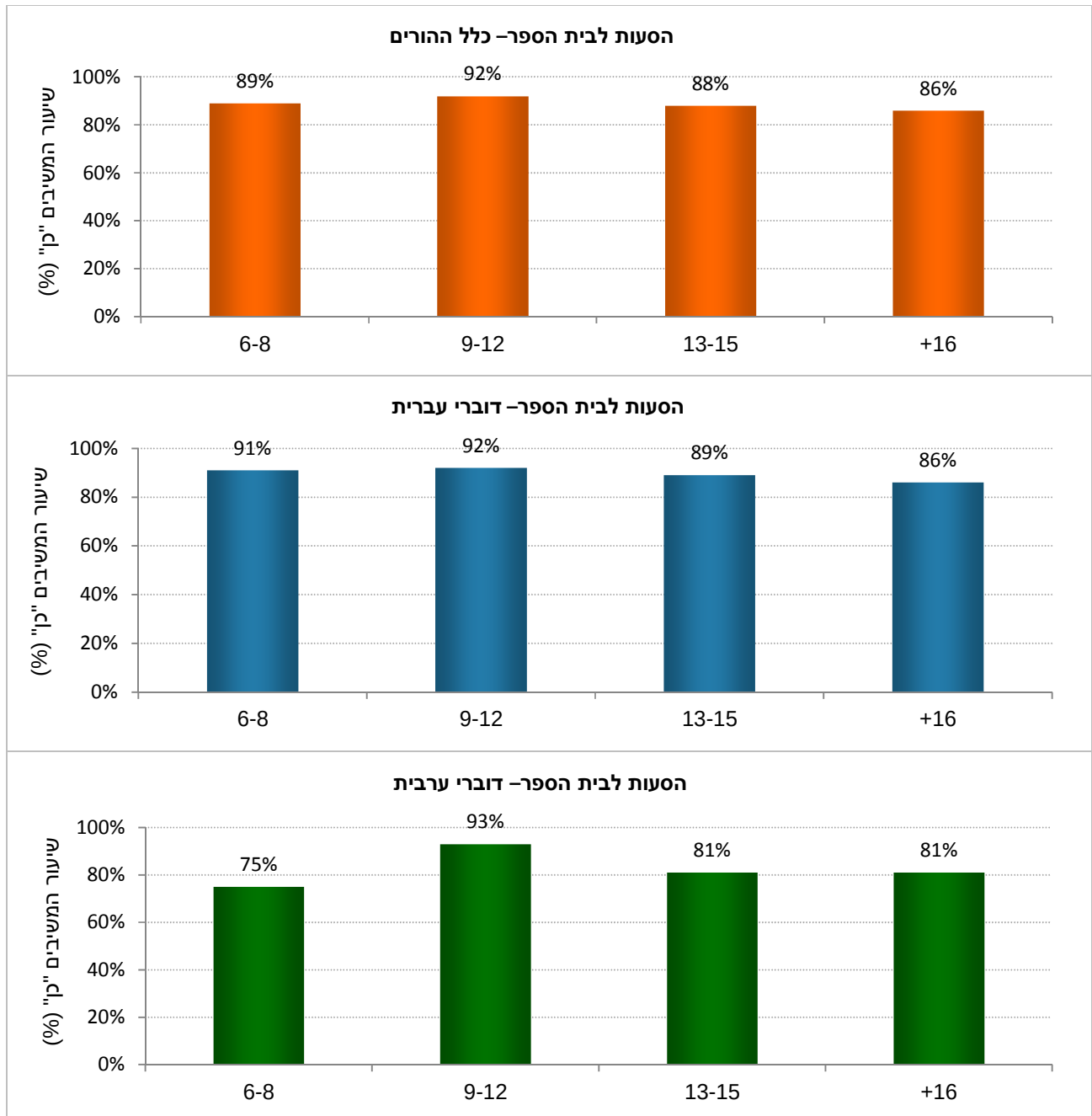
בתת-פרק זה ההורים נשאלו אם לילדם יש הסעה לבית הספר. הורים שענו בחיוב על שאלה זו נשאלו גם על משך זמן הנסיעה לבית הספר ועל מידת שביעות רצון מההסעה עצמה.

נושא זה חושב בנפרד ולא מוצג כחלק ממדד מסכם.

7.1 קיום הסעות לבתי הספר

תחילה נשאלו ההורים **אם לילדם יש הסעה לבית הספר** (התבקשו להשיב "כן" או "לא"). בתרשים הבא מוצגים שיעורי ההורים אשר ענו בחיוב על שאלה זו, בחלוקה לפי מגזר שפה וקבוצת גיל. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 28: דיווחי ההורים כי לילדם יש הסעה לבית הספר: שיעורי המשיבים בחיוב לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו

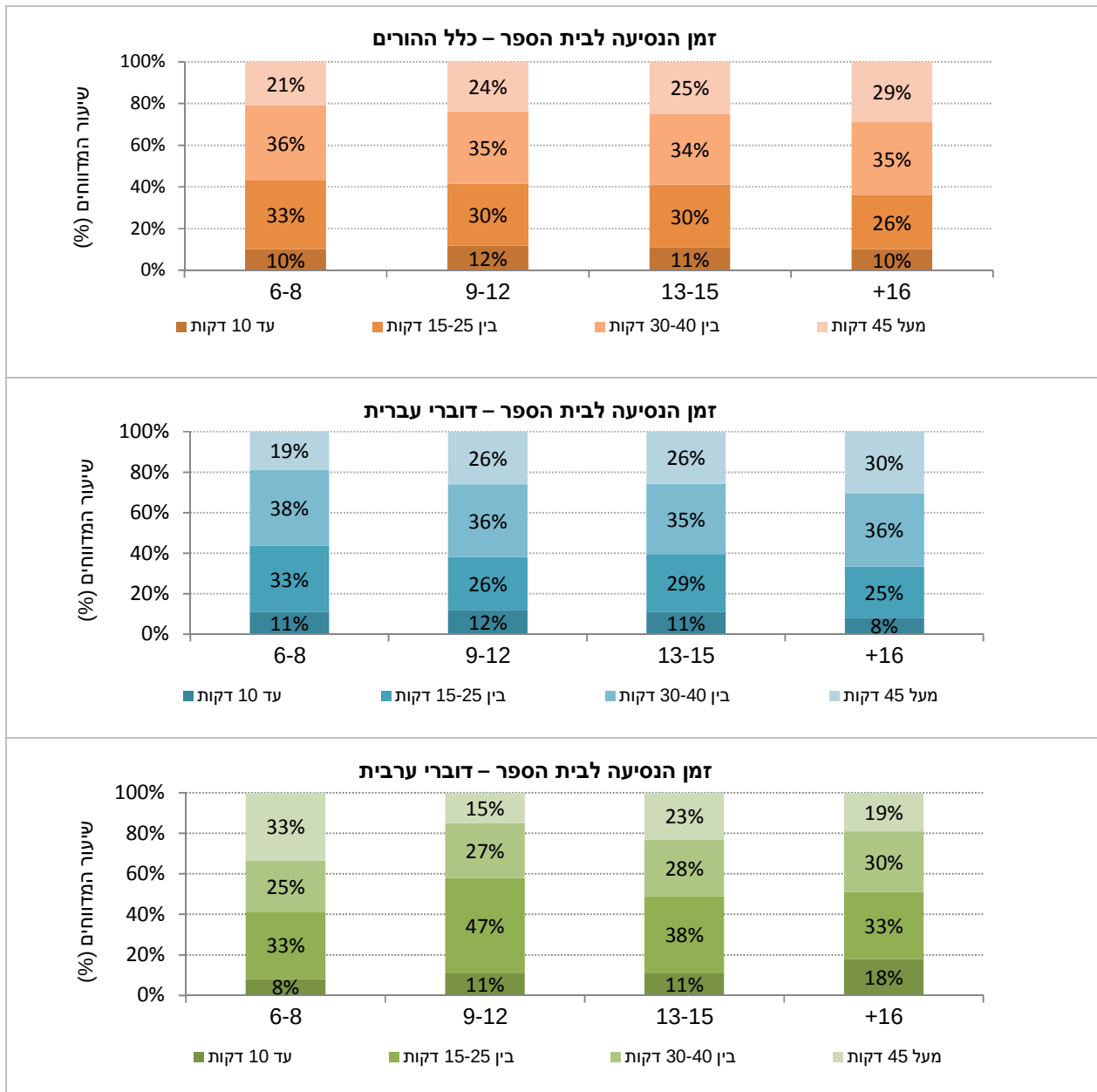
מעיון בתרשים עולה כי כ-90% מההורים דיווחו על קיומן של הסעות לבית הספר. שיעורי הדיווח בקרב הורים דוברי עברית גבוהים יותר בהשוואה להורים דוברי ערבית בשלוש קבוצות גיל מתוך ארבע, והפער בולט בקבוצת הגיל 8-6 בשל שיעורי דיווח נמוכים בקרב הורים דוברי ערבית (פער של כ-15%). בהתבוננות על כל אחד ממגזרי השפה נרשמו פערים אחרים בין קבוצות הגיל: בקרב הורים דוברי עברית שיעורי הדיווח בקבוצת הגיל 16 ומעלה נמוכים מעט משיעורי הדיווח ביתר קבוצות הגיל (פער של כ-5%). לעומת זאת בקרב הורים דוברי ערבית נרשמו בקבוצת הגיל 8-6 שיעורי דיווח נמוכים בהרבה בהשוואה לקבוצת הגיל 12-9 (75% לעומת 93% בהתאמה) ונמוכים מעט משתי קבוצות הגיל האחרות (פערים של כ-5%).

7.2 משך זמן הנסיעה

ההורים שהשיבו בחיוב כי לילדם יש הסעה לבית הספר דיווחו כמה זמן אורכת הנסיעה בהסעה מבית הילד עד לבית הספר. להורים ניתנו כמה אפשרויות תשובה: עד 10 דקות, בין 15-25 דקות, בין 30-40 דקות או מעל 45 דקות.

בתרשים הבא מוצגים שיעורי הדיווח על אפשרויות תשובה אלו, בחלוקה לפי מגזר שפה וקבוצת גיל. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 29: דיווחי ההורים על משך זמן הנסיעה לבית הספר: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו (בקרב הורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה לבית הספר)

מעיון בתרשים עולה כי מבין ההורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה לבית הספר, שיעורי הדיווח הגבוהים ביותר היו על כך שמשך זמן הנסיעה לבית הספר עומד על 30-40 דקות (כ-35% מכלל ההורים). רק כעשירית מההורים דיווחו על נסיעה קצרה שאורכת עד 10 דקות, וכרבע מההורים דיווחו על נסיעה מעל 45 דקות.

עם זאת, בכל אחד ממגזרי השפה מתקבלת תמונה שונה, ומשך הנסיעה המדווח בקרב הורים דוברי עברית גבוה יותר בדרך כלל: ההורים דוברי העברית דיווחו בשכיחות הגבוהה ביותר על נסיעה של 30 עד 40 דקות לבית הספר ושיעורי הדיווח על כך היו דומים יחסית בין קבוצות הגיל (כ-35%). לעומת זאת הורים דוברי ערבית דיווחו בשכיחות הגבוהה ביותר על נסיעה של 15 עד 25 דקות, בעיקר בקבוצת הגיל 12-9 (כ-45%).

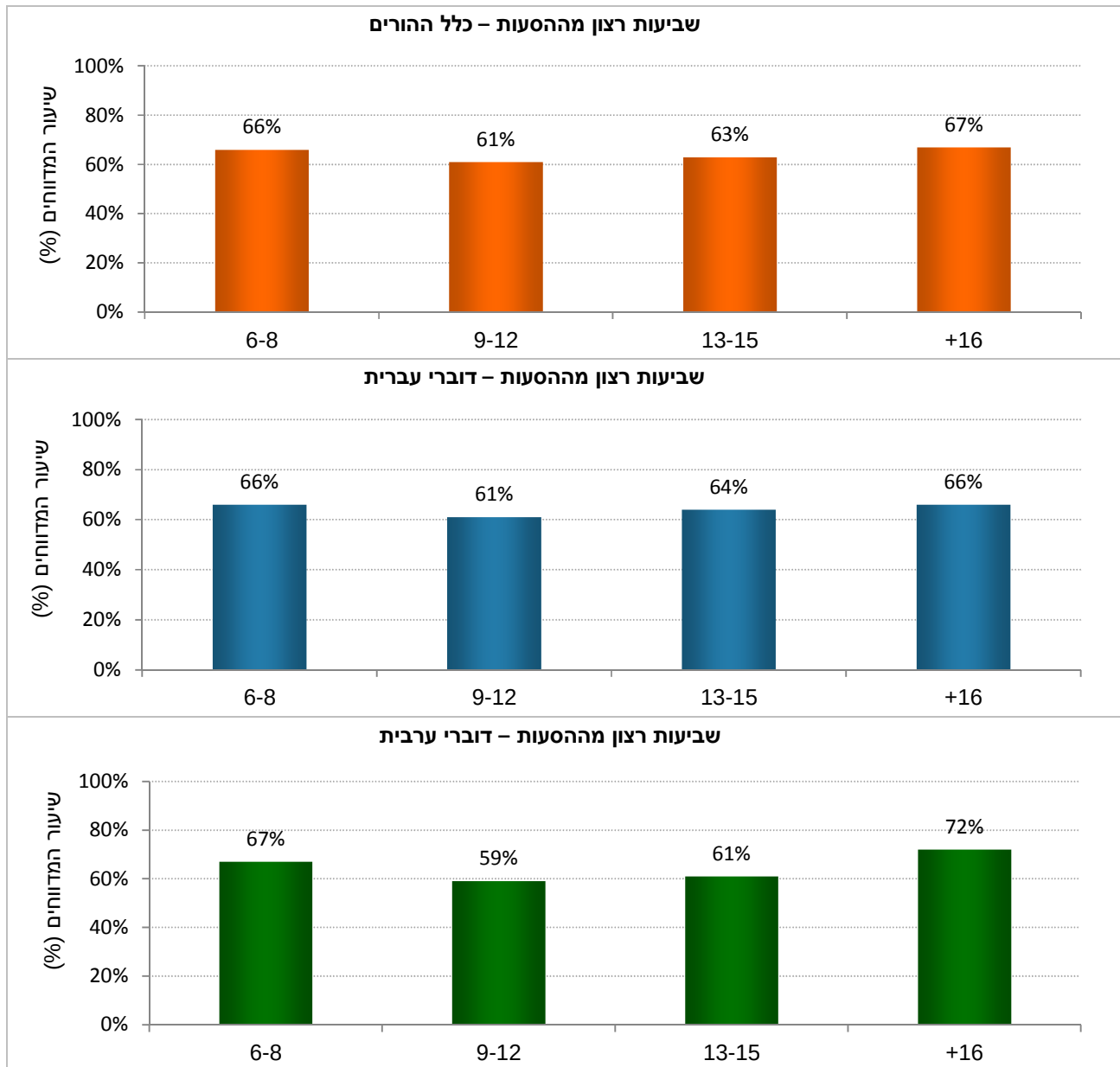
עוד עולה מההשוואה בין קבוצות הגיל כי בקבוצת הגיל 16 ומעלה כלל ההורים דיווחו בשיעורים גבוהים יותר על זמני נסיעה ארוכים יותר (מעל חצי שעה) בהשוואה ליתר קבוצות הגיל (64% לעומת 57% עד 59% בהתאמה). תמונה זו נשמרת בקרב הורים דוברי עברית ואילו בקרב הורים דוברי ערבית דווקא הורים לילדים בקבוצת הגיל 6-8 דיווחו בשיעורים הגבוהים ביותר על נסיעה שאורכת מעל חצי שעה, בהשוואה ליתר קבוצות הגיל (58% בהשוואה ל-42% עד 51% בהתאמה).

7.3 שביעות רצון מההסעה

ההורים נשאלו גם עד כמה הם שבעי רצון מההסעות שניתנו לילדם מעבר להיבטים של זמן הנסיעה. הם התבקשו לדרג את תשובתם על סולם בן חמש דרגות – מ"במידה רבה מאוד" עד "במידה מועטה מאוד או בכלל לא". לצורכי הדיווח על הממצאים, סווגו המשיבים אשר ציינו "במידה רבה מאוד" או "במידה רבה" כמדווחים על שביעות רצון מההסעה.

בתרשים הבא מוצגים שיעורי ההורים שדיווחו על שביעות רצון מההסעה, בחלוקה לפי מגזר שפה וקבוצת גיל. בנספחים בסוף הדוח מוצגת השוואה של הנתונים לפי קבוצת הגיל ולפי סוג המוגבלות בשנה"ל תשע"ו.

תרשים 30: דיווחי ההורים על שביעות רצון מההסעה של ילדם: שיעורי המדווחים לפי מגזר שפה וקבוצת גיל בשנה"ל תשע"ו (בקרב הורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה לבית הספר)

מעיון בתרשים עולה כי מבין ההורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה, כ-65% הביעו שביעות רצון מההסעה של ילדם. שיעורי דיווח אלו נמוכים ממרבית ההיבטים שנבחנו בסקר. שיעורי הדיווח בקרב הורים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 16 ומעלה (72%) גבוהים יותר בהשוואה להורים דוברי עברית (66%). ביתר קבוצות הגיל שיעורי הדיווח דומים בשני מגזרי השפה והפערים ביניהם קטנים. מהתבוננות בין קבוצות הגיל עולה כי בשני מגזרי השפה, ובעיקר בקרב הורים דוברי ערבית, שיעורי הדיווח בקבוצות הגיל 6-8 ו-16 ומעלה גבוהים מעט יותר משיעורי הדיווח בשתי קבוצות הגיל האחרות.

ההורים שצינו שאינם מרוצים מההסעות של ילדם לבית הספר (קרי צינו שהם מרוצים במידה בינונית או מועטה או שאינם מרוצים) התבקשו לציין מדוע ומה לדעתם יש לשפר. שאלה זו הייתה שאלה פתוחה. א. היו הורים שצינו כי אינם שבעי רצון מההסעות עקב איחורים ואי עמידה בזמנים של ההסעות, זמן המתנה זמן נסיעה ארוך וכן בשל מרחק האיסוף וההורדה מהבית:

"אין הקפדה על זמנים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 16 ומעלה)

"היא צריכה ללכת מרחק בשביל להגיע להסעה ולא רוצים לקחת אותה מהבית." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 13-15)

"הילד צובר דרך ארוכה מאוד על איסוף תלמידים. אם בהלך ואם בחזרה הילד מביא הביתה עצמו מאוד." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 13-15)

"הם מאחרים כל הזמן. החליפו נהג והוא צושה מסלול אחר, הילדה מחכה חצי שעה-ארבעים דקות ומה יהיה בחורץ? זה ממש לא לצניין, הילדה מתוסכלת." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 16 ומעלה)

ב. היו הורים שצינו כי בהסעה של בנם/בתם אין מלווה או שיש מלווה שאינו מבצע את עבודתו כראוי:

"אין מלווה בהסעה למרות שברכה נוסעים תלמידים עם פיטור קשה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 13-15)

"מבחנית המלווה שבהסעה, לא מוכשר כדי לדעת איך לטפל עם ילדים בחינוך המיוחד הזה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 9-12)

ג. חלק מההורים צינו כי יש אלימות והתנהגות לא נאותה של תלמידים בהסעות:

"בהסעה יש התקולטויות. יש מקום לשיפור בצדדים מההיבט החווייתי, בני חולד עצמי או בוכה מהסיטואציה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 13-15)

"ילדים שמפריצים בהסעה והנהגת מתנהגת בצורה לא ראויה, מציקה להם..."
(הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 13-15)

"יש המון בעיות בין הילדים בהסעה. הרבה אלימות. המלווה לא מספיק חזק
כדי להתמודד עם הילדים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 9-12)

ד. היו הורים שצינו כי קיימת בעיה עם הנהגים, לרבות התנהגות לא הולמת של הנהגים כלפי התלמידים, איכות נהגים בעייתית ותחלופה גבוהה של נהגים.

"הנהגים חסרי סבלנות." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 16 ומעלה)

"הרמה נמוכה, הנהג מקלף, אני בכלל לא מרוצה, מתנהגים לא יפה לילדים."
(הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 13-15)

"תחלופה גבוהה מידי של נהגים ולפעמים הנהגים לא ברמה גבוהה. חלקם לא מתאים לעבוד עם אוכלוסייה עם צרכים מיוחדים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 15-13)

ה. חלק מההורים אינם שבעי רצון מההסעה עקב בעיות ארגוניות וטכניות. בין היתר ההורים ציינו שאין גורם לפניות ההורים, שאין פיקוח על ההסעות.

"אין פיקוח על חברת ההסעות. עושים מה שנוח להם ובכך להורים אין להן
לפנות." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 16 ומעלה)

"יש תחלופה מתמדת של חברות, נהגים, מלווים וכו'." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 15-13)

"מנהל ההסעות איננו מאורגן." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 9-12)

ו. היו הורים שצינו לרעה את התנאים הפיזיים בהסעה ואת בטיחות הילדים בנסיעה:

"אין מיזוג, אין חלון לפתוח, התנאים מזעזעים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 9-12)

"החזירה לא בטוחה. כיסא גלגלים לא בטוח בנסיעה." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 16 ומעלה)

"ההסעות על הכניס. תנאים פיזיים, חום, אין מיזוג. צריך לשים דגש על הסעות, הילדים סמרטוטים." (הורה לתלמיד/ה בקבוצת גיל 16 ומעלה)

לסיכום פרק זה:

- רוב ניכר של ההורים (כ-90%) דיווחו על קיומן של הסעות לבית הספר אך רק כ-65% מהמדווחים על קיומן הביעו שביעות רצון מההסעות. שיעורי הדיווח על קיומן של הסעות גבוהים יותר בקרב הורים דוברי עברית בהשוואה להורים דוברי ערבית, בעיקר בקבוצת הגיל 6-8. שיעורי ההורים שהביעו שביעות רצון מההסעות דומים בין שני מגזרי השפה וגבוהים מעט יותר בקרב הורים דוברי ערבית בקבוצת הגיל 16 ומעלה. הורים שציינו שהם אינם שבעי רצון מההסעות הצביעו על איחורים ועל אי עמידה בזמנים, איסוף והורדה רחוק מהבית, היעדר מלווה או חוסר הכשרה של המלווה לתפקיד, התנהגות לא ראויה של התלמידים ושל הנהגים במהלך הנסיעה, תנאים פיזיים לקויים בהסעה ועוד.
- ההורים דיווחו בשכיחות הגבוהה ביותר על נסיעות ארוכות יחסית של 30-40 דקות (כ-35% מההורים). הורים דוברי ערבית דיווחו על משך זמן נסיעה קצר יותר בהשוואה להורים דוברי עברית.
- מהשוואה בין קבוצות הגיל בשני מגזרי השפה ובתוך כל מגזר שפה עולה כי בהיבטים הנוגעים להסעות לא נרשם דפוס אחיד של פערים.

* * *

נספח 1.1 – שביעות רצון כללית מבית הספר

לוח 2: דיווחי ההורים על שביעות רצון כללית מבית הספר: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג

מוגבלות

סה"כ	+16	13-15	6-12		קבוצת גיל	סוג המוגבלות
87% 198	87% 80	87% 64	88% 54	P N		מוגבלות שכלית התפתחותית קלה
86% 254	82% 105	89% 59	87% 90	P N		מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה
83% 202	85% 63	82% 73	83% 66	P N		הפרעות התנהגותיות/ רגשיות
87% 264	90% 84	85% 67	86% 113	P N		אוטיזם/ P.D.D /A.S.D
78% 47	85% 25	- 15	- 7	P N		הפרעות נפשיות
82% 460	82% 166	82% 179	82% 115	P N		לקות למידה ADD /ADHD
90% 152	86% 73	94% 31	93% 48	P N		שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.2 – שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפול

לוח 3: דיווחי ההורים על שביעות רצון מהמענה הלימודי והטיפול: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל

וסוג מוגבלות

סה"כ	+16	13-15	6-12		קבוצת גיל	סוג המוגבלות
85% 198	85% 80	85% 64	87% 54	P N		מוגבלות שכלית התפתחותית קלה
80% 254	77% 105	81% 59	84% 90	P N		מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה
83% 202	84% 63	83% 73	84% 66	P N		הפרעות התנהגותיות/ רגשיות
79% 264	81% 84	76% 67	78% 113	P N		אוטיזם/ P.D.D /A.S.D
75% 47	83% 25	- 15	- 7	P N		הפרעות נפשיות
83% 460	86% 166	83% 179	80% 115	P N		לקות למידה ADD /ADHD
83% 152	83% 73	81% 31	83% 48	P N		שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.3 – יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד

לוח 4: דיווחי ההורים על יחסים חיוביים בין המורה לתלמיד: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	90% 54	93% 64	92% 80	92% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	93% 90	90% 59	85% 105	89% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	90% 66	89% 73	91% 63	90% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	87% 113	86% 67	91% 84	88% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	93% 25	88% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	85% 115	90% 179	90% 166	88% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	94% 48	92% 31	90% 73	92% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.4 – תפיסת ההוראה כמעניינת וברורה

לוח 5: דיווחי ההורים על הוראה מעניינת וברורה: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	88% 54	89% 64	89% 80	89% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	86% 90	84% 59	77% 105	82% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	85% 66	84% 73	86% 63	85% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	85% 113	81% 67	89% 84	85% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	82% 25	75% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	85% 115	86% 179	86% 166	86% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	86% 48	82% 31	84% 73	84% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.5 – הסביבה הפיזית בבית הספר

לוח 6: דיווחי ההורים על סביבה פיזית מטופחת ונקייה בבית הספר: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל		6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P	80%	89%	90%	87%	198
	N	54	64	80		
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P	90%	88%	81%	86%	254
	N	90	59	105		
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P	90%	90%	88%	90%	202
	N	66	73	63		
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P	79%	85%	84%	82%	264
	N	113	67	84		
הפרעות נפשיות	P	-	-	92%	93%	47
	N	7	15	25		
לקות למידה ADD /ADHD	P	87%	87%	83%	86%	460
	N	115	179	166		
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P	90%	85%	87%	88%	152
	N	48	31	73		

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.6 – שותפות הורים בבית הספר

לוח 7: דיווחי ההורים על שותפות הורים בבית הספר: שיעורי המסכימים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל		6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P	83%	85%	83%	84%	198
	N	54	64	80		
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P	86%	87%	75%	82%	254
	N	90	59	105		
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P	80%	81%	86%	82%	202
	N	66	73	63		
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P	85%	86%	84%	84%	264
	N	113	67	84		
הפרעות נפשיות	P	-	-	78%	79%	47
	N	7	15	25		
לקות למידה ADD /ADHD	P	80%	85%	82%	83%	460
	N	115	179	166		
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P	86%	86%	83%	85%	152
	N	48	31	73		

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.7 – אלימות בין תלמידים

לוח 8: דיווחי ההורים על אלימות פיזית בין תלמידים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	25% 54	26% 64	25% 80	26% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	28% 90	21% 59	29% 105	27% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	40% 66	30% 73	24% 63	32% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	48% 113	35% 67	28% 84	38% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	19% 25	35% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	45% 115	39% 179	20% 166	34% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	23% 48	6% 31	24% 73	20% 152

הערות: 1. P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.
2. בלוח זה ערכים גבוהים יותר מצביעים על אלימות רבה יותר בין התלמידים – לפי דיווחי ההורים.
3. בלוח זה אוחדו דיווחי ההורים שצינו את האפשרויות "כן, קורה מעט" ו"כן, קורה ובצורה חמורה", והמשיבים כך סווגו כמדווחים על אלימות פיזית בין תלמידים.

לוח 9: דיווחי ההורים על אלימות חברתית בין תלמידים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	15% 54	13% 64	13% 80	14% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	7% 90	0% 59	14% 105	8% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	23% 66	29% 73	21% 63	24% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	11% 113	14% 67	7% 84	10% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	12% 25	19% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	18% 115	22% 179	17% 166	19% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	2% 48	4% 31	16% 73	9% 152

הערות: 1. P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.
2. בלוח זה ערכים גבוהים יותר מצביעים על אלימות רבה יותר בין התלמידים – לפי דיווחי ההורים.
3. בלוח זה אוחדו דיווחי ההורים שצינו את האפשרויות "כן, קורה מעט" ו"כן, קורה ובצורה חמורה", והמשיבים כך סווגו כמדווחים על אלימות חברתית בין תלמידים.

לוח 10: דיווחי ההורים על אלימות דיגיטלית בין תלמידים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	4% 54	5% 64	5% 80	5% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	1% 90	0% 59	6% 105	3% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	10% 66	16% 73	8% 63	11% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	3% 113	3% 67	0% 84	2% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	8% 25	9% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	6% 115	12% 179	8% 166	9% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	0% 48	4% 31	1% 73	1% 152

הערות: 1. P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.
2. בלוח זה ערכים גבוהים יותר מצביעים על אלימות רבה יותר בין התלמידים – לפי דיווחי ההורים.
3. בלוח זה אוחדו דיווחי ההורים שצינו את האפשרויות "כן, קורה מעט" ו"כן, קורה ובצורה חמורה", והמשיבים כך סווגו כמדווחים על אלימות דיגיטלית בין תלמידים.

נספח 1.8 – אלימות כלפי התלמידים מצד המורים

לוח 11: דיווחי ההורים על אלימות מילולית כלפי התלמידים מצד המורים: שיעורי המדווחים לפי

קבוצת גיל וסוג מוגבלות

קבוצת גיל		6-12	13-15	+16	סה"כ
סוג המוגבלות					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	2% 54	4% 64	5% 80	4% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	2% 90	0% 59	8% 105	4% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	4% 66	7% 73	4% 63	5% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	5% 113	7% 67	4% 84	5% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	4% 25	4% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	5% 115	5% 179	5% 166	5% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	0% 48	0% 31	5% 73	3% 152

הערות: 1. P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.
2. ערכים גבוהים יותר בלוח מצביעים על אלימות רבה יותר מצד המורים – לפי דיווחי ההורים.
3. בלוח זה אוחדו דיווחי ההורים שצינו את האפשרויות "כן, קורה מעט" ו"כן, קורה ובצורה חמורה", והמשיבים כך סווגו כמדווחים על אלימות מילולית מצד המורים.

לוח 12: דיווחי ההורים על אלימות פיזית כלפי התלמידים מצד המורים: שיעורי המדווחים לפי

קבוצת גיל וסוג מוגבלות

קבוצת גיל		6-12	13-15	+16	סה"כ
סוג המוגבלות					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	2% 54	4% 64	2% 80	3% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	3% 90	0% 59	3% 105	2% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	7% 66	2% 73	4% 63	5% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	5% 113	1% 67	2% 84	3% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	4% 25	8% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	2% 115	2% 179	1% 166	1% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	2% 48	0% 31	1% 73	1% 152

הערות: 1. P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.
2. ערכים גבוהים יותר בלוח מצביעים על אלימות רבה יותר מצד המורים – לפי דיווחי ההורים.
3. בלוח זה אוחדו דיווחי ההורים שצינו את האפשרויות "כן, קורה מעט" ו"כן, קורה ובצורה חמורה", והמשיבים כך סווגו כמדווחים על אלימות פיזית מצד המורים.

נספח 1.9 – מאמצים למניעת אלימות

לוח 13: דיווחי ההורים על מאמצים למניעת אלימות: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	94% 54	94% 64	90% 80	93% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	93% 90	95% 59	94% 105	94% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	89% 66	91% 73	95% 63	92% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	87% 113	91% 67	98% 84	92% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	95% 25	96% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	89% 115	93% 179	93% 166	92% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	96% 48	88% 31	94% 73	94% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 14: דיווחי ההורים על כך שבית הספר מיידע על מקרי אלימות: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	84% 54	93% 64	94% 80	91% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	92% 90	84% 59	83% 105	86% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	92% 66	89% 73	96% 63	92% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	86% 113	86% 67	87% 84	86% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	92% 25	88% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	90% 115	92% 179	96% 166	93% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	87% 48	89% 31	89% 73	88% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.10 – הנחלת ערכים במערכת החינוך

לוח 15: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "מימוש עצמי": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	96% 54	93% 64	96% 80	95% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	93% 90	90% 59	92% 105	92% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	93% 66	99% 73	99% 63	97% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	97% 113	91% 67	92% 84	94% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	88% 25	90% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	94% 115	95% 179	95% 166	95% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	88% 48	100% 31	93% 73	93% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 16: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "מימוש עצמי" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	79% 54	81% 64	72% 80	77% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	84% 90	80% 59	71% 105	77% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	78% 66	82% 73	72% 63	78% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	65% 113	72% 67	68% 84	68% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	75% 25	69% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	65% 115	74% 179	74% 166	72% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	63% 48	71% 31	69% 73	68% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 17: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "סובלנות וכבוד": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	95% 54	97% 64	96% 80	96% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	96% 90	95% 59	93% 105	94% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	100% 66	99% 73	99% 63	99% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	96% 113	96% 67	93% 84	95% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	92% 25	92% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	95% 115	98% 179	95% 166	96% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	96% 48	97% 31	92% 73	94% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 18: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "סובלנות וכבוד" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	93% 54	85% 64	82% 80	86% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	85% 90	81% 59	79% 105	82% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	88% 66	88% 73	86% 63	87% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	86% 113	87% 67	83% 84	85% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	88% 25	80% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	85% 115	88% 179	83% 166	85% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	85% 48	76% 31	82% 73	82% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 19: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "הישגיות": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	89% 54	90% 64	93% 80	91% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	93% 90	88% 59	92% 105	92% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	95% 66	86% 73	91% 63	90% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	88% 113	84% 67	81% 84	85% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	69% 25	73% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	87% 115	87% 179	85% 166	86% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	90% 48	90% 31	85% 73	88% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 20: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "הישגיות" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	70% 54	67% 64	83% 80	74% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	81% 90	80% 59	72% 105	77% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	80% 66	79% 73	71% 63	77% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	67% 113	66% 67	68% 84	67% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	71% 25	66% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	66% 115	73% 179	76% 166	72% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	65% 48	68% 31	62% 73	64% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 21: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	98% 54	96% 64	98% 80	97% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	97% 90	95% 59	90% 105	93% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	94% 66	98% 73	100% 63	97% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	96% 113	93% 67	98% 84	96% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	96% 25	94% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	97% 115	95% 179	92% 166	94% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	92% 48	100% 31	89% 73	92% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 22: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "כישורי חיים, עצמאות בחיי היומיום וניהול עצמי" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	80% 54	71% 64	80% 80	77% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	86% 90	84% 59	76% 105	81% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	66% 66	85% 73	80% 63	77% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	73% 113	65% 67	79% 84	73% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	73% 25	71% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	74% 115	74% 179	70% 166	73% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	80% 48	71% 31	78% 73	78% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 23: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "כישורים בין-אישיים וחברתיים": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	95% 54	97% 64	91% 80	94% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	96% 90	85% 59	93% 105	92% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	99% 66	99% 73	100% 63	99% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	90% 113	93% 67	84% 84	89% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	85% 25	90% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	97% 115	95% 179	92% 166	94% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	90% 48	90% 31	84% 73	87% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 24: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "כישורים בין-אישיים וחברתיים" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	80% 54	82% 64	77% 80	79% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	79% 90	78% 59	75% 105	77% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	79% 66	86% 73	74% 63	80% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	70% 113	65% 67	68% 84	68% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	74% 25	69% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	70% 115	78% 179	76% 166	75% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	77% 48	78% 31	69% 73	73% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 25: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "אורח חיים בריא: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל		6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P	89%	87%	85%	87%	198
	N	54	64	80	198	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P	89%	95%	84%	89%	254
	N	90	59	105	254	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P	92%	94%	94%	93%	202
	N	66	73	63	202	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P	85%	84%	85%	85%	264
	N	113	67	84	264	
הפרעות נפשיות	P	-	-	77%	76%	47
	N	7	15	25	47	
לקות למידה ADD /ADHD	P	84%	85%	82%	84%	460
	N	115	179	166	460	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P	88%	90%	81%	85%	152
	N	48	31	73	152	

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 26: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "אורח חיים בריא" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל		6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P	77%	77%	69%	74%	198
	N	54	64	80	198	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P	62%	82%	68%	69%	254
	N	90	59	105	254	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P	69%	60%	69%	66%	202
	N	66	73	63	202	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P	67%	57%	60%	62%	264
	N	113	67	84	264	
הפרעות נפשיות	P	-	-	54%	43%	47
	N	7	15	25	47	
לקות למידה ADD /ADHD	P	58%	56%	55%	56%	460
	N	115	179	166	460	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P	74%	80%	63%	69%	152
	N	48	31	73	152	

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 27: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "המסורת והמורשת התרבותית: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	88% 54	89% 64	78% 80	84% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	85% 90	85% 59	83% 105	84% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	87% 66	73% 73	74% 63	78% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	68% 113	55% 67	63% 84	63% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	46% 25	48% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	78% 115	70% 179	67% 166	71% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	76% 48	76% 31	68% 73	72% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 28: דיווחי ההורים על המידה שבה בית הספר מדגיש את הערך "המסורת והמורשת התרבותית" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	63% 54	86% 64	76% 80	76% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	80% 90	77% 59	64% 105	73% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	63% 66	53% 73	64% 63	60% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	59% 113	51% 67	60% 84	57% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	50% 25	49% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	62% 115	56% 179	46% 166	54% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	65% 48	70% 31	59% 73	63% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 29: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "השתלבות בקהילה ובחברה": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	96% 54	90% 64	94% 80	93% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	89% 90	95% 59	88% 105	90% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	90% 66	91% 73	90% 63	91% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	88% 113	93% 67	93% 84	91% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	88% 25	76% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	96% 115	86% 179	89% 166	89% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	88% 48	97% 31	83% 73	88% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 30: דיווחי ההורים על המידה שבה בית ספר מדגיש את הערך "השתלבות בקהילה ובחברה" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	78% 54	80% 64	70% 80	75% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	72% 90	79% 59	68% 105	72% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	65% 66	71% 73	75% 63	70% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	69% 113	56% 67	63% 84	64% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	67% 25	57% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	64% 115	62% 179	68% 166	65% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	63% 48	89% 31	65% 73	69% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 31: דיווחי ההורים על חשיבות הערך "תרומה לקהילה ולחברה": שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	90% 54	90% 64	96% 80	93% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	87% 90	90% 59	82% 105	86% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	84% 66	90% 73	84% 63	86% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	83% 113	75% 67	75% 84	79% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	69% 25	72% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	82% 115	85% 179	89% 166	86% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	86% 48	75% 31	84% 73	83% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 32: דיווחי ההורים על המידה שבית הספר מדגיש את הערך "תרומה לקהילה ולחברה" בפועל: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	83% 54	84% 64	72% 80	79% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	68% 90	71% 59	67% 105	69% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	69% 66	63% 73	69% 63	67% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	62% 113	51% 67	55% 84	57% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	57% 25	62% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	57% 115	60% 179	70% 166	63% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	65% 48	69% 31	70% 73	69% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.11 מעבר ועדת השמה

לוח 33: דיווחי ההורים כי ילדם עבר ועדת השמה במהלך השנתיים האחרונות: שיעורי המדווחים לפי

קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סה"כ	+16	13-15	6-12		קבוצת גיל
					סוג המוגבלות
71% 198	66% 80	76% 64	71% 54	P N	מוגבלות שכלית התפתחותית קלה
66% 254	60% 105	73% 59	69% 90	P N	מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה
75% 202	65% 63	82% 73	77% 66	P N	הפרעות התנהגותיות/ רגשיות
67% 264	60% 84	67% 67	73% 113	P N	אוטיזם/ P.D.D /A.S.D
71% 47	57% 25	- 15	- 7	P N	הפרעות נפשיות
72% 460	59% 166	83% 179	76% 115	P N	לקות למידה ADD /ADHD
67% 152	68% 73	52% 31	75% 48	P N	שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.12 – מעורבות הורים בדיון בועדת ההשמה

לוח 34: דיווחי ההורים על מידת מעורבות בדיון בועדות ההשמה: שיעורי המדווחים על השפעה רבה או רבה מאוד לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות)

סה"כ	+16	13-15	6-12	קבוצת גיל	סוג המוגבלות
57% 198	57% 80	52% 64	63% 54	P N	מוגבלות שכלית התפתחותית קלה
41% 254	33% 105	62% 59	35% 90	P N	מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה
60% 202	48% 63	71% 73	57% 66	P N	הפרעות התנהגותיות/ רגשיות
42% 264	35% 84	49% 67	43% 113	P N	אוטיזם/ P.D.D /A.S.D
53% 47	33% 25	- 15	- 7	P N	הפרעות נפשיות
52% 460	52% 166	54% 179	49% 115	P N	לקות למידה ADD /ADHD
31% 152	28% 73	25% 31	38% 48	P N	שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 35: דיווחי ההורים על מידת מעורבותם בדיון בועדות ההשמה: שיעורי המדווחים על כך שלא נכחו בוועדה לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות)

סה"כ	+16	13-15	6-12	קבוצת גיל	סוג המוגבלות
7% 198	8% 80	12% 64	0% 54	P N	מוגבלות שכלית התפתחותית קלה
14% 254	16% 105	18% 59	11% 90	P N	מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה
4% 202	5% 63	2% 73	8% 66	P N	הפרעות התנהגותיות/ רגשיות
21% 264	33% 84	22% 67	13% 113	P N	אוטיזם/ P.D.D /A.S.D
9% 47	8% 25	- 15	- 7	P N	הפרעות נפשיות
7% 460	9% 166	5% 179	6% 115	P N	לקות למידה ADD /ADHD
30% 152	34% 73	33% 31	24% 48	P N	שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה

נספח 1.13 – שביעות רצון מהחלטות הועדה

לוח 36: דיווחי ההורים על שביעות רצון מהחלטת הוועדה: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי ילדם עבר ועדת השמה בשנתיים האחרונות)

סוג המוגבלות	קבוצת גיל		6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	93% 54	82% 64	82% 80	85% 198	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	88% 90	93% 59	83% 105	87% 254	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	81% 66	86% 73	79% 63	82% 202	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	92% 113	80% 67	91% 84	89% 264	
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	91% 25	87% 47	
לקות למידה ADD /ADHD	P N	77% 115	83% 179	81% 166	81% 460	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	81% 48	92% 31	85% 73	85% 152	

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.14 – התאמת השיבוץ לצורכי הילד

לוח 37: דיווחי ההורים על שיבוץ הילד בבית ספר בהתאם לצרכיו: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סה"כ	+16	13-15	6-12		קבוצת גיל סוג המוגבלות
84% 198	84% 80	83% 64	85% 54	P N	מוגבלות שכלית התפתחותית קלה
80% 254	76% 105	85% 59	82% 90	P N	מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה
79% 202	79% 63	77% 73	82% 66	P N	הפרעות התנהגותיות/ רגשיות
79% 264	84% 84	75% 67	77% 113	P N	אוטיזם/ P.D.D /A.S.D
85% 47	83% 25	- 15	- 7	P N	הפרעות נפשיות
84% 460	90% 166	79% 179	81% 115	P N	לקות למידה ADD /ADHD
87% 152	87% 73	88% 31	87% 48	P N	שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.15 – זמן קבלת תשובת השיבוץ של הועדה

לוח 38: דיווחי ההורים על זמן קבלת תשובת השיבוץ על מנת שיוכלו להיערך לתחילת הלימודים:
שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מספר המדווחים					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	54	64	80	198	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	90	59	105	254	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	66	73	63	202	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	113	67	84	264	
הפרעות נפשיות	7	15	25	47	
לקות למידה ADD /ADHD	115	179	166	460	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	48	31	73	152	
זמן רב לפני תחילת הלימודים (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	21%	28%	28%	26%	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	28%	33%	26%	29%	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	16%	8%	13%	12%	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	22%	18%	11%	18%	
הפרעות נפשיות	-	-	15%	12%	
לקות למידה ADD /ADHD	30%	22%	24%	25%	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	21%	31%	31%	28%	
זמן סביר לפני תחילת הלימודים (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	62%	61%	61%	61%	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	54%	62%	61%	58%	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	45%	72%	65%	61%	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	64%	60%	76%	66%	
הפרעות נפשיות	-	-	70%	72%	
לקות למידה ADD /ADHD	48%	60%	59%	57%	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	66%	46%	56%	57%	

הערה: לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: דיווחי ההורים על זמן קבלת תשובת השיבוץ על מנת שיוכלו להיערך לתחילת הלימודים: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
קרוב מדי לתחילת הלימודים (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	17%	10%	8%	11%	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	13%	2%	10%	9%	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	30%	19%	21%	23%	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	12%	16%	10%	12%	
הפרעות נפשיות	-	-	5%	12%	
לקות למידה ADD /ADHD	18%	16%	13%	15%	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	9%	8%	9%	9%	
לאחר פתיחת הלימודים (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	0%	0%	3%	1%	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	5%	4%	2%	4%	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	9%	1%	2%	4%	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	2%	6%	3%	3%	
הפרעות נפשיות	-	-	10%	5%	
לקות למידה ADD /ADHD	5%	2%	4%	3%	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	4%	15%	4%	6%	

הערה: לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.17 – הסתייעות בשיעורים פרטיים או בטיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום

לוח 39: דיווחי ההורים על הסתייעות בשיעורים פרטיים או טיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-רפואיים) בתשלום: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מספר המדווחים					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	54	64	80	198	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	90	59	105	254	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	66	73	63	202	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	113	67	84	264	
הפרעות נפשיות	7	15	25	47	
לקות למידה ADD /ADHD	115	179	166	460	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	48	31	73	152	
כן, באופן קבוע (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	20%	6%	10%	11%	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	13%	8%	8%	10%	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	15%	11%	3%	10%	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	35%	27%	26%	30%	
הפרעות נפשיות	-	-	12%	18%	
לקות למידה ADD /ADHD	25%	14%	13%	16%	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	31%	34%	26%	29%	
כן, מדי פעם (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	5%	8%	7%	7%	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	7%	8%	7%	7%	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	8%	9%	6%	8%	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	12%	8%	5%	9%	
הפרעות נפשיות	-	-	8%	8%	
לקות למידה ADD /ADHD	9%	13%	18%	14%	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	6%	6%	12%	9%	

הערה: לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: דיווחי ההורים על הסתייעות בשיעורים פרטיים או טיפולים ממקצועות הבריאות (פרה-
רפואיים) בתשלום: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
בכלל לא (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	75%	86%	83%	82%	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	80%	84%	85%	83%	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	76%	80%	91%	82%	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	53%	65%	69%	61%	
הפרעות נפשיות	-	-	80%	74%	
לקות למידה ADD /ADHD	66%	73%	68%	70%	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	63%	59%	62%	62%	

הערה: לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.18 – פעילות בית הספר במהלך חופשה

לוח 40: דיווחי ההורים על פעילות בית הספר במהלך חופשות השנתיות: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות⁹

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מספר המדווחים					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	54	64	80	198	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	90	59	105	254	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	66	73	63	202	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	113	67	84	264	
הפרעות נפשיות	7	15	25	47	
לקות למידה ADD /ADHD	115	179	166	460	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	48	31	73	152	
בית הספר פועל בחופשות כמו בשגרה (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	34%	39%	34%	36%	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	37%	48%	40%	41%	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	29%	30%	35%	31%	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	38%	28%	36%	35%	
הפרעות נפשיות	-	-	27%	21%	
לקות למידה ADD /ADHD	18%	24%	22%	22%	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	23%	37%	20%	24%	
בית הספר פועל בחופשות באופן חלקי (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	49%	39%	47%	45%	
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	52%	37%	53%	49%	
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	50%	58%	52%	53%	
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	51%	65%	60%	57%	
הפרעות נפשיות	-	-	62%	69%	
לקות למידה ADD /ADHD	55%	51%	52%	52%	
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	62%	50%	66%	62%	

הערה: לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

⁹ השונויות בדיווחי ההורים על פעילות במהלך חופשות שנתיות נגזרות, בחלקה, מכך שעבור כל סוג מוגבלות משרד החינוך קבע היקף שונה של פעילות, בהתאם להנחיות חוזר מנכ"ל בנושא.

המשך הלוח: דיווחי ההורים על פעילות בית הספר במהלך חופשות השנתיות: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
בית הספר לא פועל בחופשות (שיעורי המדווחים)					
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	17%	21%	19%	19%	19%
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	12%	15%	7%	11%	11%
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	21%	12%	14%	15%	15%
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	11%	7%	3%	8%	8%
הפרעות נפשיות	-	-	12%	10%	10%
לקות למידה ADD /ADHD	27%	25%	26%	26%	26%
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	15%	13%	14%	14%	14%

הערה: לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

נספח 1.19 – הסעות לבית הספר

לוח 41: דיווחי ההורים כי לילדם יש הסעה לבית הספר: שיעורי המשיבים בחיוב לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	84% 54	86% 64	83% 80	84% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	96% 90	92% 59	92% 105	93% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	78% 66	78% 73	68% 63	75% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	95% 113	90% 67	90% 84	92% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	88% 25	90% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	96% 115	87% 179	79% 166	86% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	100% 48	94% 31	99% 73	98% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 42: דיווחי ההורים על נסיעה של 30 דקות ומעלה לבית הספר: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה לבית הספר)

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	56% 54	46% 64	58% 80	53% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	57% 90	49% 59	54% 105	54% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	63% 66	61% 73	67% 63	64% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	56% 113	58% 67	68% 84	60% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	70% 25	69% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	66% 115	66% 179	69% 166	67% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	45% 48	59% 31	66% 73	58% 152

הערה: בלוח זה אוחדו דיווחי ההורים שצינו זמן נסיעה של 30 עד 40 דקות ושל 45 דקות ומעלה. P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.

לוח 43: דיווחי ההורים על שביעות רצון מההסעה של ילדם: שיעורי המדווחים לפי קבוצת גיל וסוג מוגבלות (בקרב הורים שדיווחו כי לילדם יש הסעה לבית הספר)

סוג המוגבלות	קבוצת גיל	6-12	13-15	+16	סה"כ
מוגבלות שכלית התפתחותית קלה	P N	65% 54	63% 64	63% 80	63% 198
מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית/ קשה/ עמוקה	P N	64% 90	61% 59	69% 105	65% 254
הפרעות התנהגותיות/ רגשיות	P N	61% 66	64% 73	74% 63	66% 202
אוטיזם/ P.D.D /A.S.D	P N	61% 113	65% 67	60% 84	61% 264
הפרעות נפשיות	P N	- 7	- 15	74% 25	61% 47
לקות למידה ADD /ADHD	P N	62% 115	66% 179	72% 166	67% 460
שיתוק מוחין/ נכות פיזית קשה	P N	59% 48	50% 31	59% 73	57% 152

הערה: P מייצג את שיעורי הדיווח ו-N מייצג את מספר המדווחים. לא הוצגו נתונים כאשר מספר הנסקרים היה נמוך מ-25.